

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΑ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1994

ΑΡΙΘ. 4

ΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ EN SANTIAGO DE COMPOSTELA*

Θ'

3) Ἐπειδὴ ἐν τῷ Ε' Παγκοσμίῳ Συνεδρίῳ «Πίστewς καὶ Τάξεως» ἐγένετο προσπάθεια νὰ δικαιωθῆ καὶ ἐπομένως νὰ γίνεταὶ ἀνεκτὴ ἡ διαίρεσις τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς ἀποτέλεσμα διαφορετικῶν πολιτισμικῶν συνθηκῶν, ἐπικρατουσῶν ἐν διαφόροις περιοχαῖς τῆς γῆς, καὶ ἐπειδὴ ὑπερετονίσθη ἡ ἀνάγκη ἀναπτύξεως τῆς κατὰ ἡπείρους ἢ περιοχᾶς «περιφερειακῆς θεολογίας» ἢ «θεολογίας τῆς (πολιτιστικῆς) συναρτήσεως ἢ συναφείας» (regional

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

theology, contextual theology) καὶ τῶν κατὰ περιοχᾶς οἰκουμενικῶν συναντήσεων, ἐτόνισα ὅτι τὸ συμφῶνως πρὸς τὸ πολιτισμικὸν περιβάλλον τοπικὸν (regional, contextual) θεολογικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον κατὰ κόρον ὑπεμνήσθη εἰς τὰς ἐν τῷ Συνεδρίῳ συζητήσεις, πρέπει νὰ συνδέεται πάντοτε μόνον μετὰ τῶν μορφῶν τῆς ἐκφράσεως τοῦ περιεχομένου τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ οὐχὶ νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ πανταχοῦ καὶ πάντοτε καὶ διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως ἰσχύον οὐσιώδεις περιεχόμενον τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Παρόμοιόν τι συμβαίνει διὰ πάσας τὰς ἐννοίας πάντων τῶν πεδίων τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ contextual αἶτημα τῶν πολιτισμικῶν συναρτήσεων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταβάλῃ τὸ νόημα καὶ τὴν σημασίαν τῆς οὐσίας καὶ τοῦ περιεχομένου λ.χ. τῶν ἐννοιῶν: ἐλευθερία, ἰσότης, εἰρήνη, δημοκρατία, φασισμός, ὀλοκληρωτισμός, δικτατορία, οἰκολογία, ἀγάπη, ἀλληλεγγύη, ἀδελφοσύνη. Ὁ ρόλος τῆς πολιτιστικῆς συναρτήσεως, τοῦ Context, περιορίζεται εἰς τὴν μορφοποίησιν τῆς στρατηγικῆς καὶ τῶν τρόπων τῆς ἐφαρμογῆς, τῆς ἐκφράσεως καὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν ἐντὸς τῶν συγκεκριμένων κοινωνικοπολιτισμικῶν καταστάσεων τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς γῆς, τὰς ὁποίας ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ἡ Οἰκουμενικὴ Θεολογία. Ἡ χριστιανικὴ ἐνότης πρέπει νὰ εἶναι ἐνότης οὐ-

σιώδους ὁμογενοῦς περιεχομένου τῶν κοινῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν εἰς διαφόρους – ἔστω ἑτερογενεῖς – μορφᾶς ἐκφράσεως τοῦ ἰδίου πάντοτε περιεχομένου.

4) Τὰ κείμενα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ νὰ εἶναι εὐχάριστα εἰς τὰς πολυπληθεῖς ἐκκλησιαστικὰς ὁμολογίας καὶ χριστιανικὰς κοινότητες, ἀποφεύγουν κατὰ κανόνα νὰ ἱεραρχοῦν ταύτας καὶ νὰ δίδουν τὸ πρῶτεον εἰς τὰς μεγάλας παραδεδομένας ἱστορικὰς Ἐκκλησίας καί, διὰ τοῦ ὁδοστρωτήρος τῆς ἰσοπεδώσεως πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ χριστιανικῶν ὁμάδων, ὁμιλοῦν περὶ αὐτῶν ἀορίστως καὶ θέτουν ταύτας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἐξῆς λίαν συγχῆ μορφολογία τοῦ τρόπου τῆς διατυπώσεως ἐντὸς τῶν κειμένων: «Μερικοὶ (some) Χριστιανοὶ» λέγουν αὐτό· «ἄλλοι (others)» λέγουν ἐκεῖνο, ἐνῶ «ἀκόμη ἄλλοι (and yet others)» τονίζουν διαφορετικὴν ἄποψιν. Εἶναι δυνατόν ὑπὸ τοὺς πρῶτον ἀναφερομένους «μερικοὺς» νὰ ὑπονοῶνται ἀσήμαντοι προτεσταντικαὶ παραφυάδες, ἐνῶ ὑπὸ τοὺς τελευταίους ἀορίστως μνημονευόμενοι «ἄλλους» νὰ ὑπονοῶνται ἡ Ὁρθόδοξος καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία! Ἴδου ἕτερον παράδειγμα: «There are some who emphasize..., while others... Some... Others...» (= Ὑπάρχουν μερικοί, οἱ ὅποιοι τονίζουν μετ' ἐμφάσεως..., ἐνῶ ἄλλοι... Μερικοί... Ἄλλοι...). Ἄλλο παράδειγμα: «The first type of interpretation... A second type of interpretation... A third type of interpretation...» (= Ὁ πρῶτος τύπος ἐρμηνείας... Δεύτερος τύπος ἐρμηνείας... Τρίτος τύπος ἐρμηνείας). Ὁ γράφων εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ Τμήματος «Πίστις καὶ Τάξις» συνεχῶς ἐλέγχει τὸν ἀπαράδεκτον αὐτὸν τρόπον ἰσοπεδώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ ἔλεγχος αὐτὸς συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ γίνεταὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις σαφεστέρα διάκρισις καὶ ὀρθὴ ἱεράρχησις. Οὕτω λ.χ. χρησιμοποιεῖται ἡ ἔκφρασις: «In the Eastern Churches... In the Western Churches...» (= Εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας... Εἰς τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας...). Ἀλλά, παρὰ τὴν σχετικὴν βελτίωσιν τοῦ τρόπου προβολῆς τῶν ἀπόψεων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, πρέπει νὰ συνεχίσωμεν τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀντιμετώπισιν κατὰ μέτωπον τῶν οὐσιωδῶν διαφορῶν καὶ πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 99 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνδημούσης νόσου, καθ' ἣν ἡ ἐν τοῖς κειμένοις αὐτοῦ ἐπιδιωκομένη καὶ ἐξαιρομένη «συναίνεσις» ἢ «σύγκλισις» εἶναι ἀπατηλή, ἐφ' ὅσον καταπᾶ νὰ ἔχη τὸ ἐξῆς νόημα: «Συμφωνοῦμεν ὅτι... διαφωνοῦμεν, ἐφ' ὅσον τονίζομεν ὅτι μερικοὶ λέγουν τοῦτο, ἄλλοι ἐκεῖνο καὶ πάλιν ἄλλοι δέχονται ἄλλα»!

5) Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς §27 τοῦ Κειμένου, ὁπερ ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Συνεδρίου, ἐτονίσσαμεν ὅτι κατὰ τὴν λήψιν ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θέτωμεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου ἀφ' ἑνὸς τὰς Συνόδους τῆς Ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἢ τὰς κανονικῶ τῶ τρόπῳ συγκαλουμένας ἢ συγκληθησόμενας Ἐκκλησιαστικὰς Συνόδους καὶ ἀφ' ἑτέρου μερικὰς σημερινὰς προτεσταντικὰς χριστιανικὰς ομάδας (λ.χ. γυναικῶν ἢ ἄλλων ὁμοϊδεατῶν).

6) Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῶν διεκκλησιαστικῶν διμερῶν καὶ πολυμερῶν διαλόγων ἐτονίσσαμεν, ὅτι ἡ προτεραιότης ἀνήκει εἰς τὰς διμερεῖς διαλογικὰς συζητήσεις μεταξὺ Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐκ τῆς ἐπόψεως τοῦ περιεχομένου τῶν δογματικῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως, εἶναι εὐκόλως νὰ ὀδηγηθοῦν εἰς προσέγγισιν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐνότητος. Ἦδη μερικοὶ ἐκ τῶν – ἐκτὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν – διμερῶν διαλόγων ἔχουν ὀδηγήσει εἰς ἐλπιδοφόρα ὄρατὰ θετικὰ ἀποτελέσματα.

7) Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ποικιλοτρόπως ἀπευθυνομένην ἐν τοῖς κειμένοις τοῦ Συνεδρίου πρόσκλησιν πρὸς τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας δι' ὁργάνωσιν ὑπ' αὐτῶν ἔργου κοινῆς μαρτυρίας, κοινῆς εὐαγγελισμοῦ καὶ κοινῆς ἱεραποστολῆς, ἐτόνισα ὅτι τὸ αἶτημα τοῦτο, εἰδικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἱεραποστολῆς, εἶναι οὐτοπιτικόν. Οὐσιώδεις στοιχεῖον τῆς Ἱεραποστολῆς εἶναι ἡ πρόσκλησις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας. Ἄλλ' ἐν μᾶ περιοχῇ, ἔνθα ὑπάρχουν ἱεραποστολικά κλιμάκια διαφόρων Ἐκκλησιῶν, τὰ ὁποῖα καλοῦν τοὺς κατηχομένους εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Πρὸς ποίαν Ἐκκλησίαν θὰ καλέσουν τοὺς κατηχομένους; Πρὸς μίαν ἀνύπαρκτον ἠνωμένην Ἐκκλησίαν; Ὁχι! Ἄλλὰ οἱ Ὀρθόδοξοι θὰ τοὺς καλέσουν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν, οἱ Ἀγγλικανοὶ εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν, οἱ Λουθηρανοὶ εἰς τὴν Λουθηρανικὴν, οἱ Μεθοδισταὶ εἰς τὴν Μεθοδιστικὴν κ.ο.κ. Ὁ ρεαλισμὸς ἀπαιτεῖ νὰ δεχθῶμεν, ὅτι κοινὴ ἱεραποστολικὴ προσπάθεια εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναληφθῇ, ἐφ' ὅσον αἱ Ἐκκλησίαι παραμένουν κερχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων. Πρέπει νὰ βλέπωμεν τὴν πραγματικότητα καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν συμπεριφορὰν τῆς στρουθοκαμήλου. Ἡ μόνη δυνατὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀφορᾷ οὐχὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἱεραποστολῆς, ἀλλ' εἰς τὴν προετοιμασίαν αὐτῆς, εἰς τὴν ἀλληλοβοήθειαν πρὸς ἐκπαίδευσιν ἱεραποστόλων καὶ θρησκευτικὴν ἐνημέρωσιν αὐτῶν, εἰς τὴν μελέτην τῆς μεθοδολογίας τοῦ κατὰ περιοχὰς τελεσφόρου καὶ ἀποτελεσματι-

κοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν σχετικῆς ὀργανωτικῆς πείρας πρὸς ἀντιμετώπισιν δυσκολιῶν, εἰς τὸν ἀλληλοεμπλουτισμὸν δι' ἀνταλλαγῆς βιβλιογραφίας σχετικῆς πρὸς τὴν δεοντολογίαν τῶν ἀπαντήσεων εἰς συγκεκριμένα κοσμοθεωρητικὰ καὶ βιοθεωρητικὰ προβλήματα κ.τ.τ.

8) Σπουδαῖον πρόβλημα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ὑπὸ τῶν πληρωμάτων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν ἀποδοχῆς τῶν οἰκουμενικῶν κειμένων, τὰ ὁποῖα εἶναι πράγματι – καὶ οὐχὶ μόνον φαινομενικῶς – συναινετικὰ καὶ συγκλίνοντα (convergence texts). Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι τὸ ἀντικειμενικὸν πνεῦμα τῶν οἰκουμενικῶν συναντήσεων τῶν μελῶν τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καθ' ἃς συναντήσεις συνδεόμεθα ἐν προσευχῇ, ἀλληλοκατανοήσει, προσωπικῇ φιλίᾳ καὶ χριστιανικῇ ἀγάπῃ, εἶναι πολὺ διάφορον τοῦ ἀντικειμενικοῦ πνεύματος τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων τῶν ἐν διαφόροις περιοχαῖς συνυπαρχόντων μελῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν καὶ κοινοτήτων, αἱ ὁποῖαι συχνάκις διάκεινται ἐχθρικῶς ἢ μία ἔναντι τῆς ἄλλης, ἔνεκα κακῆς λαοψυχολογικῆς μνήμης τοῦ παρελθόντος, ἐθνικιστικῶν συγκρούσεων, ἱμπεριαλιστικῶν κατακτητικῶν ἐνεργειῶν, ἐνίοτε καὶ γενοκτονιῶν, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἔχει ἐκδηλωθῆ μετάνοια καὶ δὲν ἔχει ζητηθῆ συγγνώμη. Εἰς τὰς οἰκουμενικὰς συναντήσεις θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ κατασκευὴ συγκριτικῶν συναινετικῶν μηνυμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν. Ἄλλὰ πῶς θὰ γίνουν δεκτὰ τὰ κείμενα αὐτὰ ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μένουν πιστοὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν τῶν προπατόρων καὶ πατέρων των; Διδακτικῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ πληρώματος τῶν Ὀρθοδόξων ἀποκήρυξις τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου τῆς Φλωρεντίας. Χαρακτηριστικόν εἶναι ὅτι καὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ τῶν Ἀθηνῶν ἐσκανδαλίσθησαν ἐκ τοῦ ὅτι ἐν οἰκουμενικῇ μουσικῇ ἐσπερίδι ἤκουσαν νὰ ψάλλῃται τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ἄνευ τοῦ Filioque. Ὅθεν εἶναι ἀναγκαῖα οὐχὶ μόνον ἡ προώθησις τοῦ ὑγινοῦς Οἰκουμενισμοῦ ὀλίγων μόνον θεολόγων, ἀλλὰ καὶ ἡ μελέτη τῆς στρατηγικῆς πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ λεγομένου Οἰκουμενισμοῦ τῆς βάσεως.

Ἐν ἐκάστη τῶν συγκεκριμένων περιοχῶν τοῦ διεκκλησιαστικοῦ ἀνταγωνισμοῦ αἱ βαρυνόμεναι δι' ἱστορικῶν πταισμάτων Ἐκκλησίαι πρέπει πρῶτον νὰ ἀπομονώσουν καὶ νὰ ἐπισημάνουν μετὰ χριστιανικῆς παρρησίας τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, διὰ τὰ ὁποῖα – οὐχὶ γενικῶς καὶ ἀορίστως, ἀλλὰ συγκεκριμένως – πρέπει νὰ ζητήσουν ἐμπράκτως συγγνώμην ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῶν πληγείσης Ἐκκλησίας, καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ πράξουν τὸ πᾶν διὰ τὴν προώθησιν τοῦ διαλόγου τῆς ἀληθείας ἐν γνησίᾳ καὶ ἀληθεῖ ἀγάπῃ, μακρὰν πάσης ὑποκρισίας καὶ ὑστεροβουλίας καὶ παντὸς φαρισαισμοῦ.

(Συνεχίζεται)

Χριστιανική ανθρωπολογία και οικολογία**ΑΝΘΡΩΠΟΣ: «Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ»**

Πιο συγκεκριμένα, σπὸν ἐγκέφαλο τῶν θηλαστικῶν ἄρχισαν νὰ λειτουργοῦν δύο ἀνεπτυγμένες λειτουργίες: ἡ πρώτη ἦταν μιὰ **μνήμη** ποὺ μποροῦσε νὰ ἀποθηκεύσει ἓνα εὐρύτατο ὕλικό πληροφοριῶν καὶ ἡ δεύτερη, ἓνας **computer**, δηλαδὴ ἓνα μέρος τοῦ ἐγκεφάλου ποὺ μποροῦσε νὰ κάνει προγνώσεις καὶ νὰ λύνει προβλήματα. Πιστεύουμε, ὅτι ἡ περιοχὴ μνήμης καὶ ὁ πῖο περίπλοκος ἠλεκτρονικὸς ὑπολογιστὴς δρα-

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου
κ. **Εὐθυμίου**

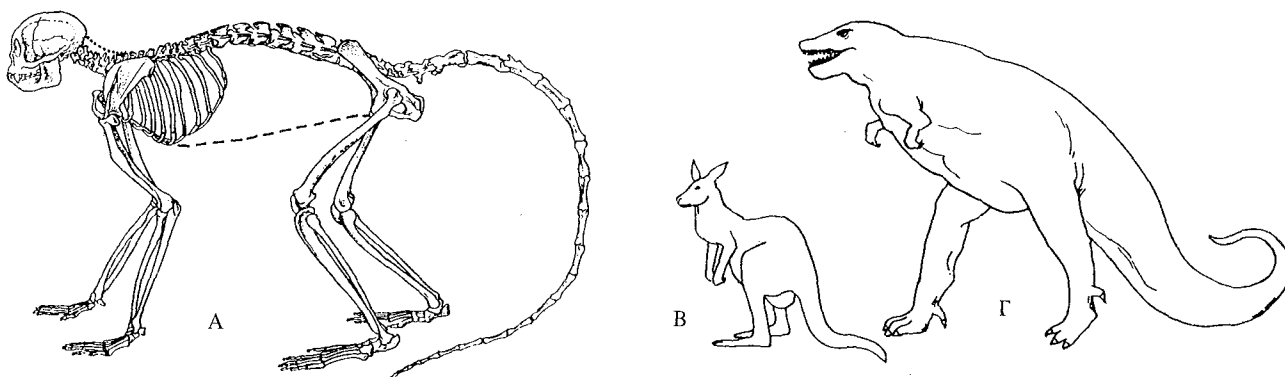
στηριοτήτων πρέπει νὰ βρίσκονται στὰ ἐγκεφαλικά ἡμισφαίρια καὶ εἰδικότερα τὰ ἐπιφανειακά στρώματα τοῦ ἐγκεφάλου. Ὁ ἐγκέφαλος τῶν θηλαστικῶν λειτουργεῖ ὄχι μόνο, γιὰ νὰ ἐλέγξει τοὺς μηχανισμοὺς ποὺ διατηροῦν σταθερὴ τὴν κατάσταση τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐφοδιάζει τὴ μνήμη μὲ ἓνα πελώριο πλέγμα ἐμπειριῶν.

Διάφορα ἄλλα ὄργανα καὶ λειτουργίες τοῦ ἀνθρώπινου σώματος: Πέρα ὅμως ἀπὸ τὰ τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά ποὺ εἶναι κοινὰ στὰ θηλαστικά καὶ

τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα παρουσιάσαμε πῖο πάνω, μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι ὁ Θεὸς δοκίμασε σὲ διάφορα εἶδη τοῦ ἀρχέγονου ζωικοῦ βασιλείου σχεδὸν ὅλα τὰ ὄργανα καὶ τὶς λειτουργίες τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, ὅπως τὸ **κρανίο**, τὸ **σκελετό**, τὰ **ἄνω καὶ κάτω ἄκρα**, τὰ **ἐσωτερικά ὄργανα** (καρδιά, αἷμα, νεῦρα, ἥπαρ, νεφρὰ) καὶ τὰ **ὄργανικά συστήματα**: ὀπτικό, ἀκουστικό, κυκλοφοριακό, λεμφικό, ἀναπνευστικό, πεπτικό, μυϊκό, ἐνδοκρινικό καὶ νευρικό.

Ὅρισμένα ἐπίσης σωματικά καὶ ἀνατομικά χαρακτηριστικά ποὺ συνδέονται μὲ τὴν **ὀρθία στάση** καὶ τὴν **διποδία** τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεὸς τὰ δημιούργησε **γιὰ πρώτη φορὰ**, στὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Τὰ χαρακτηριστικά αὐτὰ εἶναι τὰ ἑξῆς:

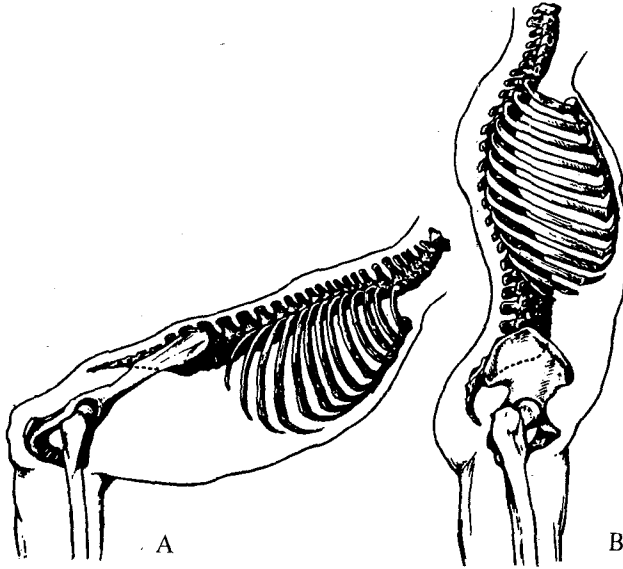
—Τὸ **κέντρο βάρους** τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Στὰ τετράποδα, τὸ κέντρο βάρους βρισκόταν στὸ ἐμπρόσθιο μέρος τοῦ σώματος (ἐμπρόσθια πόδια). Στὰ ἀρχικά πρωτεύοντα, ὅπως λ.χ. στοὺς δεινόσαυρους καὶ τὰ καγκουρῶ, βρισκόταν στὰ πίσω πόδια (βλ. σχῆμα 4). Στὸν ἀνθρώπο, ὁ Θεὸς τοποθέτησε ὀριστικά τὸ κέντρο βάρους σὲ χαμηλὸ σημεῖο τοῦ σώματος, σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλες ἀλλαγές στὰ χέρια, τὰ πόδια, στὸν κορμὸ καὶ τὴν κοιλιά.

Σχῆμα 4. Στὸν τετράποδο πίθηκο (Α), τὸ κέντρο βάρους βρίσκεται στὸ πρόσθιο μέρος καὶ τὰ πρόσθια ἄκρα. Στὸ καγκουρῶ (Β) καὶ στὸν δεινόσαυρο (Γ), τὸ κέντρο βάρους βρίσκεται στὸ πίσω μέρος. Ἡ διποδία τους ἐνισχύεται μὲ μιὰ βαριὰ καὶ δυνατὴ οὐρά.

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 102 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους)

— Η **λεκάνη**. Η λεκάνη στο ανθρώπινο σώμα, λόγω της όρθιας στάσης, είχε να διαδραματίσει τους εξής νέους ρόλους: να είναι το άγκυροβόλιο των σωματικών μυών που διευκολύνουν την κίνηση προς τα εμπρός και προς τα πλάγια (πλευρική ισορροπία). Προς το σκοπό αυτό, η λεκάνη διευρύνθηκε, για να δώσει στους μύς αυτούς μεγαλύτερο περιθώριο κίνησης γύρω από το ισχύο (βλ. σχήμα 5).

Σχήμα 5. Λεκάνη χιμπαντζή (A) και ανθρώπου (B). Άξιοσημείωτη ή διαφορά του σχήματος και του μεγέθους της λεκάνης, καθώς και η σχέση ανάμεσα στη λεκάνη, τη σπονδυλική στήλη και το μηριαίο όστον.

— Η **κνήμη** έγινε κατακόρυφη, ώστε όλο το βάρος του σώματος να μεταβιβάζεται στο πέλμα, δια μέσου του γόνατος.

— Τα **πόδια** επίσης έγιναν μεγαλύτερα, σε σχέση με τον κορμό και τους βραχίονες, ενώ στα τετράποδα ζώα μακρύτερα είναι τα άνω άκρα. Μεταποιήθηκαν, επίσης, ώστε κατά το βάδισμα να μπορεί το ένα πόδι να μεταφέρει όλο το βάρος του σώματος.

— Τα **μάτια** τοποθετήθηκαν σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους, ώστε να κοιτάζουν προς τα εμπρός και να επιτυγχάνεται στερεοσκοπική όραση.

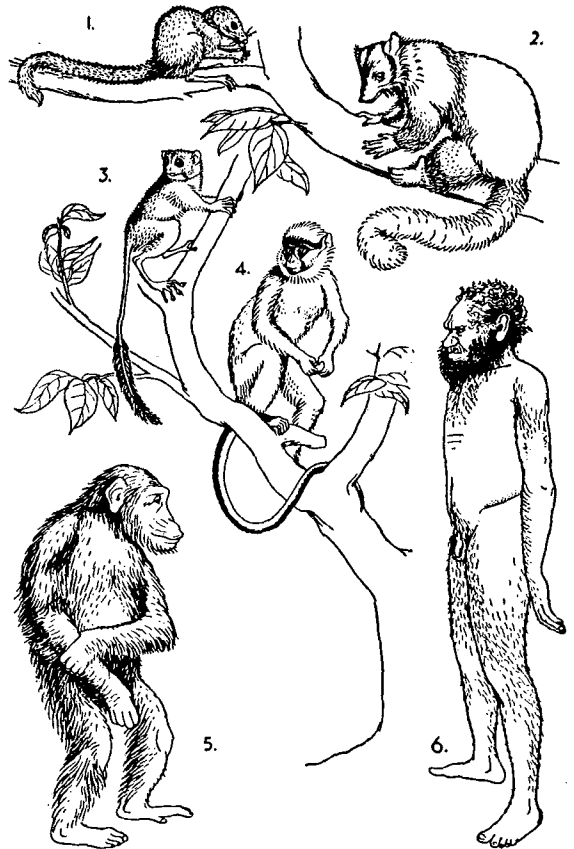
— Ο **έγκέφαλος** αυξήθηκε σε μέγεθος, σχεδόν διπλασιάστηκε. Για την όρθια στάση του σώματος, ο έγκέφαλος διευρύνθηκε κυρίως προς το εμπρόσθιο μέρος του κρανίου (βλ. σχήμα 3).

— Η **ύψη** του προσώπου απελευθερώθηκε από τις τρίχες και εμπλουτίστηκε με ένα πλέγμα μυών, ώστε να γίνεται οπτική επικοινωνία, με μορφασμούς και έκφρασεις του προσώπου.

4. Τα θηλαστικά ήταν οι πρόγονοι του ανθρώπου;

α) **Ο άνθρωπος ως θηλαστικό:** Ο άνθρωπος, με την αξιόλογη ικανότητά του να επιβιώνει σε οποιοδήποτε κλίμα και να ζει με κάθε είδος τροφής, έχει ένα γενετήσιο σύστημα αξιοθαύμαστης επάρκειας και ένα σώμα επίκτητης συμπεριφοράς πολύ πέρα από κάθε άλλη γνωστή μορφή ζωής που υπάρχει στο υπόλοιπο ζωικό βασίλειο. Αυτό το έκτεταμένο σώμα επίκτητης συμπεριφοράς διαφόρων ειδών, το όφειλει ο άνθρωπος κυρίως στην εκπληκτική γνώση του περιβάλλοντος που απέκτησε με την εμπειρία. Την αντίληψη δε αυτή του περιβάλλοντος την όφειλει στην εξερευνητική του φύση, την οποία μοιράζεται με τα άλλα θηλαστικά. Ο δε άνθρωπος επομένως, ο Homo Sapiens, είναι ζώον θηλαστικόν και δε θα μπορούσε να ανήκει σε καμιά άλλη τάξη σπονδυλωτών.

β) **Η καταγωγή του ανθρώπου:** Η πιό πάνω αναλυτική παρουσίαση των σωματικών και ανατομικών

Σχήμα 6. Σειρά ζώντων ειδών αρχαιότερων πρωτευόντων, που υποτίθεται ότι συνδέουν ανατομικώς τον άνθρωπο με μερικά από τα πιό πρωτόγονα πλακουντοφόρα θηλαστικά: 1. σκίουρος 2. λεμούρ 3. μικρός λεμούρ 4. πίθηκος 5. χιμπαντζής 6. Αυστραλός ιθαγενής.

ομοιοτήτων ανάμεσα στα θηλαστικά και τον άνθρωπο, θέτει και πάλι το ερώτημα, εάν τα θηλαστικά, και μάλιστα ο πίθηκος, ήταν προγονικά είδη του ανθρώπου.

Την απάντηση στο ερώτημα αυτό, θα αφήσουμε να δώσει ο διακεκριμένος Άμερικανός (έξελικτικός) Καθηγητής Dr. Campbell, από το προαναφερθέν βιβλίο του οποίου πήραμε τα στοιχεία της μελέτης αυτής.

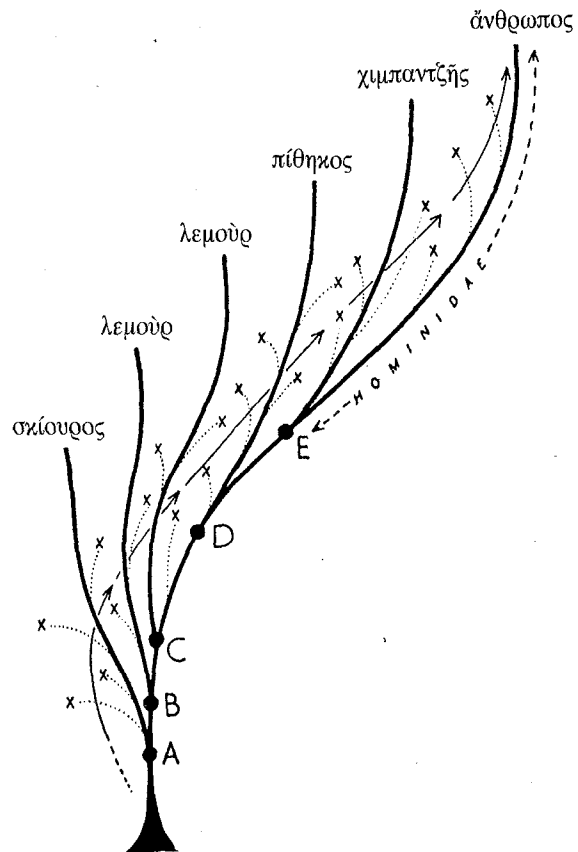
«Υπάρχουν σήμερα εν ζωή πέντε κύρια τετραποδά ελάσματα θηλαστικών: ο σκίουρος, ο νυχτερινός Λεμούρ της Μαδαγασκάρης, ο μικρός Λεμούρ της Ν. Ανατολικής Ασίας, ο πίθηκος και ο χιμπατζής (βλ. σχήμα 6). Αυτά τα είδη επέζησαν, διότι προσαρμόστηκαν επιτυχώς σε ειδικές οικολογικές περιοχές. Ενδιάμεσοι όμως τύποι δεν διασώθηκαν (ή υπογράμμισα δική μας).

»Είναι αξιοσημείωτο, σπάνιο και εύτυχες το γεγονός, ότι έχουμε αυτή τη σειρά θηλαστικών τύπων που ζουν ακόμη, διότι μπορούν να μάς βοηθήσουν στο θέμα της καταγωγής του ανθρώπου. Βεβαίως, ποτέ δεν μπορεί να είμαστε βέβαιοι, για τις σχέσεις των ζώων αυτών ειδών μεταξύ τους, κατά το παρελθόν... Άλλα με βάση τις ενδείξεις που υπάρχουν σήμερα μια πρακτική υπόθεση (working hypothesis) του είδους που δείχνει το Σχήμα 7 μάς δίνει μια λαϊκή ερμηνεία των ενδείξεων. Φαίνεται, ωστόσο, απίθανο ότι οι πρόγονοι του ανθρώπου πέρασαν από ένα στάδιο που μπορεί να ταυτισθεί με το νυχτερινό Λεμούρι, αν και οι ενδείξεις από αυτή την απομακρυσμένη περιοχή είναι πολύ περιορισμένες. Τα απολιθώματα δεν έχουν πολλά από τα χαρακτηριστικά των ζώων εκπροσώπων τους και το Σχήμα 7 απλώς υποθέτει ένα τρόπο θεώρησης των προγονικών ειδών του παρελθόντος».

Είναι, επίσης, εντυπωσιακό, ότι ο Καθηγητής Campbell δέχεται πολύ όψιμη χρονολογία (βραχυχρονολόγηση) εμφάνισης του Homo Sapiens και συγκεκριμένα δέχεται το 300.000 π.Χ., μια χρονολογία δηλαδή που προσεγγίζει την άποψη της χριστιανικής ανθρωπολογίας⁵.

5. Άνθρωπος, αυτός ο βασιλεύς της κτίσεως.

Ο άνθρωπος, ως βασιλεύς της κτίσεως, δε μπορούσε παρά να είναι κι αυτός μέρος της Δημιουργίας, την οποία έμελλε να κυβερνήσει. Ο άνθρωπος δεν είναι μόνο κτίσμα του Θεού, όπως και όλα τα

Σχήμα 7. Διάγραμμα που δείχνει την πιθανή σειρά που σχηματίζουν τα ζώα πρωτεύοντα (κατά την άποψη των εξέλικτικών), από το σκίουρο, ως τον άνθρωπο, μια σειρά που προϋποθέτει γενική τάση εξελικτικής ανάπτυξης. Αυτή η διαδοχική σειρά οδηγεί από τη βάση των πρωτευόντων στον άνθρωπο, δια μέσου υποθετικών μεταβατικών φάσεων (Α-Ε). Τα απολιθώματα πρωτευόντων που προσεγγίζουν στις υποθετικές αυτές φάσεις, σημειώνονται με το Χ.

άλλα κτιστά δημιουργήματα, αλλά ανήκει και οργανικά στην κτιστή φύση, έχοντας στη σύσταση και δομή του σώματός του τα στοιχεία της οργανικής και άοργανης ύλης. Αυτό σημαίνει ότι ο άνθρωπος δεν είναι άυλη (άγγελική) ύπαρξη, αλλά κορυφαίο υλικοπνευματικό δημιούργημα, που ο Θεός προώρισε ως βασίλεια και κυβερνήτη των κτισμάτων του.

Το βασιλικό αυτό χάρισμα (το κυριαρχικό), όπως και κάθε άλλο χάρισμα του «κατ' εικόνα», έχει **οικολογικό χαρακτήρα**, που σημαίνει ότι ο Θεός έδωσε στον άνθρωπο το κυριαρχικό χάρισμα (τη βασιλική εξουσία), για να γίνει ο **οικονόμος** και ο **διαχειριστής** της Δημιουργίας του. Με άλλα λόγια, οι βιβλικοί όροι «ἀρχετε και κατακυριεύσατε» έχουν σαφώς οικολογικό περιεχόμενο και δεν έχουν το νόημα κάποιας

5. Βλ. σχετικό άρθρο μας στο περιοδ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ 1993, αρ. 2, σελ. 60.

«Συζυγία και άλλοτριωσις». Μιά Όρθόδοξη θεώρηση του ευρωπαϊκού οράματος*

Πρὶν δηλ. διασπασθῆ ὁ Χριστιανικός κόσμος τῆς Εὐρώπης σὲ Δυτικὸ καὶ Ἀνατολικό, εἶχε συντελεσθῆ στὴ Δύση διάσπαση τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου, στὸ βάθος τοῦ προσωπικοῦ του πνεύματος. Ἡ συνθετικὴ ἀντίληψη τῶν Ἑλλήνων πατέρων, τὸ «πράξις θεωρίας ἐπίβασις», ὁ ἐσωτερικός δηλ. σύνδεσμος δόγματος καὶ ἤθους, ἄρχισε νὰ ὑποχωρῆ καὶ τελικὰ ἀντικαταστάθηκε στὴ Δύση ἀπὸ μιὰ μονιστικὰ πραγματιστικὴ

Τοῦ κ. **ΚΩΝ. Β. ΣΚΟΥΤΕΡΗ**
Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ἀντίληψη. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρὶν φθάσουμε στὸ σχίσμα εἶχε προηγηθῆ στὴ Δύση ἡ διάσπαση πίστεως καὶ πραγματικότητος. Ἔτσι, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ κυρίως τῶν Καρολιδῶν καὶ ἐξῆς, ἡ δογματικὴ παράδοση, πού, κατ' ἐπίφασιν τουλάχιστον, διατηροῦσε τὴν ἑλληνικὴ πατερικὴ τῆς φυσιογνωμία, ἔμεινε κατ' οὐσίαν ξένη πρὸς τὴ ζωὴ.

Ἡ προϊοῦσα στὴ Δυτικὴ Εὐρώπῃ διάσταση μεταξὺ πίστεως καὶ πραγματικότητος ἐνισχύθηκε ἀπὸ τὴν νομικὴ διάκριση κλήρου καὶ λαοῦ καὶ ἀπὸ τὴν προαγωγή τῆς λατινικῆς γλώσσας ὡς *lingua sacra*. Ἔτσι ὁ λαὸς δὲν εἶχε πρόσβαση στὴ θεολογία, πού ἦταν ἀπο-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 112 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

θεϊκῆς «ἄδειας», ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μπορεῖ νὰ ἀσκεῖ ἀνεξέλεγκτη καὶ καταστρεπτικὴ διοίκηση καὶ κυριαρχία πάνω στὰ ἄλλα κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Ἀσφαλῶς, ὁ Θεός, δημιουργώντας καὶ ἐνθρονίζοντας τὸν ἄνθρωπο, ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως, δὲν ἐγκαθιστοῦσε ἐν γνώσει ἓνα τύραννο καὶ ἓνα ἐξολοθρευτὴ τῶν κτισμάτων του, ἀλλὰ ἓνα σάφρονα οἰκονόμο καὶ διαχειριστὴ τῆς πατρικῆς (θεϊκῆς) περιουσίας.

Ἡ ὀρθόδοξη, ἐξάλλου, ἀνθρωπολογία ὑπογραμμίζει καὶ τὸ **ιερατικὸ** χάρισμα, πού ὁ Θεὸς ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτῆ, ὁ ἄνθρωπος, ἐκτός ἀπὸ τὸ βασιλικὸ χάρισμα διακυβέρνησης καὶ καλλιέργειας τῆς Δημιουργίας, ἔχει καὶ τὸ **ιερατικὸ** χάρισμα, τὸ ὁποῖο τὸν καθιστᾷ **ιερέα** καὶ **λειτουργὸ** τῆς κτίσεως. Ὁ **ιερατικός** δὲ ρόλος τοῦ ἀνθρώπου ἀναφέρεται στὴν κλήση του νὰ μεταβάλλει καὶ ἐξαγιαζεῖ

κλειστικὸ ἔργο καὶ προνόμιο τοῦ κλήρου. Τὸ δόγμα παρέμεινε μιὰ ἀνέφικτη θεωρητικὴ ἔννοια, καθ' ἑαυτὴν καὶ δι' ἑαυτὴν, ἀπόλυτα ξένη πρὸς τὴ ζωὴ καὶ τὰ καθημερινὰ πράγματα. Πνευματικὰ λοιπὸν ὁ Δυτικο-εὐρωπαϊὸς ἐμφανίζεται νὰ αἰωρῆται σ' ἓνα ἄγνωστο ἀχανές, τὸ ὁποῖο εἶναι ἀνεξάρτητο τῆς πρακτικῆς ζωῆς. Στὸ σχολαστικὸ εἰδικώτερο μεσαίωνα, ἡ χριστιανικὴ εὐσέβεια παίρνει μιὰ κατεύθυνση πού βεβαιώνει αὐτὴ τὴν άλλοτριωσιση. Πνευματικὴ ἐπίδιωξη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ γίνῃ διὰ τῆς θρησκείας ὅ,τι δὲν εἶναι στὴν πράξη. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μ' ἓνα καὶ μοναδικὸ τρόπο. Μὲ τὴν ἀπόλυτη ὑποταγὴ του σ' αὐτὸ πού ὑπαγορεύει ἡ Ἐκκλησία. Ἐδῶ ἡ Ἐκκλησία ἐμφανίζεται ἐξουσιαστικὰ καὶ κατὰ συνέπειαν ἀντιθετικὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Χωρὶς ἀρχικὰ καὶ ἡ ἴδια νὰ τὸ ἀντιληφθῆ, στὴ συνέχεια ὁμως ἐν-συνείδητα, ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία ἔγινε φορέας καὶ ἐκφραστῆς τῆς ρωμαϊκῆς κυριαρχικῆς νοστοροπίας. Ὁργανώθηκε διοικητικὰ κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε ἡ αὐτοτέλειά της νὰ εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ αὐθεντία της ὑπῆρξαν προέκταση καὶ κατ' εἰκόνα τῆς κρατικῆς δυνάμεως.

Αὐτὸ εἶχε σὰν συνέπεια τὴ δημιουργία ἐντάσεως καὶ συχνὰ ρήγματος μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ λαοῦ. Ἡ σχέση τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πιστῶν, στὴ Δυτικὴ Εὐρώπῃ, ἦταν σχέση ἀντιπαλότητος περισσότερο, παρὰ ἀρμονικῆς ἀμοιβαιότητος. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ μποῦμε σὲ λεπτομέρειες ἢ νὰ καταθέσουμε ἱστορι-

τὸ σύνολο τῶν κτιστῶν ὄντων, συμβάλλοντας ἔτσι στὴν ἐσχατολογικὴ ἀνακαίνιση καὶ μεταμόρφωση τῆς κτίσης. Τὸ **ιερατικὸ** χάρισμα τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται στὴν κλήση καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐργάζεται συνεχῶς, γιὰ τὴν ἀνακαίνιση καὶ μεταμόρφωση τῆς Δημιουργίας, ἓνα ἔργο πού θὰ τὸ **ὀλοκληρώσει** στὰ ἔσχατα ὁ ἴδιος ὁ Δημιουργός. Αὐτὸ φανερῶνει, ὅτι ὁ Θεός, μετὰ τὴν βῆ δημιουργικὴ Ἡμέρα, δὲν ἔκανε καὶ δὲν κάνει τίποτε μόνος του. Ἀφοῦ δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο, ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως, τὸν χρησιμοποεῖ ὡς συνεργάτη του, ἀναθέτοντάς του τὴν διακυβέρνηση καὶ τὴν καλὴ ἀλλοίωση τῶν κτισμάτων του. Ἐδῶ ἔγκεται ὅλο τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖο τῶν θέσεων τῆς βιβλικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας καὶ οἰκολογίας.

(Τέλος)

κές αποδείξεις, ένδεικτικά μόνο σημειώνουμε ότι στη Γαλλική επανάσταση ο λαός έστράφη έξ ίσου έναντιόν του κράτους και έναντιόν του κλήρου, που είχε γίνει άλλης μορφής κράτος.

Η έπισυμβάσα τόν 16ο αιώνα Μεταρρύθμιση, που ήλθε σαν κίνηση έξόδου από τόν λατινικό συγκεντρωτισμό, δέν δικαίωσε τελικά τις προθέσεις τών ύποκνητών της. Η άδυναμία τών μεταρρυθμιστών να έλθουν σε ζωντανή και άμεση έπικοινωνία με τόν 'Ορθόδοξο κόσμο, προφανώς λόγω τών ιστορικών συγκυριών, ήταν ίσως ένας λόγος της κατ' ουσίαν μη έπιτυχίας του μεταρρυθμιστικού πειράματος. Το θέμα πάντως είναι ότι το μεταρρυθμιστικό κήρυγμα παρέμεινε άτελέσφορο, αφού στηρίχθηκε σε μιá άτομοκεντρική όντολογία. 'Ο Προτεσταντισμός, κάτω από την πίεση της έπιτακτικής ανάγκης για έλευθερία της συνειδήσεως, έχασε τελικά τη χριστιανική διάσταση της κοινωνίας. 'Ο ευρωπαϊός και πάλι παρέμεινε μετέωρος.

Από την άλλη πλευρά, οι χριστιανικοί λαοί της 'Ανατολικής Ευρώπης οικοδόμησαν την ιστορία τους στη βάση της ένοποιού εκκλησιαστικής ένότητος. Είδαν την Εκκλησία όχι σαν μιá μορφή έξουσίας, αλλά σαν πνευματική οικογένεια, της οποίας ή ένότης δέν είναι κάτι το έξωτερικό, το μαζικό, ή μιá γεωγραφική ιδιότης, αλλά έχει ως άδιατάρακτο πράγματι θεμέλιό της την ένότητα του πνεύματος. Έδώ ή θεσμική και κανονική δομή της ιστορικής Εκκλησίας προσλαμβάνει χαρακτηριστικό περιεχόμενο. Οι επί μέρους τοπικές Εκκλησίες άπαρτίζουν ισότιμα ένα και συγχρόνως πολλαπλόν επίγειο Σώμα⁷. Η 'Ορθοδοξία ύπάρχει και ζή μέσα στη πολλαπλότητα τών συνενυρισκομένων σ' αυτήν επί μέρους τοπικών Εκκλησιών. Οι κατά καιρούς έθνικισμοί, αυτή τη ανατόφρευκτη ανθρώπινη έξαρση, δέν μπόρεσαν τελικά να άλλοιώσουν τη συνολική συνείδηση, με την οποία έξ αρχής μορφώθηκαν οι 'Ορθόδοξοι λαοί. Και είναι πράγματι αυτή ή συνοδική αντίληψη που κράτησε και έφερε κοντά όλους τους πιστούς του 'Ορθόδοξου κόσμου. Τα 'Ορθόδοξα ευρωπαϊκά έθνη μπόρεσαν και έπιβίωσαν, πολλές φορές κάτω από περιστάσεις ασύλληπτα αντίξοες, και κατόρθωσαν να έδραιώσουν την ένότητά τους, που ήταν ένότης πνευματικής κοινωνίας. Η κοινοτική αντίληψη που καλλιεργήθηκε ανάμεσά τους, αυτός ό πνευματικός σύνδεσμος της ειρήνης, στηρίχθηκε στην ένότητα της πίστεως και του ήθους. "Αν οι λαοί της Δυτικής Ευρώπης κινήθηκαν σε μιá διαλεκτική, αντίθετική θα λέγαμε, κατεύθυνση μεταξύ πίστεως και πράξεως, ή 'Ορθοδοξία σταθερά προέβαλε την ένότητα του χριστιανικού βίου.

Οί θεολογικές συζητήσεις του ΙΔ' αιώνας, περιθείας ουσίας και ενεργειών του Θεού, δέν εκφράζουν άπλως λεπτές θεολογικές διακρίσεις, άλλ' έχουν ανθρωπολογικές και εκκλησιολογικές εφαρμογές χρήσιμες για τη συζήτησή μας. Στις διαμάχες εκείνες ήλθαν κατ' ουσίαν σε σύγκρουση οι δύο κόσμοι, ή δυτική κοσμοθεωρία και ή ανατολική συνείδηση για τη θεολογία και τη ζωή. Το κεντρικό πρόσωπο τών συζητήσεων αυτών, ό άγιος Γρηγόριος ό Παλαμάς, επέμεινε στην ένότητα θεολογίας και ζωής, που είναι συνέπεια της «καθ' ύπόστασιν» ένώσεως του κτιστού και του άκτιστου στο πρόσωπο του Χριστού. 'Επί τη βάση αυτής της ένώσεως θα χαρακτηρίση την Εκκλησία «κοινωνίαν θεώσεως»⁸, και επί τη βάση αυτής της αρχής θα μιλήση για «λόγον έμπρακτον και πράξιν έλλόγιμον»⁹, αναπροσαρμόζοντας το του άγιου Μαξίμου του 'Ομολογητού: «Σοφίας δέ κάλλος έστι γνώσις έμπρακτος, ή πράξις ένσοφος»¹⁰.

Στην προσπάθειά μας να έντοπίσουμε τις άλλωτριώσεις, οι όποιες σημάδεψαν την ευρωπαϊκή ιστορία, και οι όποιες ασφαλώς έχουν τις συνέπειές τους και έν πολλοίς διαποτίζουν τη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα, θα αναγνωρίσουμε ότι ή ιστορία του Δυτικο-ευρωπαϊκού πνεύματος, από της 'Αναγεννήσεως και έξής, είναι συνυφασμένη με τη γνωστή «σύμμανιστική» ανθρωπολογία. 'Ο σύμμανισμός, ως κίνημα ανανεωτικό, πέρασε βέβαια από διάφορες φάσεις, τις όποιες εκ τών πραγμάτων δέν μπορούμε να έρευνήσουμε στην συνάφεια της σημερινής όμλης. 'Εκείνο που θέλουμε να καταστήσουμε, πάντως, σαφές είναι ότι, ή σύμμανιστική θεώρηση άπολυτοποίησε σε τέτοιο βαθμό τόν άνθρωπο, ώστε τόν απέκοψε τόσο από το Θεό, όσο και από την ισόρροπη συμβίωσή του με τόν φυσικό κόσμο. 'Ο σύμμανισμός αρχικά έμφανίστηκε ως κίνηση έπιστροφής στις κλασσικές ρίζες. Είναι μάλιστα γνωστό ότι την έμφάνιση του κινήματος αυτού και την έξάπλωσή του την ένίσχυε ή δυτική κατανόηση του Χριστιανισμού. Η κεντρική φιλοσοφική κατεύθυνση του κινήματος άποσκοπούσε στην έξαρση της άξίας άνθρωπος. Σταθερός προσανατολισμός του σύμμανισμού ήταν να τονισθ ή άυτονομία του ανθρώπου και ή άπελευθέρωσή του από αρχές, οι όποιες καθ' οίονδήποτε τρόπο περιώριζαν τις έφέσεις, τις ικανότητες και τις έμφυτες δυνάμεις του.

'Ο πρώιμος ευρωπαϊκός σύμμανισμός ξεκίνησε ως προσπάθεια έπανευρέσεως της ανθρωπιστικής σχέσεως, ή οποία χαρακτήριζε την έλληνική μόρφωση. Στην περίπτωση αυτή ό σύμμανισμός δέν έρχόταν σε

8. Λόγος Β', *Περί της έμπορεύσεως του 'Αγιού Πνεύματος...* έκδ. Π. Κ. Χρήστου, Α', Θεσσαλονίκη 1962, σ.149.

9. Λόγος ύπερ τών ιερώς ήσυχάζόντων, 2, 1, 9.

10. *Περί διαφόρων άποριών*, PG 91, 1032A.

7. G. Florovsky, «The House of the Father», *Ecumenism I. A Doctrinal Approach*, Belmont MA 1989, σσ. 66.

σύγκρουση με τη χριστιανική πίστη, προοδευτικά όμως κατέληξε να είναι αποκλειστικά ανθρωποκεντρική διδασκαλία. Κατά τον ούμανισμό «μέτρον πάντων άνθρωπος». Ο άνθρωπος είναι ή μοναδική και απόλυτη αξία, τὸ μοναδικὸ καὶ ἀπόλυτο κριτήριο. Μὲ τὸν εὐρωπαϊκὸ δηλ. ούμανισμό ἔχουμε μιὰ εἰδωλοποίηση τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἑξαγγελία ἑνὸς νέου εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖο ἐλάμπρυνε ἡ ἰδέα τοῦ «ἀνθρώπου». Τὸ ἐνδιαφέρον του ἦταν νὰ στρέψῃ τὸν ἄνθρωπο στὸν ἑαυτὸ του καὶ σὲ ὅ,τι ἔχει καθαρὰ ἀνθρώπινο χαρακτήρα, ἀποκόπτοντάς τον ἀπὸ κάθε ὑπερβατικὴ προτεραιότητα. Ὁ ὄψιμος μάλιστα εὐρωπαϊκὸς ούμανισμὸς διακατεχόταν ἀπὸ μιὰ φιλοσοφία ὑπερβάσεως τῆς θρησκείας. Χωρὶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἀρνοῦνται εὐθέως τὴν θρησκεία, οἱ ούμανιστὲς ἀπέβλεπαν στὸ νὰ κατευθύνουν τὴν προσοχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ ὑπερβατικὸ στὸ παρόν, ἀπὸ τὸ ἐπέκεινα στὸ ἐνθάδε. Αὐτὴ τὴν ἀντιθρησκευτικὴ διάθεση εἶχε διαγνώσει ἤδη ὁ Λούθηρος στὶς προθέσεις τῶν ἀνθρωπιστῶν Ἑράσμου καὶ Μελάγχθονος, γι' αὐτὸ καὶ τοὺς χαρακτήρισε «ὑπουλοὺς ἔχθρους». Οἱ ούμανιστὲς ἀναγνώρισαν στὰ κλασσικὰ ἑλληνικὰ γράμματα μιὰ νέα ὄντολογία, ἡ ὁποία ἦταν ἐπαρκὴς στὸ νὰ προσφέρῃ τὴ λύτρωση στὸν ἄνθρωπο. Χωρὶς τὴν ἐκκλησιαστικὴ κηδεμονία, οἱ ἀφοσιωμένοι στὸ ἀνθρωπιστικὸ ἰδεώδες ούμανιστὲς τῆς Εὐρώπης, πίστευαν ὅτι μπορούσαν νὰ χειραγωγῶν τὸν ἄνθρωπο, ὥστε ὁ ἴδιος αὐτοτελῶς, μέσα ἀπὸ τὴν δεδομένη ψυχοφυσικὴ του κατάσταση καὶ ἱστορικότητα, νὰ δημιουργῇ τὸ πεπρωμένο του, χωρὶς τὴν προστασία ξένων πρὸς τὴ φύση του δυνάμεων.

Τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι στὴ νεώτερη Δυτικο-εὐρωπαϊκὴ ἱστορία ὑποχώρησε σὲ τέτοιο βαθμὸ ἡ ἔνταση καὶ ἡ ἐπιφυλακτικότης μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ ούμανισμοῦ, ὥστε νὰ μπορούμε νὰ μιλάμε γιὰ ἱστορικὸ συμβιβασμὸ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως καὶ τῶν ἀνθρωπιστικῶν κινημάτων. Τὴ συμμαχία αὐτὴ τὴν ἐπέβαλαν οἱ νεώτερες ἱστορικὲς συγκυρίες καὶ ἰδιαιτάτα ἡ μέσῳ τοῦ Διαφωτισμοῦ ἀνάδειξη τοῦ θεωρητικοῦ ὕλισμοῦ, τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς τεχνικῆς γνώσεως. Οὔτε ὁ θεωρητικὸς ὕλισμὸς, οὔτε ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, οὔτε ἡ τεχνολογία εἶχαν ἀνάγκη τῆς θρησκείας· ἐξ ἴσου ὁμως δὲν εἶχαν ἀνάγκη καὶ τὶς ἀνθρωπιστικὲς ἰδέες. Ἔτσι, στὴν εὐρωπαϊκὴ πραγματικότητα, θρησκεία καὶ ἀνθρωπισμὸς, βρέθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ ἐγγύς, γιὰ νὰ διαφυλάξουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὶς καταλυτικὲς δυνάμεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε πάσῃ θυσίᾳ νὰ διασώσῃ τὴν πνευματικὴ του ἀκεραιότητα. Εἴτε διὰ τοῦ θεοῦ, εἴτε διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἔπρεπε ὁ ἄνθρωπος νὰ κρατηθῇ, γιὰ νὰ μὴ βυθισθῇ στοὺς ἀχανεῖς ὀρίζοντες τῆς γνώσεως.

Τελικὰ οὔτε ὁ ούμανισμὸς οὔτε ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ καὶ οἱ Μετερρυθμισμένες Ἐκκλησίες ἀνέκοψαν τὴν ἱστορία. Ὡστόσο ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ τεχνολογία διεμόρφωσαν νέα ἱστορικὰ ἐπακόλουθα. Οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ ἐστράφησαν διὰ τῆς προοδευτικῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς ἐξελιξέως στὴν ἀναζήτηση τῆς τελειότητος. Ἡ πρόοδος, ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνικὴ, συνδυάσθηκε, στὴ Δυτικο-εὐρωπαϊκὴ πραγματικότητα, μὲ τὴν εὐημερία καὶ πῆρε ἔτσι μιὰ μεταφυσικὴ χροιά. Ἡ ἐπιστημονικὴ προαγωγή καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς ἐπεβλήθησαν καὶ ὑποκατέστησαν τὸν Θεό, ὁ ἄνθρωπος προσανατόλισε ἔτσι τὴ ζωὴ του, ὥστε νὰ ἀπολαμβάνῃ σ' αὐτὴν ὅ,τι ἄλλοτε περιμενε νὰ ἀπολαύσῃ μετὰ τὸ θάνατό του. Τὸ θέμα εἶναι ὅτι ἡ Δυτικο-εὐρωπαϊκὴ θρησκευτικὴ παράδοση διαμόρφωσε ἕνα τέτοιο κλίμα κοινωνικῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖο ἀναπόδραστα ὠδήγησε στὴν ὑποκατάσταση τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἐπιστῆμη καὶ τὴν τεχνικὴ. Ὁ εὐρωπαῖος τῶν δύο τελευταίων αἰώνων εἶναι πεπεισμένος ὅτι μπορεῖ νὰ δικαιώσῃ τὴν παρουσία του στὸν κόσμον μὲ μόνες τὶς δυνατότητες ποῦ τοῦ προσφέρει ὁ παρὼν κόσμος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι, ὁ θάνατος τοῦ Θεοῦ ὑπῆρξε ἡ ἱστορικὴ συνέπεια τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, ὅπως αὐτὴ μακροχρόνια καλλιεργήθηκε ἀπὸ τὶς Δυτικο-εὐρωπαϊκὲς ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες.

(3) Τὸ ὄραμα γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνότητος καὶ τὸ χρέος τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ κλίμα τῶν ἀλλοτριώσεων καὶ τῶν πνευματικῶν ἀντιθέσεων, ὅπου ἡ φορὰ τῶν ἱστορικῶν πραγμάτων ἐτόνιζε περισσότερο τὴν ἀποσύνθεση τῆς Εὐρώπης παρὰ τὴ συζυγία καὶ τοὺς ἐσωτερικοὺς τῆς δεσμούς, ὁ ἄνθρωπος τῆς Εὐρώπης ὠραματίσθηκε τὴν οἰκοδόμηση μιᾶς νέας «Κοινότητος». Ἡ γιὰ αἰῶνες λησμονηθεῖσα κοινωνικοπολιτικὴ, πολιτισμικὴ καὶ πνευματικὴ συγγένεια τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν ἐπανερχεται στὸ ἐπίκεντρο γιὰ νὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴ μιᾶς ἀνανεωμένης ἱστορικῆς προοπτικῆς. Ἄν πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐνόραση κρύβεται ὑστεροβουλία, ἀνεδαφικὸς ἰδεαλισμὸς, νοσταλγία τοῦ παρελθόντος, ἢ ἂν εἶναι αὐτὴ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἰδεολογικοῦ κορεσμοῦ, τὸν ὁποῖο ἐβίωσε ὁ παῖς, δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ κρίνουμε. Ἐκεῖνο ποῦ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιὰ μᾶς εἶναι, ὅτι ἀνοίξε πραγματικὰ νέα σελίδα στὴν ἱστορία τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐπομένως ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει μπροστὰ τῆς μιὰ καινούργια πρόκληση, ἕνα χώρο πνευματικῆς παρουσίας, τὸν ὁποῖο προφανῶς οὔτε νὰ ἀρνηθῇ μπορεῖ οὔτε βέβαια νὰ ἀγνοήσῃ, καλλιεργώντας μιὰ μονομερῆ πνευματικὴ ἐσωστρέφεια. Στὴ ζωὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἄλλωστε, ἡ πρὸς τὰ ἔσω ἐνεργητικότης οὐδέποτε κατανοήθηκε ἐγωκεντρικὰ, ἢ ἀτομικὰ καὶ σὰν μονιστικὰ χρησιμοθη-

ρική επιδίωξη, ἀλλ' εἶχε πάντα μιὰ κοινωνική ἀναφορὰ καὶ ἀπήχηση. Τὸ Ὁρθόδοξο ἦθος στηρίζεται, ἀκριβῶς, στὴν ἑναρμόνιση τῆς ἔσω ἐνεργητικότητος μὲ τὴν κοινωνική δημιουργία, στὴν ἀγαστὴ συνύπαρξη τοῦ ὑπαρξιακοῦ βιώματος καὶ τῆς ἀνθρώπινης συνεργασίας.

Μπροστὰ στὴν καινούργια καμπὴ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας, τὸ πρωταρχικὸ χρέος τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι νὰ ὑπάρχει ἡ ἴδια, μέσα στὸ νέο αὐτὸ κοινωνικο-πολιτικὸ ὄριζοντα, ὡς αὐθεντικὴ ἐνσάρκωση τῆς ζωῆς καὶ τῆς θεολογίας τῆς. Ξαναγυρνώντας στὰ βάρη τῆς αὐτοσυνειδησίας τῆς, ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει τὴν εὐθύνη καὶ τὴν ἀποστολὴ νὰ ξαναζωντανέψη ὑπεύθυνα τὴν παράδοσή τῆς. Νὰ γίνῃ φορέας τοῦ δημιουργικοῦ Πνεύματος, τὸ Ὅποιο τὴν κράτησε στὴν ἱστορία καὶ τὸ Ὅποιο μόνο μπορεῖ νὰ καταξιώσει τὴν παρουσία τῆς σήμερα. Ἵσως αὐτὸ νὰ θεωρηθῆ ἀλαζονικὸ καὶ υπερφίαλο, πρέπει ὅμως νὰ μποῦμε σ' αὐτὸ τὸν κόσμον μὴ παραθερώντας τὴν ἰδιαιτερότητα καὶ τὴν αὐτοτελῆ ἱστορικὴ ὄντοτητα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ Ὁρθοδοξία, μὲ τὸν θεωρητικὸ τῆς βίον, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐκτίμηση τῆς πρακτικῆς ζωῆς, προβάλλει μιὰ συγκεκριμένη πραγματικότητα, ἓνα ἦθος, τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ ὡς γόνιμος παράγων, σ' ἓναν κόσμον τὸν ὁποῖο χαρακτηρίζει, ἐν πολλοῖς, ἀντάρχεια, σὲ ἀτομικὸ καὶ ἔθνικὸ ἐπίπεδο, ὑποκειμενισμὸς καὶ γενικὰ τὸ πρωτεῖο καὶ ἡ κυριαρχία τοῦ ἐγὼ-πάνω στὴν ἀνθρώπινη κοινωνικὴ ζωὴ.

Ἡ Ὁρθοδοξία, λοιπόν, μπροστὰ στὸ εὐρωπαϊκὸ ὄραμα ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταθέσῃ, εὐσυνειδήτα καὶ ἐνσυνειδήτα, τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τῆς, τὴν ἐνότητα καὶ συγχρόνως τὴν πολλαπλότητά τῆς τὴν ὁποία ἐκδηλώνει ἡ κοινωνικὴ καὶ συνοδικὴ τῆς ἐμπειρία. Ἡ καθολικὴ καὶ οἰκουμενικὴ αὐτοσυνειδησία, πού διαμορφώθηκε στὴν παράδοση τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ ὁποία ἀπέτέλεσε τὴ ρίζα τῆς ἐνότητος τῶν ἐπὶ μέρους αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ ὅλου πληρώματος σὲ κάθε δεδομένη τοπικὴ Ἐκκλησία, ἔχει μιὰ τέτοια ἔκταση δυνάμεως, ὥστε νὰ μπορῆ νὰ μορφώσῃ καὶ νὰ ἐπιρεάξῃ τὰ διάφορα κοινωνικὰ περιβάλλοντα. Ἡ ἀγαστὴ συνύπαρξη ἐνότητος καὶ ποικιλίας δηλώνει μιὰ στάση κοινωνικῆς ζωῆς. Ἐδῶ ἡ ἐνότης δὲν αἰρεται ἀπὸ τὴν ποικιλία, καὶ ἡ ποικιλία δὲν διασπᾷ τὴν ἐνότητα. Ἡ Ὁρθοδοξία μπορεῖ νὰ ἀνοίγῃ νέες προοπτικὲς γιὰ τὴ δημιουργία κοινωνικῶν σχημάτων πού θὰ ἔχουν ἐμπνευσθῆ ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες ἀτέλειες, ἡ χριστιανικὴ ζωὴ σὲ τὶς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες στηρίχθηκε στὴ δυναμικὴ τῆς κοινωνίας, καὶ βιώθηκε ὡς γεγονός κοινωτικό, ἀφοῦ ἀπέβλεπε στὴν ἐν Χριστῷ σχέση ἀνθρώπου πρὸς ἄν-

θρώπου, στὴν κοινωνία δηλ. μὲ τὸν πλησίον¹¹. Μέσα στὴν καθολικὴ αὐτὴ συνείδηση δὲν χάνεται τὸ κάθε ἀνθρώπινο πρόσωπο, ἀλλὰ ὑψώνεται στὴν κοινωνικὴ, δηλ. στὴν εὐχαριστιακὴ του πληρότητα, ἀφοῦ τὸ πρόσωπο δὲν ὑπάρχει ὡς ὄντοτης μετέωρη, ἀπομονωμένη καὶ κεχωρισμένη ἀπὸ τὴν κοινότητα.

Μπροστὰ σὲς νέες ἱστορικὲς συνθήκες, ἀποτελεῖ ὑψίστη προτεραιότητα, ἡ Ὁρθοδοξία νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὸ πλέγμα τοῦ αὐθαίρετου ἀπομονωτισμοῦ καὶ νὰ ξαναγυρῆ στὴν οἰκουμενικὴ ἀποστολὴ τῆς. Εἶναι ἀδιανόητο νὰ παραμένουν ἀχρησιμοποίητοι, ἢ καὶ νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν ἱστορικὴ σκηνή, οἱ πνευματικοὶ θησαυροὶ πού ἔδωσαν περιεχόμενο στὴν ἱστορία. Τὸ παρὸν δὲ μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἱστορικὴ αὐτοτέλεια¹² εἶναι ἀνάγκη νὰ καταυγάζεται ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ μνήμη. Αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ τὸ συνειδητοποιήσουν ἐκεῖνοι πού εἶναι φυσικοὶ φορεῖς, αὐτοὶ δηλ. πού κατάγονται ἀπὸ τὴν παράδοση αὐτή.

Ἡ Ὁρθοδοξία σήμερα, καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία, ἐπωμίζεται τὴν εὐθύνη νὰ σταθῆ αὐθεντικὴ μπροστὰ στοὺς ὄραματισμοὺς γιὰ τὴν εὐρωπαϊκὴ ἐνότητα. Καὶ ὅταν λέμε «αὐθεντικὴ» ἐννοοῦμε νὰ διατηρήσῃ ζωντανὸ τὸ πνεῦμα τῆς, νὰ ξαναγυρῆ στὰ ἐσωτερικὰ τῆς ὑπάρξεώς τῆς, γιὰ νὰ βρῆ τὸ διαχρονικὸ φρόνημά τῆς. Σὲ μιὰ ἐποχὴ ἡ ὁποία ἐξαντλεῖται στὴ φροντίδα τῆς ἐπικαιρότητος, ἡ Ὁρθοδοξία ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ ἐκ τῶν ἔνδον τὴ θεολογία τῆς καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ ξαναζωντανέψη σήμερα τὸ ἦθος τῶν Πατέρων τῆς. Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐπανάκαμψη στὸ παρελθόν, ἀλλὰ πράγματι δυναμικὴ καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπέκταση στὸ τώρα.

Οἱ Ὁρθόδοξοι λαοὶ ἔχουν σήμερα τὴν κρίσιμη ἀποστολὴ νὰ βγοῦν ἔξω ἀπὸ τὰ στεγανὰ τοῦ ὑποκειμενισμοῦ, τοῦ φυλετισμοῦ, τῆς ἀντάρχειας καὶ τῆς κατ' ἴδιαν ἀπομονώσεώς τους, καὶ μὲ τὴν παρουσία τους στὴν Εὐρώπη νὰ γίνουν ζῶσα ὑπόμνηση τῆς πραγματικῆς διαστάσεως τῆς ἱστορίας. Τὸ εὐρωπαϊκὸ ὄραμα θὰ παραμείνῃ ἀνεδαφικὴ ἐπιδίωξη, ἀληθινὴ οὐτοπία, ἂν δὲν διδαχθῆ ἀπὸ τὴν ἱστορία, ἂν δὲν ἐκδηλώσῃ τὴ σύγχρονη δυναμικὴ του ὅχι ἀπλῶς στὴν ἱστορικὴ ἀνάμνηση, ἀλλὰ στὴ βεβαιότητα πού προσφέρει ἡ ἀλήθεια τῆς ἱστορίας.

Στὶς Ὁρθόδοξες κοινωνίες ἡ συναίσθηση τῆς ἱστορικῆς συνέχειας ὑπῆρξε καθοριστικὴ γιὰ τὴν ὑ-

11. Δὲν βρῶσκω ἀκριβέστερη βιβλικὴ θεμελίωση ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Παύλου: «Τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι, τὸ ἐν φρονούντες, μηδὲν κατ' ἐριθείαν μηδὲ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τὴ ταπεινοφροσύνη ἀλλήλους ἠγούμενοι ὑπερέχοντες ἑαυτῶν, μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστοι» (Φιλιπ. 2: 2-4).

παρξή τους. Η ιστορία εδώ δὲν θεωρήθηκε αποσπασματικά ἢ μοιρολατρικά, ἀλλὰ στὴ θεανθρώπινη ἔκτασή της. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος κόσμος εἶδε τὴν ιστορία μέσα ἀπὸ τὴν ὀπτική της ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Στὴν οἰκοδόμησή της Εὐρώπης τοῦ μέλλοντος αὐτὴ ἢ στάση ἐναντι τῆς ιστορίας μπορεῖ νὰ ἀποβῆ πράγματι καθοριστική, γιατί μπορεῖ νὰ διασφαλίσει, στὸ εὐρωπαϊκὸ σώμα, μιὰν ἀδιατάρακτη ἐσωτερικὴ συνοχή, μιὰν ἐνότητα ποὺ θὰ στηρίζεται ὄχι στὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς, οὔτε στὸ ὑψηλὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ στὴν πνευματικὴ συναίσθηση. Ἡ Εὐρώπη εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη μέλλον ἂν ἀπεγλωβισθῆ ἀπὸ τὰ στεγανὰ τῶν ὑλικῶν καὶ εὐδαιμονιστικῶν ἐπιδιώξεων καὶ ἐπαναποθετηθῆ στὰ πνευματικὰ ἐκείνα στοιχεῖα πάνω στὰ ὁποῖα οἱ λαοὶ της στηρίζαν τὴν ὑπόστασή τους.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Εὐρώπη μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἂν εἰσέλθῃ ὑπεύθυνα καὶ ἐνσυνείδητα στὴν ιστορία της, ἂν διδαχθῆ ἀπὸ τὶς ἀλλοτριώσεις της καὶ ἀναζητήσῃ μὲ εἰλικρίνεια τοὺς συνεκτικούς της δεσμούς. Πολλοὶ εἶναι αὐτοί, στὸ δικὸ μας τὸν ἑλληνικὸ χῶρο, ποὺ τοποθετοῦνται θετικὰ προστὰ τὴν εὐρωπαϊκὴ προοπτικὴ, ἀποκλειστικὰ ἐπειδὴ πιστεύουν ὅτι ἡ Εὐρώπη θὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς δικῆς μας εὐημερίας, ἐπειδὴ δηλ. νομίζουν ὅτι θὰ κάνουν οἱ ἄλλοι ὅ,τι ἐμεῖς δὲν εἴμαστε πρόθυμοι νὰ ἐπιτύχουμε γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας. Πρόκειται γιὰ μιὰ μεσσιανικὴ ἀποψη ποὺ συνήθως διατυπώνεται ἀπὸ ἀφελεῖς, ἢ ἀπευθύνεται σὲ ἀφελεῖς, ἢ καὶ τὰ δύο μαζί¹². Πολλοὶ ἐπίσης εἶναι αὐτοὶ ποὺ κατέχονται ἀπο σκεπτικισμό καὶ ἀπὸ κάποιου φόβου μήπως ἡ Εὐρώπη μᾶς ἀπορροφήσῃ. Πρόκειται γιὰ ἀποψη ποὺ ὑποκρύπτει ἀνασφάλεια, ἢ ἄγρονο συντηρητισμὸ, ἢ καὶ τὰ δύο μαζί. Ἡ πρώτη νοοτροπία μοιραία ὀδηγεῖ στὴν ἀντιπαράθεση, σὲ διεκδικήσεις καὶ στὴν ἀντιπαλότητα. Ἡ δευτέρη νοοτροπία καλλιεργεῖ ἕνα σύνδρομο αὐταρέσκειας, ποὺ ἀναπόφευκτα ὀδηγεῖ στὸν περιθωριακὸ ναρκισσισμό, στὴν ἀπομόνωση.

Ὁ Ὁρθόδοξος, ὁ μεγάλος τῶν ρωσικῶν γραμμάτων, Ντοστογιέφσκι, ἔλεγε, τὸν περασμένο ἤδη αἰῶνα, ὅτι «πρέπει νὰ πάρουμε ἐπάνω μας τὴν ἀγωνία τῆς Εὐρώπης¹³. Καὶ βέβαια ὁ προφητικὸς αὐτὸς λόγος

δὲν ὑπέκρυπτε σωβινισμό ἢ θρησκευτικὴ αὐταρέσκεια, οὔτε ἐκάλυπτε μιὰν ὑπερφίαλη συμπάθεια καὶ συγκατάβαση ἐνὸς ἀθεράπευτα συναισθηματικοῦ λογοτέχνη. Στὸν λόγο αὐτὸ συνοψίζεται, νομίζω, ἡ εὐθύνη τῆς Ὁρθοδόξου μαρτυρίας, προστὰ τὰ γεγονότα τοῦ παρόντος καὶ τὰ γεγονότα ποὺ ἔρχονται.

Στὴ σημερινὴ Εὐρώπη, ἡ ὁποία, μὲ τὴν αὐτονόμηση τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς, προσπαθεῖ νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκ τῶν ἔξω τὴν ἐσωτερικὴ της συνοχή, ἢ θέση καὶ ἡ στάση τῆς Ὁρθοδοξίας δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ θέση καὶ στάση χρέους. Καλούμεθα νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸ μέλλον ὄχι σὰν εἰμαρμένη, ἀλλὰ σὰν αὐτὸ ποὺ ὀφείλουμε ὑπεύθυνα νὰ δημιουργήσουμε. Στὴν Εὐρώπη τῶν ὁραμάτων καὶ τῶν ἀντιφάσεων, ἡ Ὁρθοδοξία, περισσότερο ἴσως παρὰ ποτέ, ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς μαρτυρίας. Ἄν ἡ λατινικὴ ἐκκλησιαστικὴ παράδοση στήριξε τὴ ζωὴ καὶ τὴν ιστορία της πάνω σὲς ἀρχὲς τῆς κυριαρχίας ποὺ κληρονόμησε ἀπὸ τὴ Ρώμη, ἂν ἡ Μεταρρύθμιση υἱοθέτησε ἕναν βιβλισμὸ ποὺ εἶχε σὰν συνέπεια τὴν ὑποτίμηση τῆς ιστορίας, καὶ ἂν, τέλος, ὁ Οὐμανισμὸς ἀπομόνωσε καὶ ἀπολυτοποίησε τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα, ἡ Ὁρθοδοξία ἀξιοποίησε γόνιμα, στὴ βάση τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, τόσο τὴν ἑλληνικὴ ὅσο καὶ τὴ ρωμαϊκὴ παράδοση. Αὐτὸς ὁ πλούτος, ποὺ προσδιορίζει καὶ τὴν οἰκουμενικὴ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶναι ἡ ἀδιαμφισβήτητη πνευματικὴ βάση πάνω στὴν ὁποία ἡ εὐρωπαϊκὴ ὑπόθεση μπορεῖ νὰ ἐδραιώσῃ τὸ εἶναι της, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον της. Στὴ σημερινὴ εὐρωπαϊκὴ διαλεκτικὴ ἡ Ὁρθοδοξία μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ ὡς ὑπόμνηση, ὅτι οἱ πνευματικὲς ἀρχὲς εἶναι ὁ συνεκτικὸς κρῖκος καὶ ὁ ἐγγυητὴς τῆς ζωῆς καὶ τῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Ὁρθοδοξία, ποὺ ἀφωμοίωσε καὶ ἀξιοποίησε δημιουργικὰ τὴν χριστιανικὴν βάση, τὴν ἑλληνικὴ καὶ τὴ ρωμαϊκὴ παιδεία, μπορεῖ, μὲ τοὺς θεσμοὺς καὶ μὲ τὸν θεολογικὸν τῆς λόγο νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὴ μνήμη τοῦ εὐρωπαίου, ὥστε νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν ὑπόστασίν του πάνω στὰ πνευματικὰ μεγέθη, στὰ ὁποῖα στηρίχθηκε ὁ πολιτισμὸς. Αὐτὸ βέβαια ὑποθέτει, ὅτι ὅσοι ἔχουν δεσμοὺς αἵματος μὲ τὴν Ὁρθοδοξία εἶναι πρόθυμοι νὰ ἀναγνωρίσουν αὐτὴ τῆς τὴν ἰδιαιτερότητα, καὶ πάνω ἀπ' ὅλα εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐργασθῶν γιὰ τὴν ἀναγνώριση τοῦ πρωτείου τοῦ Πνεύματος.

(Τέλος)

12. Βλ. Ἰ. Ν. Θεοδωρακοπούλου, «Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Εὐρώπη», μν. ἔ., σ. 271.

13. Παραπομπὴ ποὺ βρίσκω στὴ μελέτη τοῦ G. Florovsky, «The Ways of Russian Theology». *Aspects of Church History*, Belmont MA 1987, σ. 200. Κατὰ τὸν Ντοστογιέφσκι ὅλη ἡ Δύση φαινόταν χαλασμένη ἀπὸ τὴν πρόοδο, πίστευε δὲ ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος ρωσικὸς λαὸς θὰ εἶναι ἡ σωτηρία τῆς Εὐρώπης. «Αὐτὲς οἱ χώρες χωρὶς Θεό, αὐτὲς οἱ χώρες τοῦ ἀνθρώπου - βασιλιά, τοῦ χρήματος, τοῦ ὑπολογισμοῦ, τῆς ἐπιστήμης, πνίγονται λίγο-λίγο κάτω ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῶν πυ-

ροτεχνιμάτων τους. Ἡ σωτηρία εἶναι ἀλλοῦ. Ἡ σωτηρία εἶναι μέσα σ' ἕνα λαὸν νέο, μέσα στὸ ρωσικὸ λαὸ, ποὺ ἡ κουλτούρα δὲν τὸν ἄγγιξε, ποὺ ἡ ἀπλή πίστη καὶ ἡ παιδικότητα τὸν κυριαρχεῖ ἀκόμη, καὶ ποὺ περιμένει τὴν ὥρα του σὲς πόρτες τῆς ιστορίας». Α. Τρουαγιά, Ντοστογιέφσκι. *Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του*, Ἀθήνα (χωρὶς ἔτος ἐκδόσεως), σ. 178.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ*

Γ'

Τὸ πρῶτὸ τῆς Κυριακῆς 16 Ἰανουαρίου τελέσθηκε στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία, κατὰ τὴν ὁποία χοροστάτησε ὁ Μακαριώτατος, συλλειτουργῆσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος, Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδων, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος, Ζακύνθου κ. Παντελεήμων, Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος καὶ ἔλαβαν μέρος ὁ Παν. Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀγίου Βλασίου κ. Ἀλέξανδρος, Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος, Καστορίας κ. Γρηγόριος, Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος, Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Νύσσης κ. Ἐλευθέριος (τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου) καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτείας καὶ κοινωνίας.

Στὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Ἐφέσου κ. Χρυσόστομος προσφώνησε ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου τὸν Μακαριώτατο καὶ διάβασε πατριαρχικὸ συγχαρητήριο γράμμα, μὲ τὸ ὁποῖο ἐξαίρεται ἡ προσφορὰ του στὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν Ἐκκλησία. Τὸ πλήρες κείμενο τοῦ γραμματος ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τοῦ κ. **I. M. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ**

τεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, Συνοδικοὶ Γραμματεῖς, οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἱ. Ναοῦ κ.ἄ.

Τὸν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος ἀναπτύσσοντας τὴν εὐαγγελικὴ περικοπή τῶν 10 λεπτῶν περὶ ἀγνωμοσύνης καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ ἀναφέρθηκε στὴ συνέχεια στὴν προσωπικότητα, τὴν ἐκκλησιαστικὴ προσφορὰ εἰδικώτερα κατὰ τὴν 20ετία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ στὸν Ἀποστολικὸ Θρόνο τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Σεβασμιώτατος στάθηκε ιδιαίτερα στὴν ἀποκατάσταση τῆς κανονικῆς τάξεως καὶ ψήφιση τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τὸ 1977, τὴν μερίμνά του γιὰ τὸν Ἱερὸ Κλῆρο, τὸ ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον του γιὰ τὰ ἐθνικὰ θέματα, τὴ συμπράταση πρὸς τοὺς ὁμοδόξους λαοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης καὶ τὴν ἐν γένει δραστηριότητα τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης πέραν τῶν ἐλλαδικῶν συνόρων. Καταλήγοντας ὁ Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν εὐχίσθηκε στὸν σεπτὸ καὶ γεραρὸ Προκαθημένο τῆς Ἐκκλησίας μας μακροήμερευση καὶ τὰ σωτήρια μηνύματα ὅσα Αὐτῷ ἐφετὰ καὶ καταθύματα.

Στὴ Θεία Λειτουργία παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Ἐφέσου κ. Χρυσόστομος ἐκπροσωπῶν τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, καθὼς καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Βρεσθένης κ. Δημήτριος, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλος, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κλεόπας, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκόπιος, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμων, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Γρεβενῶν κ. Σέργιος, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος, Ναυπάκτου καὶ

«Ἀριθμ. Πρωτ. 59

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Σεραφεῖμ, τὴν Ὑμετέραν σεβασμιὰν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμενοι.

Καὶ πάντοτε μὲν, ἰδίᾳ ὅμως κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς ἡ Ὑμετέρα λίαν ἡμῖν ἀγαπητὴ καὶ περιπούδατος Μακαριότης συμπληροῖ εἰκοσαετίαν θλην ἐπὶ τὸ πηδάλιον τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἀγιοπάτης θηγάτρος καὶ ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ἡ προσευχὴ καὶ ἡ σκέψις τοῦ Ἱεροῦ τούτου Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ἡμετέρας Μετριότητος καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀδελφῶν Ἀρχιερέων στρέφονται πρὸς τὴν προσωπικότητα τῆς Ὑμετέρας Ἀγάπης καὶ πρὸς τὴν ἀγλαόκαρπον καὶ κατηξιομένην προσφορὰν Αὐτῆς πρὸς τὴν ὑπ' Αὐτὴν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν Ἀγίαν ἡμῶν Ὁρθοδοξίαν ἐν γένει καὶ πρὸς τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Γένος, δι' αὐτοῦ δὲ καὶ πρὸς τὸν σύμπαντα κόσμον.

Χαίροντες καὶ συγχαίροντες τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ἐπὶ τῷ πανηγυρικῷ τούτῳ ἰωβηλαίῳ - σταθμῷ ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ σταδιοδρομίᾳ Αὐτῆς, εὐχόμεθα Αὐτῇ ὑγιαίνειν καὶ εὐδογεῖσθαι ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ, πρὸς ἐπὶ μῆκιστον εἰσέτι συνέχισιν τῆς τετιμημένης διακονίας Αὐτῆς ἐν τῷ θείῳ Αὐτοῦ ἀμπελῶνι, ἀγιαζούσης καὶ εὐλογούσης τοὺς πιστοὺς καὶ κατευθυνούσης τὸ σκάφος τῆς ἐμπιστευθείσης τῇ συνέσει Αὐτῆς ἱεράς Ὀλκάδος εἰς λιμένας εὐδίων, ἵνα καὶ διὰ τῆς περαιτέρω διακονίας καὶ προσφορᾶς Αὐτῆς δοξάζηται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς Ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κλειζήται ἡ Ἀγία Αὐτοῦ Ἐκκλησία, τιμάται τὸ Γένος, καυχῶνται οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ τῆς Ὑμετέρας Ἀγάπης, ἐν οἷς καὶ ἡ ἡμετέρα Μετριότης, ἀγάλλεται ἢ ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδοξία, χαίρη δὲ καὶ ὁ περιούσιος καὶ εὐλογημένος, καὶ ἡμῖν καὶ τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ λίαν προσφιλεῖς, Ἑλληνικὸς Λαός.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 116 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

Έν τοιούτοις αδελφικοῖς αἰσθήμασιν ἀγάπης καὶ τιμῆς ἀνυποκρίτου ἐπισκεπτόμεθα τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, τιμῶντε καὶ φιλῶντε ἀδελφέ, ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς χαρᾶς καὶ συγχρόνως τῆς ἐξορμήσεως Αὐτῆς πρὸς νέας κατακτήσεις καὶ ἐπιτεύγματα, ἐπὶ κλέει τῆς ἥς Αὐτὴ προκάθεται Ἐκκλησία, ἀσπαζόμεθα Αὐτὴν ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ, καὶ παρακαλοῦμεν Αὐτὴν ὅπως δεχθῆ τὸ παρὸν ἡμῶν Πατριαρχικὸν Μῆνυμα καὶ τὸ συνοδεῦον τοῦτο ἐκ τῆς Βασιλίδος ἱερῶν ἐνθύμιον, κομιζόμενα ὑπὸ τοῦ πρώτου τῆ τάξει Ἱεράρχου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Ἱεροτάτου Μητροπολίτου Ἐφέσου καὶ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ κυρίου Χρυσοστόμου, ὅστις καὶ θέλει ἐκπροσωπήσει ἡμᾶς καὶ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν κατὰ τὰς ὀργανουμένας ἐπὶ τῷ ἰωβηλαίῳ Ὑμῶν ἐκδηλώσεις, μετὰ τῆς διαβεβαιώσεως ὅτι θερμῆ θὰ ἀναπέμπεται ἡ προσευχὴ ἡμῶν ἐν τε ταῖς κατ' ἰδίαν πρὸς Κύριον ἐντεύξεσιν ἡμῶν, ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ καὶ ἐν τῷ Ἰδιαιτέρῳ ἡμῶν Παρεκκλησίῳ, ἵνα Οὗτος στεφανοῖ καὶ ἀναδεικνύῃ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ ἐν τῷ ἐφεξῆς ἐκκλησιαστικῷ δολίχῳ τροπαιοφόρον, ἐν ἀκμῇ δυνάμεων πνευματικῶν καὶ σωματικῶν.

Ἐπὶ δὲ τοῦτοις, περιπτυσσόμεθα καὶ αὖθις τὴν Ὑμετέραν τετιμημένην Μακαριότητα ἐν Χριστῷ Γεννηθέντι καὶ τῇ οἰκουμένῃ Ἐπιφανέντι καὶ διατελούμεν μετ' ἐγκαρδιῶν αἰσθημάτων, συνορτάζοντες καὶ συνευφραίνόμενοι μετ' Αὐτῆς.

αὐτῶν Ἱανουαρίου ιβ'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός».

Στὸν Μακαριώτατο ὁ Σεβ. Γέρον Ἐφέσου ἐπέδωκε καὶ προσωπικὸ δῶρο τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου.

Ἰδιαίτερα συγκινημένος ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὶς εὐχαριστίες του πρὸς τὸν Παναγιώτατο, τοὺς Σεβ. Ἐφέσου καὶ Τρίκκης καὶ Σταγῶν, τοὺς παρισταμένους Μητροπολίτες καὶ τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα πού εἶχε κατακλύσει τὸν Καθεδρικὸ Ναό, ὑπογραμμίζοντας ὅτι δέχεται τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς ὡς αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν Ἐκκλησία, τὴν ὁποία διακονεῖ «παντὶ σθένει καὶ δυνάμει».

Στὴ συνέχεια παρατέθηκε στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν δεξίωση, ὅπου Ἱερός Κλήρος καὶ λαὸς προσήλθαν γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὰ συγχαρητήριά τους στὸν ἄξιο ποιμενάρχη τους.

Τὸ ἀπόγευμα στὸν ἴδιο χώρο ὁ Ἱερός Σύνδεσμος Κληρικῶν Ἑλλάδος παρέθεσε δεξίωση, στὴν ὁποία προσήλθαν καὶ πολλοὶ Ἀρχιερεῖς, ἐπιτελεῖς τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, οἱ Ὑπουργοὶ Προεδρίας καὶ Ἀν. Πελονής, Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀκμῆς Τσοχατζόπουλος, Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Δημ. Φατούρος, Δημοσίας Τάξεως καὶ Στέλιος Παπαθεμελῆς, Ἐργασίας καὶ Εὐάγγελος Γιαννιπούλος, ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Κουρῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Πολιτικῆς Ἀνοιξῆς καὶ Ἀντώνιος Σαμαρᾶς, οἱ πρῶν Ὑπουργοὶ καὶ Μιχ. Παπακωνσταντίνου, Γιώργος Σουφλιάς, Φάνη Πάλλη - Πετραλιά, Καλλιόπη Μπουρδάρη, ὁ πρῶν Πρωθυπουργὸς καὶ Ἱ. Γρί-

βας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ Βασ. Κόκκινος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ Σιούλας, ἄλλοι ἀνώτατοι δικαστικοί, ἐκπρόσωποι τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, ὁ Πρύτανης καὶ πλείστα μέλη τοῦ διπλωματικοῦ σώματος - πρέσβεις ξένων χωρῶν, Πρωτάνεις καὶ Καθηγητὲς Ἀνωτάτων Σχολῶν, ὁ Σεβ. Tigimme καὶ Luciano Storero, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν π. Βιδάλης, ἐκπρόσωποι ἀντιστασιακῶν καὶ ὀργανώσεων καὶ ἄλλες προσωπικότητες τοῦ δημοσίου βίου.

Πρὸς τὸν Μακαριώτατο στάλθηκαν πλείστα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ ἐπιστολές, ὅπως τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ Ἀνδρέα Γ. Παπανδρέου, τὸ ὁποῖο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ εὐσημὴ ἐπέτειος θεοφιλοῦς Εἰκοσαετίας ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μᾶς δίδει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπαναβεβαιώσουμε τὰ αἰσθήματα βαθείας τιμῆς καὶ ἀγάπης πού τρέφουμε πρὸς τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ πολὺπλευρο ἔργο Σας. Δεχθεῖτε γιὰ τὴν ἐπέτειο αὐτὴ τὰ εὐλικρινῆ καὶ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μας.

Ἀνδρέας καὶ Δημήτρα Παπανδρέου».

Ὁ Μακ. Πατριάρχης τῆς Ρουμανίας καὶ Θεόκλητος ἔστειλε στὸν Μακαριώτατο θερμώτατο εὐχητήριον γράμμα, μετὰ τὸ ὁποῖο τοῦ ἐκφράζει τὰ συγχαρητήριά του γιὰ τὴν 20ετία καὶ τὸν διαβεβαιώνει γιὰ τὴ συμμετοχὴ του στὸν ἑορτασμὸ καὶ τὶς προσευχές του γιὰ μακροχρόνιαν ἐπικεφαλὴς τῆς ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πολλὰ ἄλλα εὐχητήρια ἀπέστειλαν στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιερεῖς, ὑπουργοί, βουλευτές, πρόεδροι συλλόγων, ἰδιώτες καὶ λ.π. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ παρακάτω τηλεγράφημα, πού ἔστειλαν στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ 30 θεολόγοι καὶ φοιτητὲς ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Φλωρίνης:

«Μακαριώτατε

Μὲ τὴν συμπλήρωση εἴκοσι χρόνων θεόστεπτης Ἀρχιεπισκοπείας Σας, τριάντα θεολόγοι καὶ φοιτητὲς Θεολογίας ἀπὸ τὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φλωρίνης, σᾶς ἀπευθύνουμε υἱκῶς, τὰ πλεον εὐλικρινῆ σεβάσματά μας, τὰ θερμώτατα συγχαρητήριά μας, τὶς γνησιότατες καὶ ἐν ταῦτῳ καρδιόβγαλτες εὐχὲς καὶ προσευχὲς μας.

Κύριος τῶν δυνάμεων νὰ σᾶς ἀνακαινίζει ὡς αὐτὸν, ὥστε νὰ συνεχίζετε ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸ ἔργο Του.

Ἐξαιτούμεθα τὰς εὐχὰς Σας.
Ἀσπαζόμεθα τὴν ἁγίαν δεξιάν Σας.

Διὰ τοὺς Τριάντα
Λυκούργος Λευτεράτος
Ἁγίας Τριάδος 8, Πτολεμαῖδα».

Διάπτυρες εἶναι εὐχὲς Κλήρου καὶ λαοῦ πρὸς τὸ σεπτὸ Πρόσωπο τοῦ γεραροῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας ὅπως ὁ Ἅγιος Τριαδικὸς Θεὸς στηρίζει καὶ κρατῶναι τὴν Μακαριότητά του ὡς ἐπὶ ἔτη μήκιστα ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

(Τέλος)

Τὸ Χρονικὸν τῆς Ἡμερίδος 26 Ἰουνίου 1993

Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΦΥΛΑΚΑΙΣ

Διαπιστώσεις - Προοπτικά διὰ μίαν καλύτεραν
ποιμαντικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος

Τὴν 26ην Ἰουνίου, παρῆλθοντος ἔτους 1993, ἐπραγματοποιήθη με ἐπιτυχία, ἡ διοργανωθεῖσα, με τὴν εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου, ὑπὸ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου, Ἡμερίς, με θέμα «**Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΦΥΛΑΚΑΙΣ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΚΑΛΥΤΕΡΑΝ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΝ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ**».

Ἐξ ἀφορμῆς σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστοδούλου πρὸς τὴν Διαρκῆ Ἱερὰν Σύνοδον κατὰ τὴν Συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1992, ἡ ΔΙΣ ἀπέστειλε πρὸς τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3557/16.10.1992 ἔγγραφον Αὐτῆς διὰ τοῦ ὁποῦ προέτρεπε τὴν μελέτην τοῦ θέματος καὶ τὴν «λήψιν ἀποφάσεων διὰ τὴν περαιτέρω δραστηριοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης ἐντολῆς ὑπὲρ τῶν ἐν φυλακαῖς».

Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ πάραυτα συνήλθεν εἰς Συνεδρίαν, τὴν 12ην Νοεμβρίου 1992 καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως εἰσηγηθῆ εἰς τὴν ΔΙΣ τὴν σύγκλησιν ἡμερίδος με θέμα «**Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΦΥΛΑΚΑΙΣ ΟΝΤΩΝ**».

Πρὸς τοῦτο ἐζητήθη ὑπὸ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγγράφως ἡ ἐμπειρία καὶ οἱ διαπιστώσεις τῶν ἀσκούτων ποιμαντικῆν διακονίαν εἰς τὰ Σωφρονιστικὰ Καταστήματα κληρικῶν, καὶ ὄντως ὑπεβλήθησαν σχετικαὶ προτάσεις ὑπὸ τῶν Πανοσ. Ἀρχιμ. Παύλου Τσαουσόγλου καὶ Γεωργίου Ραπτοπούλου καὶ τῶν Αἰδεσ. Δημητρίου Νίκου καὶ Κωνσταντίνου Κωσταρέλλου. Πρὸς τοὺς ὡς ἄνω κληρικοὺς ἡ ΔΙΣ ἀπέστειλε τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς διὰ τὴν ἕως σήμερον προσφορὰν τῶν εἰς τὸν τόσον εὐαίσθητον αὐτὸν τομέα τῆς δραστηριότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐγκρίσιν ὑπὸ τῆς ΔΙΣ τῆς ὡς ἄνω εἰσηγήσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ὠρίσθη ὡς ἡμερομηνία τῆς συγκληθησομένης Ἡμερίδος ἡ 26η Ἰουνίου 1993, καὶ ἀπεστάλη τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1432/7.5.1993 Ἐγκύκλιον Σημεῖωμα πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ ὁποῦ τούτῳ μὲν ἀνεκοινοῦτο ἡ σύγκλησις τῆς Ἡμερίδος τούτῳ δὲ ἐζητεῖτο ἡ ἀποστολὴ ἐκπροσώπου ἐκ τῶν ἀσκούτων ποιμαντικῆν διακονίαν ἐν ταῖς φυλακαῖς στελεχῶν τῶν Ἱ. Μητροπόλεων.

Τόπος τῆς Συνάξεως ὠρίσθη ἡ Μεγάλῃ Αἰθουσῃ Τελετῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, παρὰ τῆ Ἱερᾷ Μονῇ Ἀσωμάτων Πετρακῆ.

Προσεκλήθησαν ὅπως παραστοῦν οἱ Σεβασμιώτα-

τοι Συνοδικοὶ Μητροπολίται, ἡ τότε ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Ἄννα Ψαρούδα - Μπενάκη, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου κ. Ἀργύριος Καρράς, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, ὡς καὶ οἱ κ. Διευθυνταὶ τῶν Φυλακῶν τῆς χώρας.

Οὕτω, τοῦ Θεοῦ συνευδοκήσαντος, τὴν 26ην Ἰουνίου 1993, Σάββατον, ἐπραγματοποιήθη ἡ Ἡμερίς, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ.

Τὴν πρωΐαν ἐτελέσθη ἡ Λειτουργικὴ Προσευχὴ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκοπίου, εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Μονῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τὸ πρόγευμα, ἤρχισαν αἱ Συνεδριάσεις.

Κατ' ἀρχὰς ἀνεγνώσθη τὸ Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Καρπαθάκη ἔχοντος οὕτω:

*Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ
Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κυρίῳ Προκοπίῳ,
Προέδρῳ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου.*

Σεβασμιώτατε ἅγιε Ἀδελφέ,

Μετὰ πολλῆς πατρικῆς χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος Ἡμερίδα Στελεχῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας με θέμα τὴν Ποιμαντικὴν Διακονίαν αὐτῆς ἐν ταῖς φυλακαῖς, συνερχομένην ἐν τῇ αἰθουσῇ τελετῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῷ Σαββάτῳ 26ῃ Ἰουνίου ἐ.ἔ.

Κατ' ἐπιταγὴν αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐκκλησία μεριμνᾷ διὰ πάντα ἐμπερίστατον ἀδελφόν, ἐστιάζουσα τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς περὶ τὸν ὅλον ἄνθρωπον καὶ τὴν σωτηρίαν του, δι' ὃ καὶ πάντοτε στρέφει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν μεριμνάν τῆς καὶ πρὸς τοὺς ἐν φυλακαῖς κρατούμενους τὸ μὲν ὑποβοηθοῦσα αὐτοὺς πρὸς μετάνοιαν τὸ δὲ συμπαρισταμένη αὐτοῖς εἰς τὰ ποικίλα προβλήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς αὐτοὺς τε καὶ τὰς οἰκογενεῖας των, διὰ τῶν ἐν φυλακαῖς διακονούντων, ἀλλὰ καὶ ἐτέρων πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένων κληρικῶν αὐτῆς. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν ἀποφυλάκιον κρατούμενων διὰ τῆς καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων χρηματικῶν ποσῶν καὶ ἰδιαίτερα φροντὶς διὰ τὴν μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν των ἐπανένταξιν αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ὅπως δὴποτε ἡ μελέτη τῆς ἤδη ἀσκουμένης ποιμαντικῆς Διακονίας καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ ἐμπειριῶν καὶ ἡ

συναγωγή συμπερασμάτων δια τὴν περαιτέρω μεθόδουσιν αὐτῆς ἐν ὄψει μάλιστα τῶν νέων συνθηκῶν καὶ ἐξελίξεων ἐν τοῖς σωφρονιστηρίοις καὶ χρήσιμος τυγχάνει καὶ ἐπιβαλλομένη, δι' ἧς καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισεν τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἡμερίδος ταύτης.

Συγχαίροντες οὖν ὑμῖν καὶ τοῖς περὶ ὑμᾶς ἀγίοις ἀδελφοῖς καὶ ἔλλογιμωτάτοις καθηγηταῖς, μέλεσι τῆς Σ.Ε. Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου, ὡς καὶ τῷ Γραμματεῖ τῆς ἐξονομασθείσης Σ.Ε. ἀρχιμ. Δωροθέῳ Πολυκανδριώτῃ τοῖς πολλὰ κεκοπιακοῖσι διὰ τὴν τελεσφόρησιν τῆς προσπάθειάς ταύτης, ἐπευλογοῦμεν τοὺς εἰσηγητάς, εὐχόμεθα εὐδῶσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἡμερίδος, ἀπονέμοντες εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν συνέδρων τὸν πατρικὸν καὶ ἀδελφικὸν ἡμῶν χαιρετισμόν.

† ὁ Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ.

Χαιρετισμὸν ὡσαύτως ἀπέστειλε καὶ ἡ ὑπουργὸς Δικαιοσύνης.

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη
Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκόπιον
Σεβασμιώτατε,

Μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἔλαβα γνῶσιν τῆς ἡμερίδας πού προετοιμάζετε γιὰ τὶς 26.6.93 σχετικὰ μὲ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο στὶς φυλακές. Ἐκτιμῶ ἰδιαίτερα τὴν πρωτοβουλία τῆς Ἱεράς Συνόδου, καθὼς καὶ τὴν ἐν γένει μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τοὺς φυλακισμένους, μέριμνα πού ἀνακουφίζει καὶ ὑποβοηθεῖ σὲ μεγάλο βαθμὸ τὸ σωφρονιστικὸ ἔργο τῆς Πολιτείας.

Λυπούμαι εἰλικρινὰ διότι λόγω προανειλημμένων ὑποχρεώσεων θὰ ἀπουσιάζω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ δὲν θὰ μπορέσω νὰ παρευρεθῶ. Σὰς παρακαλῶ ὅμως νὰ διαβιβάσετε στοὺς συνέδρους καὶ ἰδιαίτερα στοὺς ἔκλεκτοὺς ὁμιλητές, πού συμβαίνει ὀρισμένοι νὰ εἶναι καὶ ἀγαπητοὶ φίλοι καὶ συνάδελφοι, τῆ μεγάλης μου ἐκτίμησιν καὶ τὶς εὐχαριστίες μου γιὰ τὴ συμβολή τους.

Εὐχόμενη καλὴ ἐπιτυχία παρακαλῶ γιὰ τὴν κατανόησή Σας καὶ ζητῶ τὴν εὐχή Σας γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ ἔργου μας.

Μὲ τιμὴ

ANNA ΨΑΡΟΥΔΑ - ΜΠΕΝΑΚΗ

Ἐν συνεχείᾳ ὁμίλησεν ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς, Μητροπολίτης Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκόπιος, κηρύξας, τὴν ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν

Σεβασμιώτατοι,

Τίμιον Πρεσβυτέριον,

Ἐλλογιμώτατοι κ. Καθηγηταί

καὶ λοιποὶ πάντες οἱ μετέχοντες τοῦ Ποιμαντικοῦ αὐτοῦ Συνεδρίου,

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐπιτροπὴ Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου, τῆ ἐπινεύσει καὶ εὐλογίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Σεραφεῖμ καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἱεράς Συνόδου, ἀπεφάσισεν, ἐν μᾶ τῶν συνεδριῶν Αὐτῆς, τὴν σύγκλησιν τοῦ παρόντος συνεδρίου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ

προσεγγίσεως τοῦ προβλήματος καὶ ἐξευρέσεως μεθόδων πρὸς διευθέτησιν, κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως ἐφικτόν, τῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας, προκειμένου Αὐτὴ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπωφελῶς, ὡς ἔχει χρέος, εἰς τοὺς ἐν φυλακαῖς ἐγκλειστοὺς ἀδελφούς, οἵτινες εἶναι παραστρατημένα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας ἡμῶν καθόλου.

1. Ἀναμφιβόλως τὸ πρόβλημα αὐτὸ, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξετασθῆ ἀπὸ τοὺς ἔλλογιμωτάτους κ. Εἰσηγητάς, θὰ προσφέρῃ λίαν ὠφελίμους τρόπους καὶ θὰ ὑποδείξῃ μεθόδους πρὸς δρᾶσιν τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας εἰς τὸ ὄντως δύσκολον καὶ πολύμορφον ἔργον τῆς ποιμαντικῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν τομέα αὐτόν, καθ' ὅσον οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς διαβιοῦντες, κατὰ κανόνα ζοῦν μακρὰν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου στεροῦνται θρησκευτικῶν βιωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας μετὰ τῶν συνανθρώπων των, καταστάσεων, αἱ ὁποῖαι δυσκολεύουν τὴν χειραγωγίαν αὐτῶν ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀπωλείας, τὸν ὁποῖον ἀκολουθοῦν, εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μετανοίας ἢ ὁποῖα ὀδηγεῖ πάντα ἄνθρωπον, ὅσονδήποτε ἁμαρτωλὸς καὶ ἐὰν εἶναι οὗτος, εἰς ἀναγέννησιν καὶ σωτηρίαν.

2. Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω δυσκολιῶν ὑφίστανται καὶ ἕτεροι δυσμενεῖς παράγοντες οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζουν τὴν ζωὴν τῶν φυλακισμένων, ὥστε ἡ ποιμαντικὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας δι' αὐτοὺς νὰ καθίσταται δυσχερῆς. Τοιοῦτοι παράγοντες εἶναι ἡ ἀναγκαστικὴ συνύπαρξις εἰς τὸν αὐτὸν χώρον διαφόρων τύπων καὶ χαρακτήρων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, κατὰ κανόνα, ἀλληλοδιαφθείρονται ἐντὸς τοῦ κλειστοῦ χώρου τῆς φυλακῆς, ζῶντες μάλιστα ἐν μέσῳ κλίματος ἐχθρότητος καὶ συνεχῶν διενέξεων μετὰ τῶν. Ἐπιπροσθέτως, τὰ ποικίλα παραπτώματα ἅτινα ἔχει διαπραξέει εἰς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν, προδίδουν διάφορον σκληρότητα χαρακτήρος, ἐνῶ αἱ ποικίλαι ἰδεολογίαι καὶ πεποιθήσεις αὐτῶν περὶ ζωῆς καὶ κόσμου, καθὼς καὶ ἡ ψυχολογία τοῦ ἐγκλειστοῦ, ἡ οἰκογενειακὴ προέλευσις ἐνὸς ἑκάστου, αἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἡ ἐπ' ἐσχάτων διακινήσεις καὶ χρήσεις ναρκωτικῶν οὐσιῶν, ἐνίοτε δὲ ἡ ἀναπτυσσομένη νοσηρὰ θρησκευτικότης εἰς ὀρισμένους ἐξ αὐτῶν, ἄλλοτε μὲν διὰ νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, ἄλλοτε δὲ διὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ Ἱερέως, διὰ νὰ τύχουν διευκολύνσεων ἐν τῇ φυλακῇ, ταῦτα πάντα ἐμφανίζουσιν μερικὴν ὄψιν τῶν προβλημάτων, ἅτινα καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ Κληρικὸς κατὰ τὴν διακονίαν αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ.

3. Σὺν τούτοις ὅμως δύναται νὰ προστεθῆ καὶ ἡ ἐν πολλοῖς ἀδιαφορία τοῦ προσωπικοῦ τῶν φυλακῶν, ὅπως βοηθήσῃ οὗτο τὸν λειτουργὸν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου του, καὶ κυρίως ἡ παρεμπόδιξις τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐλλείψει κρατικῆς νομοθεσίας, ἡ ὁποία, ἐὰν ὑπῆρχε, θὰ ἠδύνατο θετικῶς νὰ βοηθήσῃ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ἐν ταῖς φυλακαῖς. Εἰς τὰς δυσκολίας αὐτὰς ἐμπίπτει καὶ ἡ κατὰ κανόνα ἀνυπαρξία λατρευτικοῦ χώρου πρὸς τέλεσιν τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ

πραγματοποιήσιν συναντήσεων και όμιλών προς τους κρατούμενους εν ταίς φυλακαίς, υπό του Έφημερίου αυτών.

4. Έάν όμως τα άνωτέρω άποτελούν όντως δυσχερή προβλήματα εις την επιτέλεσιν της Ίερατικής διακονίας εις τον άναφερόμενον χώρο, εκείνο το όποιον δύναται να επιδράση έπωφελώς είναι ή φαεινή προσωπικότης του Κληρικού, ό ζήλος αυτου, ή μεταθέλησως άγνης ανάληψις του έργου αυτου, ίνα ούτος γίνη Ίερουργός της Χάριτος του Θεου εις τον ιδιάζοντα αυτον χώρο, όστις γέμει ανθρώπων, επί το πλείστον, σκολιών και βεβαρημένων από την ένοχην της ποιικίλης άμαρτίας. Έάν λοιπόν ό Κληρικός είναι άνθρωπος «τῷ πνεύματι ζέων και τῷ Κυρίῳ δουλεύων», κατ' έξοχήν δέ είναι άφωτισμένος και πειθαρχικός εις τον Έπίσκοπον, εις την Μητροπολιτικήν περιφέρειαν του όποιου υπάγεται ή φυλακή, όν δύναται εκάστοτε και να συμβουλευεται, το δε έργον αυτου το επιτελή προς δόξαν Θεου και σωτηρίαν ψυχών και ούχι προς ίδίαν αυτου προβολήν και επίδειξιν, και μάλιστα δέον να έχη κατά νουν τον λόγον του Άποστόλου Παύλου «όπου έπλεόνασεν ή άμαρτία ύπερεπερίσσευσεν ή Χάρις» (Ρωμ. 5,20), ένδέχεται να μη φέρη θεαματικά άποτελέσματα, έν τούτοις όμως, γενόμενος βοηθός των παρεκτρεπομένων, διά της Χάριτος της Εκκλησίας και του προφορικού λόγου είναι δυνατόν να άφυπνίση τας συνειδήσεις των πολλών, δεδομένου ότι ή άμαρτία δυσκόλως πολεμείται ή και εξαλείφεται από πάντα άνθρωπον, όπου και άν εύρίσκειται ούτος.

Την σφαιρικήν ανάπτυξιν του θέματος αυτου θα παρακολουθήσωμεν, μεθοδικῶ τῷ τρόπῳ εκτιθεμένου, από τους άναλαβόντας εκθύμως εισηγήσεις επ' αυτου.

Όθεν, εύχαριστούντες τον Μακαριώτατον Άρχιεπίσκοπον ήμών κ. Σεραφείμ και την Ίεράν Σύνοδον, διά την άδειαν αυτών όπως πραγματοποιηθή το παρόν συνέδριον, καθως και τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κερκύρας και Παξών κ. Τιμόθεον και τους έλλογμωτάτους εισηγητάς, τους ένταύθα άφιχθέντας αντιπροσώπους των Ίερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας ήμών, ιδιαιτέρως τον πολλά μοχθήσαντα διά την διοργάνωσιν του συνεδρίου αυτου Πανσο. Άρχιμ. π. Δωρόθεον Πολυκανδριώτην, Γραμματέα της ήμετέρας Έπιτροπής, εύχόμεθα εύδωσιν της προσπαθείας αυτης, ώστε να διανοιγή πρόσφορος δρόμος και άνεμπόδιτος προσπέλασις της Άγίας Εκκλησίας ήμών έν ταίς φυλακαίς, ίνα ού μόνον φανόμεν συνεπίς προς την προτροπήν του Κυρίου λέγοντος: «έν φυλακή ήμην και ήλθετε προς με», αλλά και δυνηθώμεν, διά της πανσθενουργου δυνάμεως Αυτου, Όστις «ήλθε ζητήσαι και σώσαι το άπολωλός», τους φθειρομένους έν ταίς επιθυμίαις της ποιικίλης άμαρτίας εις τον μνησθέντα χώρο να αναγεννησωμεν πνευματικῶς, ίνα και ούτοι άποτελέσουν ζώντα μέλη της Εκκλησίας και τέκνα της έν Χριστῷ καινης κτίσεως.

Παρίσταντο οί Σεβ. Μητροπολίται Μεγάρων και Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαίος, Κυθήρων κ. Ίάκωβος, Κερκύρας κ. Τιμόθεος και Λήμνου κ. Ίερόθεος, ό Άρχιεπίσκοπος της Ίερας Συνόδου, ό Ήγούμενος της Μονής

Πετράκη Άρχιμ. Χριστοφόρος Παπαδόπουλος. Το Ύπουργείον Δικαιοσύνης έξεπροσώπησεν ό Γεν. Δ/τής αυτου κ. Α. Άθανασόπουλος.

Έκ των στελεχών των Ί. Μητροπόλεων έλαβον μέρος οί κάτωθι κληρικοί:

Άρχιμ. Π. Τσαούσογλου (Ί. Άρχ/πής Άθηνών).
Πρωτοπρ. Δημ. Νίκου (Ί. Άρχ/πής Άθηνών).
Πρεσβ. Γ. Ευθυμίου (Ί. Άρχ/πής Άθηνών).
Πρεσβ. Άντ. Καλλιγέρης (Ί. Άρχ/πής Άθηνών).
Άρχιμ. Κοσμάς Παπαχρήστος (Ί. Μ. Αιτωλίας και

Άκαρνανίας).
Πρεσβ. Γεώρ. Μητροσύλης (Ί. Μ. Άργολίδος).
Πρεσβ. Ήλίας Άλευράς (Ί. Μ. Άργολίδος).
Άρχιμ. Δανιήλ Γούβαλης (Ί. Μ. Άττικής).
Πρεσβ. Έμμ. Μακρής (Ί. Μ. Άττικής).
Πρωτοπρ. Θωμάς Συνοδινός (Ί. Μ. Δημητριάδος).
Ίερομ. Άγαθάγγελος Κόκλας (Ί. Μ. Ζακύνθου).
Άρχιμ. Άθανάσιος Μπαχός (Ί. Μ. Ήλείας).
Άρχιμ. Κύρ. Χριστάκης (Ί. Μ. Θεσσαλιώτιδος).
Πρεσβ. Βασίλειος Θερόμος (Ί. Μ. Θηβών).
Άρχιμ. Γαβριήλ Σέρβος (Ί. Μ. Θήρας).
Άρχιμ. Ίγνάτιος Ριγανάς (Ί. Μ. Ίερισσοῦ).
Πρεσβ. Δημήτριος Άργυρός (Ί. Μ. Ίωαννίνων).
Άρχιμ. Διονύσιος Σιφναίος (Ί. Μ. Καισαριανής).
Πρεσβ. Γ. Χρυσάφογεώργος (Ί. Μ. Καρπενησίου).
Άρχιμ. Τιμόθεος Τσότρας (Ί. Μ. Κασσανδρείας).
Άρχιμ. Τιμόθεος Άνθης (Ί. Μ. Κερκύρας).
Πρεσβ. Θεόδωρος Κουρσάρης (Ί. Μ. Κερκύρας).
Άρχιμ. Δαμ. Παπανδρέου (Ί. Μ. Λήμνου).
Πρεσβ. Γεράσιμος Ζαμπέλης (Ί. Μ. Λευκάδος).
Άρχιμ. Θεόκλ. Άθανασόπουλος (Ί. Μ. Μαντινείας).
Άρχιμ. Ίουστ. Τσαγκούρης (Ί. Μ. Μαντινείας).
Άρχιμ. Γρηγόριος Στεργίου (Ί. Μ. Μεγάρων).
Άρχιμ. Γεώργιος Μπιζας (Ί. Μ. Μεσσηνίας).
Άρχιμ. Νίκων Χαρέας (Ί. Μ. Χίου).

Έπίσης οί Δ/νται των Φυλακών, Άνγλικών Κορυδαλλου κ. Χαράλαμπος Ζαγοράκης, Νέας Ποτίδαιας Χαλκιδικής κ. Χρήστος Γούσης, Ίδρύματος Άγωγής Άνγλικών Βόλου κ. Κ. Σπανόπουλος και ως άχροσται οί κ.κ. Ίωάννης Φαρμάκης, Ζήκος Νάστος και ή κυρία Ευτυχία - Μαρία Γιαννουλάκη.

Εισηγηται είχον όρισθή ό Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων νήσον κ. Τιμόθεος με θέμα «ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ», ή Καθηγήτρια της Έγκληματολογίας και Σωφρονιστικής του Νομικού Τμήματος του Παν/μίου Άθηνών κυρία Καλλιόπη Δ. Σπινέλλη με θέμα «ΑΣΚΗΣΗ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ», ό κ. Άλέξανδρος Σταυρόπουλος, άναπλ. Καθηγητής του Ποιμαντικού Τμήματος του Παν/μίου Άθηνών με θέμα «Ο ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ - ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ», και ό Πρωτοπρ. Κων/νος Μ. Κωσταρέλλος, έφημέριος των Δικαστικών Φυλακών Κορυδαλλου με θέμα «Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ».

(Σημειώνεται ότι ή μὲν εισηγήσις του Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας κ. Τιμοθέου έδημοσιεύθη εις το περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», τεύχη 1 και 2/1994, του κ. Άλεξ. Σταυροπούλου εις τον «ΕΦΗΜΕΡΙΟΝ», τεύχη 1 και 2/1994).

(Συνεχίζεται)

Κοσμάς Αἰτωλός, ὁ ἐπαληθευόμενος προφήτης*

6. «Αὐτὸ μιὰ μέρα θὰ γίνῃ Ρωμαῖκο καὶ καλότυχος ὁποῖος ζήσῃ σε κείνο τὸ Βασίλειο». (Πρόκειται γιὰ τὴν κατ' ἐξοχὴν προφητεία ποὺ τὴν ἐπαναλάμβανε ὁ ἅγιος σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς τουρκοκρατούμενης Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα μετέπειτα ἀπελευθερώθηκαν).

7. «Ὅταν θὰ πέσῃ ὁ κλώνος (ποὺ εἶναι σπημένος ὁ Σταυρός), θὰ γίνῃ μεγάλο κακόν, ποὺ θὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου θὰ δεῖξῃ ὁ κλώνος· καὶ ὅταν θὰ πέσῃ

Τοῦ κ. ΜΙΧΑΑΗ Γ. ΤΡΙΤΟΥ, δ. Θ.

τὸ δένδρον, θὰ γίνῃ ἓνα μεγαλύτερον κακόν». (Τὸ εἶπε στὸ χωριὸ Τσιράκι -Ἅγιος Κοσμάς- Γρεβενῶν. Σύμφωνα μὲ τὴ στοματικὴ παράδοση, ποὺ εἶναι διάχυτη στὸ χωριό, τὸ 1940 ἔπεσε ὁ κλώνος μὲ τὸ Σταυρὸ πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀλβανίας, ἀπὸ ὅπου ἐπιτέθηκαν οἱ Ἴταλοί. Ὁλόκληρο τὸ δένδρον ἔπεσε τὸ 1947, ὅταν ἡ περιοχὴ καταστράφηκε ἐντελῶς κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ὁ Σταυρὸς αὐτὸς φυλάσσεται σήμερον στὴν ἐκκλησία χωριοῦ).

8. «Τὸ κακόν θὰ ἔλθῃ μέχρι τὸν Σταυρὸν καὶ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ πάῃ κάτω. Μὴ φοβηθῆτε. Μὴ φύγετε ἀπὸ τὰ σπίτια σας». (Λέχθηκε στὸ χωριὸ Πολυνέρι Γρεβενῶν. Ἐκπληρώθηκε τὸ 1940, ὅταν τὰ τμήματα τῶν ἀλπινιστῶν Ἰταλῶν ἔφθασαν μέχρι τὴν τοποθεσία «Σταυρός», ὅπου τοὺς πρόφθασε μιὰ ἴλη ἰσπικιοῦ, προερχόμενη ἀπὸ τὴ Λάρισα, ἡ ὁποία τοὺς κατέκοψε πρὶν προχωρήσουν.

Β' Προφητείες ποὺ ἀναφέρονται στὸ μέλλον προσώπων καὶ πόλεων.

1. «Τὸ παιδί αὐτὸ θὰ προκόψῃ, θὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ δοξασθῇ». (Ἡ προφητεία αὐτὴ λέχθηκε στὸ βλαχόφωνο χωριὸ Συρράκο τῆς Ἡπείρου. Ἀναφέρεται στὸν Ἰωάννη Κωλέτη (1774-1847), ποὺ ὑπῆρξε μεγάλος πολιτικὸς στὰ χρόνια τῆς ἐπαναστάσεως καὶ στὰ πρῶτα χρόνια μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση. Δημιούργησε δικό του κόμμα, τὸ γαλλικό, καὶ ἔγινε πρωθυπουργὸς τὸν Αὐγούστο τοῦ 1844. Ἀποκατέστησε τὴν ἐσωτερικὴ τάξη καὶ ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὴν οἰκονομικὴ καὶ διοικητικὴ ἀνάρθωση τῆς χώρας. Στὶς ἐκλογὲς τοῦ 1847 πλειοψήφησε, διατήρησε τὴν πρωθυπουργία, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ λίγο πέθανε ἀπὸ νεφροίτιδα).

2. «Θὰ γίνῃς μεγάλος ἄνθρωπος, θὰ κυριεύσῃς ὅλη τὴν Ἀρβανιτιά, θὰ ὑποτάξῃς τὴν Πρέβεζα, τὴν Πάργα, τὸ Σούλι, τὸ Δέλβινο, τὸ Γαρδίκι καὶ αὐτὸ τὸ τάχι τοῦ Κούρτ Πασᾶ. Θὰ ἀφήσῃς μεγάλο ὄνομα στὴν οἰκουμένη. Καὶ στὴν Πόλι θὰ πᾶς, μὰ μὲ κόκκινα γένεια. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέληση τῆς Θεῆς Πρόνοιας. Ἐνθυμοῦ ὁμως εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐξουσίας σου νὰ ἀγαπᾶς καὶ νὰ ὑπερασπίζεσαι τοὺς χριστιανούς, ἂν θέλῃς νὰ μείνῃ ἡ ἐξουσία εἰς τοὺς διαδόχους σου!». (Ἡ προφητεία αὐτὴ εἰπώθηκε στὸ σπίτι τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ στὸ Τεπελένι καὶ ἀναφέρεται στὴ μεγάλη ἄνοδο τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, στὶς κατακτήσεις του ἀλλὰ καὶ στὸν τραγικὸ μὲ ἀποκεφαλισμὸ θάνατο, ποὺ συνέβη τὸ 1822 στὸ κελλὶ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονα τῆς νήσου Ἰωαννίνων. Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς ἰδιαίτερα τιμοῦσε τὸν ἅγιο Κοσμᾶ³¹. Ὅταν κάποιος φανα-

31. Ἐνδεικτικὸ τῆς μεγάλης τιμῆς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ στὸν ἅγιο Κοσμᾶ εἶναι ἡ λαμπρὴ ὑποδοχὴ ποὺ ἐπιφύλαξε ὁ ἴδιος στὴν κἀρα τοῦ ἁγίου, ὅταν αὐτὴ κατ' ἐντολὴν του μεταφέρθηκε στὰ Γιάννινα. Ὁ γάλλος βιογράφος τοῦ Ἀλῆ Jerome, de la Lance περιγράφει τὴ μεγαλόπρεπη αὐτὴ λιτανεία ὡς ἔξης: «Συναντήσαμε στὸ δρόμο τὸ λείψανο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ καὶ ἀκολουθήσαμε καὶ ἐμεῖς μαζί μὲ τὸ ἄλλο πλήθος πρὸς τὸ Σεράι. Στὴν ἀγορὰ οἱ καταστηματαρχεῖς ἔβγαιναν στὶς πόρτες τῶν μαγαζιῶν τοὺς καὶ ἔκαναν τὸν σταυρὸ τοὺς εὐλαβικά. Ἄπειρο πλήθος ἦταν στοιβαγμένο ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ κατὰ τὴ διάβαση τῆς πομπῆς. Ἐνα ἀπόσπασμα ἀπὸ καβαλλάρηδες σωματοφύλακες τοῦ Ἀλῆ ἀκολουθοῦσε τοὺς Ρωμιοὺς καλογέρους. Οἱ ψαλμωδίες τῶν μοναχῶν ἐνώνουνται μὲ τὴν προσευχὴ τοῦ πλήθους, ποὺ μεγαλόφωνα πρόφεραν τὶς λέξεις «Κύριε, ἐλέησον!».

»Τὸ νεκροταφεῖο, ποὺ ἦταν ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Σεράι, μαύριζε ἀπὸ τὸν κόσμον, ποῦχε μαζεμτὴ στὸ πέραςμα τῆς λιτανείας. Ἡ πομπὴ τέλος μῆκε στὴν κεντρικὴ αὐλὴ, γιομάτη καὶ αὐτὴ ἀπὸ πλήθος Οἱ Ἕλληνες καλόγεροι πέρασαν μέσα ἀπὸ διπλοὺς στήχους σωματοφύλακες τοῦ Ἀλῆ, παρατεταγμένους ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ. Φοροῦσαν τὶς ἐπίσημες στολές τους, κόκκινες καὶ χρυσοκέντητες, καὶ στὰ σελλάκια τοὺς λαμπροκοποῦσαν τὰ καθάρια τοὺς ἄρματα.

»Ξαφνικά, στὸ ὕψος τῆς μεγάλης σκάλας, ποῦφερονε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ παλατιοῦ, παρετήρησα ἓνα θέαμα περιέργου καὶ ἀνεκδιήγητο. Ἐκατὸν πενήντα χριστιανόπουλα ἀπὸ κείνα, ποὺ ζοῦσαν στὸ Σεράι, ἀσπροντυμένα καὶ ὀλοκάθαρα, χύθηκαν στὸν πυλῶνα τοῦ παλατιοῦ, κρατώντας στὰ χέρια τοὺς ἀσημένια θυματά! Χανούμισες μὲ τοὺς διάφανους λευκοὺς φερετζέδες βγήκαν πίσω ἀπὸ τὰ παιδιά. Ἀνέβαιναν περὶπου σὲ τριακόσιες καὶ στριμώχτηκαν ὅλες στὸ βάθος τοῦ πυλῶνα, ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ τῆς μεγάλης πύλης τῆς εἰσόδου. Ἀπὸ μακριὰ μοῦκάναν τὴν ἐντύπωση ὁμίλων ἀπὸ ἄσπρα φαντάσματα. Ἐξῆρανα εἶδα τὸν Ἀλῆ νὰ προχωρῇ, ἔχοντας στὸ πλευρὸ του μιὰν ὀραία, ξεσκεπάστη γυναίκα. Ἦταν ἡ κυρὰ - Βασιλική, ὀλόμαυρα ντυμένη, ποὺ βηματίζει σεμνά, κλαίει στὸν τύρρανο, μὲ δακρυσμένα τὰ μεγάλα τῆς μάτια καὶ κοιτᾶζοντας χάμω ντροπαλά. Καὶ ἐνῶ οἱ καλόγεροι, ποὺ σήκωναν τὸ λείψανο, ἀνέβαιναν σιγὰ-σιγὰ τὴν πέτρινη σκάλα, ὄλο ἐκείνο τὸ πλήθος γονάτισε. Πρῶτος ἔδωσε τὸ παράδειγμα ὁ Ἀλῆς.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 121 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

τικός μουσουλμάνος τὸν εἰρωνεύτηκε γιὰ τὴν εὐλάβεια πού ἔτρεφε σὲ ἕναν «ἄπιστο», ὁ Ἄλῆς τοῦ ἀπάντησε:

— Φέρετέ μου ἕναν Μουσουλμάνο, σὰν κι αὐτὸν τὸν Χριστιανὸ καὶ νὰ τοῦ φιλήσω καὶ τὰ πόδια...

Ὅταν τὸ 1810 ὁ Ἄλῆς περιέλαβε στὸ πασαλίκι του τὸ Μπεράτι καὶ τὴν περιοχὴ του, κάλεσε τὸ Μητροπολίτη Βελεγράδων Ἰωάσαφ τὸν Β', τὸν ὁποῖο πρόσταξε νὰ κάνει τὴν ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἀγίου καὶ νὰ κτίσει μοναστήρι³² στὸ ὄνομά του «ἐπειδὴ

»Στὸν πυλώνα, μέσα στὴν αὐλὴ, τὰ παιδόπουλα τοῦ Σεραϊοῦ, οἱ σωματοφύλακες κι ὁ ἄλλος λαός, στὸ νεκροταφεῖο ἀπέναντι, ἔξω στὸ δρόμο χιλιάδες ἄνθρωποι προσκυνοῦσαν τὸν Ἅγιο γονατιστοί. Ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ ἀκούστηκε τότε διακριτικῶς καὶ ἤχηρη: «Ἀπὸ λιμοῦ, καὶ πολέμου σῶσον ἡμᾶς, Κύριε!». Ὁ Ἄλῆς κι ἡ Βασιλικὴ σηκώθηκαν τότε καὶ ἀσπασθήκαν μ' εὐλάβεια τὴ γυάλινη θυρίδα τῆς ἀσημένιας κάσας. Τὰ παιδόπουλα κουνοῦσαν τὰ θυματήριά τους, πού γιόμιζαν τὴν ἀτμόσφαιρα μ' ἄσπρα σύννεφα καπνοῦ.

»Ἐπειτα ὅλοι χάθηκαν στὸ βάθος τοῦ Σεραϊοῦ κι ὁ λαὸς διαλύθηκε! (βλ. Jeraume de la Lance, La Vie d'Ali Pacha, Paris 1822, σ. 183. Πρβλ. Ἐφημ. «Ἔθνος», ἀριθμ. φύλλ. 4850/19-10-1927 καὶ Δημ. Σ. Σαλαμάγκα, Ὁ γνωστὸς καλόγηρος Κοσμᾶς, Ἀθήναι 1952, σσ. 115-118.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ κρῖνουμε σκόπιμο νὰ ἀναφέρουμε καὶ τὸ ἐξῆς περιστατικὸ. Ὅταν κάποτε ἔφεραν τὴν κάρα τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ στὸ διβάνι τοῦ Ἄλῆ, ἐκείνος σηκώθηκε, ἀνοίξε τὴ θύκη καὶ τὴν ἀσπασθεῖ μετὰ μεγάλο σεβασμὸ. Τότε ὁ Σέξης Χατζὴ Σερχῆς, θεώρησε ὅλα αὐτὰ ὡς ἁμαρτία καὶ φώναξε στὸν Ἄλῆ: «Κριματίστηρες!» Ἀλλὰ ὁ πασᾶς ἀτάραχος ἀπάντησε καὶ πάλι: «Πῶ, εἶσαι ζουρλό, κατῦμενε Σέξη. Νὰ ἤξερες δὲν ἔλεες ἐτζι. Τοῦτο τὸ καλόγερο, ὠρὲ Χατζῆ, ἦτον ἀληθινὸ προφήτη... Ἦρθε στίτι μου στὸ Τεπελένι καὶ με εὐχήθηκε, ὠρὲ, καὶ μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔκαμα, σὰν νὰ τάχε γραμμένα στὸ κιτάπι. Πῶ, ἔνα λησιμόνησα νὰ τὸ ρωτήξω, κατῦμενε, καὶ ἂν τὸ εἶχα ζωντανὸ νὰ τὸ ρῶταγα ἔδινα δέκα χιλιάδες τζακούλες. Δὲν τῶχω!» (βλ. Φάνη Μιχαλόπουλου, Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, Ἀθήναι 1940, σ. 123. Πρβλ. Ἀγγέλου Ν. Παπακώστα, Τὸ ἀποστολικὸ ἔργο τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ στὴ Βόρειο Ἡπειρο, Ἀθήναι 1949, σ. 6.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ πληροφορία, πού διασώζει ὁ Ἄγγελος Παπακώστας, σχετικὰ μετὰ τὴν προστασία πού ἀπολάμβαναν ἀπὸ τὸν Ἄλῆ Πασᾶ, ὅσοι επικαλοῦντο τὸ ὄνομα τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ: «...ὁ ἠγοῦμενος εἰς τὸ μοναστήρι ὅπου ἔπιασαν τὸν Κατσαντώνην εἶπε τοῦ Ἄλῆ Πασᾶ "εἶμαι ἀνεψιὸς τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ", ἔδειξε κάτι κομμάτια ρᾶσα πού εἶχε μαζί του, καὶ ὁ Ἄλῆς ἀντὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ τὸν ἄφησεν ἐλεύθερο, τοῦ ἔδωσε τρία φορτῖα λάδι γιὰ τὸ μοναστήρι του καὶ Ἀλβανὸς ἐνόπλιος, γιὰ νὰ τὸν συνοδεύουν». Βλ. Ἀγγέλου Ν. Παπακώστα, Ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός στὸ Ζαγόρι, Ἀθήναι 1962, σσ. 7-8.

32. Τὸ Μπουγιουλουργι τοῦ Ἄλῆ Πασᾶ, πού ἀφορᾶ τὴν ἀνέγερση τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Βεζύρ Ἄλῆ πασᾶ. (Τ. Σ. τῆς Μεγάλῆς).

Ἀπὸ τοῦ Ὑψηλοτάτου.

Εἰς Ἰνσᾶς Ρωμαῖοι, ναχιγιέ τοῦ Μπερατιοῦ, Μωζακιάριδες καὶ Βλάχοι, γραμποβάριδες, χωρία τσιφλικά.

Σᾶς φανερόνω, ὅτι γιὰ ὅπου ἔβαλα ἐπίτροπο, διὰ νὰ μοῦ φιάσῃ τὸ Μοναστήριον τοῦ Πάτερ Κοσμᾶ, καὶ ἐβοήθησα καὶ ἐγὼ ἄσπρα, καὶ νὰ βοηθήσετε καὶ ἐσεῖς, καθὼς θὰ σᾶς πῆ ὁ Δεσπότης, καὶ νὰ φιασθῇ αὐτὸ τὸ Μοναστήριον. Καὶ ὅποιος νὰ μὴ βοηθήσῃ, θέλει μοῦ ἀπομείνει τὸ χατήρι,

τὸν ἐγνωρίσεν ὡς ἀληθινὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν προφητείαν καὶ δι' ἄλλα»³³.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ χτίστηκε μεταξὺ Αὐγούστου 1813 καὶ Ἰουνίου 1814. Ἐξωτερικὰ στὴν κόγχη τοῦ βήματος διαβάζουμε: ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ / Ο ΘΕΙΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣ ΟΥ / ΤΟΣ ΝΑΟΣ ΔΙΑ ΠΡΟΣΤΑΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΑΤΟΥ ΒΕΖΥΡ / ΑΛΗ ΠΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΕΠΕΛΕ/ΝΗ³⁴.

(Συνεχίζεται)

καὶ ὕστερον θελὰ νὰ πληρώσετε διπλᾶ. Καθὼς σᾶς προστάζω ἔτσι νὰ ἀκολουθᾶτε ἐξ ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀργυροκάστρῳ τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1813».

Βλ. Σωφρ. Παπακυριακοῦ, Συμβολὴ εἰς τὸν βίον Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου, Ἀθήναι 1953, σ. 64. Πρβλ. Α. Καταφυγιώτη, Ἐθνομάρτυρες κληρικοί καὶ ὁ Πάτερ Κοσμᾶς, Καρδίτσα 1940, σ. 134 καὶ ἔφημ. «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου» 25 Σεπτ. 1892.

33. Παν. Φ. Χριστόπουλου, Τὰ λείψανα καὶ τὸ μοναστήρι Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Ἀθήνα 1987, σ. 567. Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι διπλᾶ ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ, κατὰ μῆκος τοῦ κατεστραμένου ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, στὸ κέντρο μικροῦ δωματίου, βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ. Εἶναι λιτός, κιβωτιόσχημος, με ἕνα πέτρινο σταυρὸ. Φέρει τὴν ἐπιγραφή Shen Kozma - Ἅγιος Κοσμᾶς. Τὰ λείψανα τοῦ ἀγίου εἶναι τοποθετημένα σὲ μιὰ ἀπλὴ ξύλινη λάρανα καὶ φυλάσσονται σὲ αἶθουσα Μουσείου τῆς πόλεως Φιέρι. Στὸ μοναστήρι μεταφέρονται μόνο τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς του.

34. Χριστόπουλου, ὁ.π., σ. 572. Πρβλ. Μιχάλη Γ. Τρίτου, «Τὸ μοναστήρι τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ στὴ Βόρειο Ἡπειρο», ἔφημ. «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὀμόνοιας» (Ἀργυροκάστρου), ἀριθμ. φύλλ. 92/29 Ὀκτωβρίου 1993, σ. 7.

Ὁ Χρῆστος Μῆτρος ἀπὸ τὴν πόλη Φιέρι, κοντὰ στὸ Κολλικόντασι, ἀποκάλυψε πρόσφατα τὰ ἐξῆς: «Ὅταν τὸ 1968 με νόμο τοῦ ἀλβανικοῦ κράτους ἀπαγορεύθηκε κάθε θρησκευτικὴ ἐκδήλωση, ἦρθε διαταγὴ ἀπὸ τὰ Τίρανα νὰ γκριμισθοῦν οἱ ἐκκλησίες καὶ νὰ ἐξαφανισθοῦν οἱ Σταυροὶ ἀπὸ τοὺς χριστιανικοὺς τάφους. Ὁ ἀστυνομικὸς διοικητῆς τοῦ Φιέρι πήρε μαζί του τὸ ἀρμόδιο συνεργεῖο καὶ πήγαν στὸ Μοναστήρι προκειμένου νὰ τὸ ἐξαφανίσουν. Γνωρίζοντας τὴν εὐλάβεια τῶν Ἑλλήνων στὸν Ἅγιο Κοσμᾶ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ ξεκινήσει τὸ ἔργο τῆς κατεδαφίσεως ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ἀγίου. Ὅταν οἱ ἐργάτες ἔδωσαν τὸ πρῶτο κτύπημα στὸ ἱερὸ μνημεῖο τότε μιὰ δυνατὴ βουὴ ἔσπασε τὴν ἡσυχία τοῦ χώρου καὶ μιὰ δυνατὴ φωτιὰ ξεπήδησε μέσα ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ἀγίου. Ἐντρομοὶ οἱ παριστάμενοι ἐτρόπησαν σὲ φυγὴ καὶ δὲν ἐπανήλθαν παρὰ τὶς ἀπειλὲς τῶν Τιράνων καὶ παρὰ τὴν καθησυχαστικὴ δήλωση τοῦ καθεστώτος πῶς, δήθεν, ἐξεροράγη ξεχασμένη ἀπὸ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον βόμβα. Ἔτσι δὲν βεβηλώθηκε ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ καὶ τὰ χαριτόβρυτα λείψανά του παρέμειναν ἐκεῖ βάλαμο σὲς πληγὲς τῶν χριστιανῶν καὶ ἐλπίδα πῶς «θάῤῥη τὸ ποθοῦμενον». Βλ. Ἐφημερίδα «Πρωϊνὸς λόγος» Ἰωαννίνων, ἀριθμ. φύλλ. 11088/25-8-93.

Μέσα σὲ δύο χρόνια κυκλοφορεῖ σὲ Δ' ἐκδοσὴ ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία
Ἄρχμ. Συμεὼν Π. Κούτσα
Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Γιατί, πῶς καὶ πότε νηστεύουμε.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ 1821

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος τοῦ Γένους, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων (1780-1857)¹ ἐκάλυψε μὲ τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ τρεῖς περιόδους, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἐν ἰδιαίτερον πρόσωπον τῆς μεγάλης αὐτῆς προσωπικότητος τοῦ περασμένου αἰῶνος.

Εἰς τὴν Τσαριτσάνην καὶ ἰδίως εἰς τὴν Σμύρνην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι ὁ μέγας Διδάσκαλος, ὁ σύμ-

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΟΥΓΑΤΣΟΥ**

βουλος τῶν Ἑλληνοπαίδων, ὁ Συγγραφεὺς πολλῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦν τοὺς στόχους τῆς παιδείας εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, εἰς τὴν Ὀδησοῦν καὶ ἰδίως εἰς τὴν Πετρούπολιν καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Εὐρώπην, ὁ Κ. Οἰκονόμος «ὑπῆρξεν πλήρης μεριμνῶν εἴτε πρὸς περιθάλψιν τῶν ἐκεῖ καταφυγόντων, εἴτε πρὸς κραταιώσιν καὶ ἀναζωπύρωσιν τοῦ Ἀγῶνος, εἴτε πρὸς διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ πλήρης δόξης καὶ πλήρης ἀνέτου σπουδῆς καὶ μελέτης»².

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν Ἑλλάδα (1834) καὶ μέχρι τὸν θάνατόν του (1857) ἐκάλυψε μὲ τὴν ἐντονον προσωπικότητά του τὰ πρῶτα χρόνια τῆς δημιουργίας τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, ἀγωνισθεὶς διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ εἰς τὰ πατροπαράδοτα. Τοῦτο ἐπεδίωξεν τόσον διὰ τῶν προσωπικῶν του

παρεμβάσεων εἰς τὰ προκύπτοντα ἐκκλησιαστικά κυρίως θέματα, ὅσον καὶ διὰ τῶν ἀξιολόγων συγγραφῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θεολογικοῦ περιεχομένου, ταχθεὶς συγχρόνως κατὰ πάσης νεωτεριστικῆς κινήσεως εἰς τὸν χρόνον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων γενικώτερον.

Ἀφορμὴ πρὸς συγγραφὴν καὶ δημοσίευσιν τῆς μελέτης αὐτῆς, περὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Κ. Οἰκονόμου εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ὑπῆρξεν ὁ ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του χαρακτηρισμὸς «Ῥώσος κληρικὸς» μετὰ τῶν σχετικῶν κατηγοριῶν³ ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα.

3. Τοιαῦτα κατηγορία, εἰς ὁξύτατον ὕψος καὶ ἐν πολλοῖς ἀναληθεῖς διευτυπώνοντο εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν δημοσιογραφικὸν φύλλον τῶν ἀντιπάλων του, τὴν ἐφημερίδα «Ἀθηναῖα». Ἐνδεικτικὸν τούτου εἶναι τὰ κατωτέρω δημοσιευόμενα σχετικὰ ἀποσπάσματα.

«... Ἐπειτα ποῖος νόμος συγχωρεῖ εἰς τὸν μὴ πολίτην Ἕλληνα, τὸν πρεσβύτερον κύριον Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον, νὰ ἐνδιατριβῇ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν διὰ νὰ θορυβῇ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας κατάστασιν, ὅταν μάλιστα καὶ αὐτὴν τὴν Ἱερὰν μας Σύνοδον δὲν ἀναγνωρίζῃ; Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὡς ὑπῆκοος ἄλλης Δυνάμεως ἐμπορεῖ ὁ ἅγιος Οἰκονόμος νὰ διαμῆνῃ εἰς τὴν κοινωνίαν μας ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν ἔχει καὶ κανὲν δίκαιον νὰ ἀνακατώνεται εἰς τὰ πράγματά μας. Ἄς ἐνθυμηθῇ ὁ ἅγιος Οἰκονόμος, ὅτι ἀφοῦ ἐπάτησεν τὸν εὐλογημένον του πόδα εἰς τὴν πατριδα μας, οὐδὲ μίαν στιγμήν ἀφῆσεν εἰς ἡσυχίαν τὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα, καὶ ὅτι, ἀν κανεὶς Ἕλλην ἦτο εἰς τὴν ἐπικρατείαν, τῆς ὁποίας παρουσιάζεται ὑπῆκοος δὲν ἤθελε τοῦ συγχωρηθῆ νὰ σταθῇ ἐκεῖ οὐδ' ἅμα ἤθελεν ἀναγνωρίσει ἢ Κυβερνήσις του, ὅτι πράττει ἐναντία τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἢ πολιτικῶν τοῦ τόπου θεσμῶν. Ἄν ὁ κύριος Οἰκονόμος ἦτο ἀληθῆς Ἕλλην, κἀν εἰς τὴν ψυχὴν, δὲν ἤθελε, βεβαίως, ταράσσει τὰ πράγματά μας, ἀλλ' οὐδ' ἤθελεν ἐνασχολεῖσθαι εἰς τὸ νὰ παρασῆ τὸς ἀθῶους εἰς ἀτοπήματα, προσβάλλοντα καιρίως τὴν κοινωνίαν μας. Τέλος πάντων ἀφοῦ ὡς ξένος διατριβῇ ὁ ἅγιος Οἰκονόμος εἰς τὴν κοινωνίαν μας, ἀφοῦ δὲν παύει τοῦ νὰ ταράττῃ τὴν Ἐκκλησίαν μας, δὲν ἔχρεώσεται καὶ τὸ ὑπουργεῖον νὰ μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ νόμιμα μέσα πρὸς συστολὴν αὐτοῦ». («Ἀθηναῖα» ἀρ. 1111/1844 ἐξ ἀφορμῆς ἀρνήσεως τοῦ Κ. Οἰκονόμου νὰ ὀρκισθῇ).

Ἐτερον κείμενον ἐκ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ἔχει ὡς ἑξῆς.

«Ἀπὸ 25 Μαρτίου τοῦ 1821 ἔτους μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1834 δὲν ἠκούετο εἰς τὴν Ἑλλάδα καλβινισμός, οὔτε λουθηρανισμός· ἔκτοτε ἤρχισε ν' ἀκούηται τοιοῦτόν τι· διότι τότε ἐφθασεν, ὡς μὴ ὠφελεν, ἐκ Πετρούπολεως ὁ διαβόητος Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος. Ὅ,τι δὲ δὲν ἤκουσεν ἕως τότε οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, ἤκουσεν ἅμα ἐπάτησε τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος ὁ μισθωτὸς οὗτος Ῥώσος, καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἔγραψεν καὶ βιβλίον ὀλόκληρον περὶ τοῦ ἀκούσματος, ἦτοι περὶ τοῦ καταχθονίου τούτου πλάσματος. «Ἐπιανῶ σου λέγει ἐν τῇ Ἐπιστολμαίᾳ Διατριβῇ πρὸς τὸν Κύριον Γ.Α.Κ (Γαβριήλ

1. Περὶ τοῦ Κωνσταντῖνου Οἰκονόμου ἰδ. *Ἰωάννου Δ. Μπουγάτσου*, Ἀλληλογραφία Κωνσταντῖνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, κατὰ τὴν περίοδον (1810-1819), «Μικρασιατικὰ Χρονικά», τ. ΙΖ' (1977), σ. 77-145, (ἐνθα καὶ συγκεντροῦται ἡ κυριωτάτη περὶ τοῦ Κ. Οἰκονόμου βιβλιογραφία).

Τοῦ *Αὐτοῦ*, Πρόδρομος συλλογῆ Κυπριακοῦ - Γλωσσικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ ὕλικου ὑπὸ Χαραλάμπους Μάλη, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐπετηρίδος» τοῦ «Ἰδρύματος Νεοελληνικῶν Σπουδῶν», τ. πρῶτος (1979-1980), σ. 87-109.

Τοῦ *Αὐτοῦ*, Αἱ ἀπόψεις τοῦ Κωνσταντῖνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων περὶ τῆς Τετραφωνίας καὶ τοῦ Λεσβίου συστήματος, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περ. «Ἐκκλησία» (15-3-1991 ἕως 1-11-1992). *Κώστα Λάππα - Ρόδης Σταμοῦλη*, Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, Ἀλληλογραφία, τ. πρῶτος (1802-1817), Ἀθήνα 1989.

2. *Ἀναστασίον Ν. Γούδα*, Βίοι παράλληλοι τῶν ἐπὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος διαπρεψάντων λαῶν, τ. Α', Κλήρος, ἐν Ἀθήναις 1869, σ. 193.

Ειδικότερον ἢ ἄφιξις τοῦ Κ. Οἰκονόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄλλους μὲν ἐχαραποίησεν⁴ ἄλλους ἐστενοχώρησεν⁵ καὶ ἄλλους ἀνησύχησεν⁶, εἰς σημεῖον νὰ ἀπο-

Λ. Κατακάξην), ἐπαινῶ σου τὴν εὐσεβὴ φιλομάθειαν, ὅφ' ἧς κινούμενος μ' ἐρωτᾷς περὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρό τινων ὀλίγων ἐνιαυτῶν διαθρογγυλληθείσης αἰρέσεως τῶν λεγομένων Πρεσβυτεριανῶν κ.τ.λ.». Τίς τῶν Ἑλλήνων ἤκουσεν ἕως τότε αἰρεσιν Πρεσβυτεριανῶν, καὶ πρό τινων μάλιστα ὀλίγων ἐνιαυτῶν διαθρογγυλλημένην ἐν Ἑλλάδι; Δὲν διεθρογγυλλεῖτο τίποτε τοιοῦτον' ἀλλ' ἐκομίσθη ἐκ Πετρούπολεως, ὅπου ἐγράφη καὶ αὐτὴ ἡ Ἐπιστολιμαία Διατριβή, ὡς προδίδεται ἀφ' ἑαυτῆς. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἦτο τὸ σύνθημα εἰς ὅλα τὰ ἐκτοτε γραφέντα καὶ καληθέντα καὶ ἐνεργηθέντα.

Τὰ περὶ λουθηρανισμοῦ καὶ καλβινισμοῦ ἐν Ἑλλάδι προβλήματα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα εἰς προπαρασκευὴν τῶν ἀπλουστέρων' διότι ἐμελλε νὰ συστηθῇ ἡ πολυθρόλλητος Φιλορθόδοξος εἰσαγωγή. Ἐχει λοιπὸν καὶ αὕτη τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου ἐμελετήθη τὸ καταχθόνιον ἐπινόημα τῆς παρ' ἄλλογενῶν καὶ ὁμογενῶν γινομένης δὴθεν ἐπιβουλῆς τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας...». («Ἀθηνᾶ» ἀρ. 1123/1844).

4. Ὁ Φίλιππος Ἰωάννου εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Γρηγόριον Κωνσταντῖν ἀπὸ τὸ Μόναχον, τὸ 1834, ἀναφέρει ὅτι «ἠτύχησε νὰ γνωρίσῃ προσωπικῶς τὸν μεγάλτημον καὶ ἀξιοσεβαστὸν διδάσκαλον κύριον Κ. Οἰκονόμον... κατευθυνόμενον εἰς τὴν φιλίην Ἑλλάδα» δὲν ἀποκρύπτει δὲ τὴν χαρὰν του βλέπων «τοὺς ἐνδόξους τῆς παιδείας ἀγωνιστὰς συνερχομένους τέλος πάντων εἰς τὸ τεργνὸν ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος». (Ἀρχεῖον Κ. καὶ Σ. Οἰκονόμου, Φ. IV, 357/3-6-1834).

Ὁ δὲ Παναγιώτης Σούτσος εἰς ποιήμα του μετὰ τίτλον «Ἡ Φιλοξενία μας», (Συλλογὴ «Ἡ Κιθάρα», ἐν Ἀθήναις 1835, σ. 94) χαιρετίζει τὴν ἀφίξιν τοῦ Κ. Οἰκονόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

«Στὸν ἀγροτικὸν μας οἶκον ἔρχεται ὁ Οἰκονόμος
Μὲ πρωτομαῖου ἀνθη, φῶς μου! στόλισε τὰς θύρας'
Ἄς στρωθῇ ἀπὸ μυρσίνας, ἀπὸ βᾶια ὁ δρόμος'
Ἐποδέξου τον μ' εὐώδη ροδοδάφνην εἰς τὰς χεῖρας'
Ἐρχεται ὁ γηραιὸς τῶν Μουσῶν ἱεροφάντης
Στὴν Ἑλλάδα καλῶν μάντης».

5. Ἡ ἐπάνοδος τοῦ Κ. Οἰκονόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστενοχώρησεν τοὺς ὁπαδοὺς τῶν ἐκκλησιαστικῶν μεταρρυθμίσεων — ἀνεξαρτητοποιήσεως τῆς ἐλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ὑπαγωγή αὐτῆς ὑπὸ τὴν κρατικὴν ἐξουσίαν — καθὼς καὶ ὅσοις ἐπίστευσαν ὅτι ἡ Δύσις μόνη δύναται νὰ διαχύσῃ τὰ φῶτα εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐλληνικὸν Κράτος, καὶ γενικότερον τοὺς ὁπαδοὺς πάσης νεωτεριστικῆς κινήσεως.

Πάντες οὗτοι διείδον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κ. Οἰκονόμου τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἀντιπάλων τῶν εἰς ταύτην τὴν ἰδεολογίαν αὐτῶν, ὅστις, λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων ἱκανοτήτων, θὰ ἐγένετο ὁ ὑποστηρικτὴς καὶ ἐκφραστὴς αὐτῶν καὶ ἀρχηγὸς τῆς λεγομένης συντηρητικῆς μεριδος καὶ τῆς «Φιλορθόδοξου εἰσαγωγίας», (πρβλ. ἀνωτ., σμμ. 3).

Σχετικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἰδ. Πολυκάρπου Συνοδινού, Κωνσταντίνου Οἰκονόμου ὁ ἐξ Οἰκονόμων, περ. «Γρηγόριος Παλαμάς», τ. 7 (1923), σ. 107-112, ὅπου γίνεται ἀναφορὰ εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ θεολογικὰς συζητήσεις τοῦ Κ. Οἰκονόμου καὶ τοῦ Θ. Φαρμακίδου. Δ. Σ. Μπαλάνου, Οἰκονόμος Κωνσταντίνου ὁ ἐξ Οἰκονόμων, Μ.Ε.Ε., τ. ΙΗ', σ. 759-761. Τοῦ Αὐτοῦ, Φαρμακίδης Θεόκλητος, Μ.Ε.Ε., τ. ΚΓ', σ. 832-833. Κώστα Λάππα-Ρόδης Σταμούλη, Ἀλληλογραφία..., ἐνθ' ἀνωτ., σ. μγ'-μοστ'.

6. Ἡ ἀνησυχία αὐτῶν ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τὴν ἐποχὴν

δίδουν εἰς τὸν Κ. Οἰκονόμον ἐνεργείας καὶ πράξεις ὅλως ἀσυμφιβάστους πρὸς τὸ κύρος καὶ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα τοῦ ἀνδρός. Ὑπὸ δὲ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου καὶ τῶν ὁπαδῶν του ἡ ἀφίξις τοῦ Κ. Οἰκονόμου ἐθεωρήθη ἔργον τῶν Ρώσων, τῆς ἐν γένει Ρωσσοικῆς πολιτικῆς καὶ ἐπομένως οὔτος, ὡς σφόδρα ρωσοῖζων, ἤλθεν προκειμένου νὰ ἐνεργήσῃ τι ὑπὲρ τῶν Ρώσων⁷. (Συνεχίζεται)

τῆς παραμονῆς τοῦ Κ. Οἰκονόμου εἰς τὴν Ὀδησσόν, ὅτε οἱ περὶ τὸν Ἀδαμάντιον Κοραῖν ἠνοχλήθησαν ἐκ τῆς ἀναπτύξεως φιλικῶν σχέσεων τοῦ Κ. Οἰκονόμου μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Στούρτζα, διπλωμάτου, πιστοῦ τηρητοῦ τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐγνωσμένου ἀντιπάλου τοῦ Α. Κοραῖ. Τοῦτο καταδεικνύεται καὶ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Πολυχρονιάδου πρὸς τὸν Κ. Ἀσώπιον ὅπου ἀναφέρεται «ὅτι ὁ Μακιαβέλης Οἰκονόμος ἤκουε προσεκτικὰ τὸν Στούρτζαν, ὁμιλοῦντα κατὰ Κοραῖ... Ὅταν οἱ λόγοι μας ὁμοιάζουν τὸν Κοραῖ καὶ Οἰκονόμον, τί ἐπίσωμεν ἀπὸ τοὺς μὴ λογίους». Ἰδ. Σ. Β. Κουγέα, Ὁ Κοραῖς εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἀσωπίου, περ. «Ἑλληνικά», τ. Β' (1933), σ. 69. Ὁ ἴδιος δὲ ὁ Κοραῖς ἀπήντητο τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Κ. Οἰκονόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρβλ. Α. Κοραῖ, Ἀλληλογραφία, ἐπιμέλεια Κ. Θ. Δημησῶ, τ. ΣΤ' (1984), σ. 53. Διαφαίνεται δὲ ἡ ἀνησυχία αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς Ἀλληλογραφίας Κ. Οἰκονόμου. Ἰδ. Ἀρχεῖον Κ. καὶ Σ. Οἰκονόμου Φ. V, 474, 708, VIII, τετρ. Β' ἀρ. 14, καὶ ἰδίως Φ. V, 570/1845 ὅπου ὁ Ἡλίας Τανταλίδης ἀναφέρεται εἰς ἀνησυχίας τινῶν περὶ τοῦ πραγματικοῦ ἔργου τοῦ Κ. Οἰκονόμου ἐν Ἑλλάδι, προερχομένων ἐκ τῆς Γαλλίας: «Μῖξω τι», σημειοῖ, «τοῖς τραγικοῖς καὶ κωμικοῖς; Ἰδοὺ τί μοι γράφει τίς λογιώτατος ἐκ Παρισίων "κακαὶ φῆμαι κατασευάσθησαν ἐνταῦθα κατὰ τὸν Ἀγίον Οἰκονόμον" καιρὸν δὲν ἔχω νὰ σὲ τὰς γράψω. Ἡ μὴ παραδοχὴ τῶν Βουλγάρων εἰς τὸ κατὰ τὴν Χάλκην ἀρτισυσταθὲν σχολεῖον τὸν ἐπιβαρύνει πολὺ"...».

Προσέτι, δὲν νὰ σημειωθῇ, καὶ τὸ δημοσίευμα τῆς ἐφημ. «Αἰών», ἀρ. 1267/18-6-1852, μετὰ τίτλον «Ἡ κατ' οἶκον ἔρευνα» ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τῆς Πολιτείας, προκειμένου νὰ φωτισθῇ ἡ ἐν Πάτραις ἀνάγκη τῶν λεγομένων Φλαμιατικῶν, ἡ ὁποία «ὑπέθεσεν ἐν τῇ μεγάλῃ σοφίᾳ αὐτῆς, ὅτι δύναται νὰ φωτισθῇ ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφίαν τινῶν ἐν Ἀθῆναις προσώπων...». Εἰς τὸ ἐν λόγῳ δημοσίευμα ἀναφέρεται ὅτι ὁ Κ. Οἰκονόμος ὑπεβλήθη εἰς ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰς σχέσεις αὐτοῦ μετὰ τῶν πατέρων τῆς μονῆς τοῦ Μ. Σηλαίου καὶ ἄλλων μοναχῶν καθὼς καὶ περὶ τοῦ τρόπου μεταβάσεων αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καθ' ὅσον δὲν ὑπῆρχον μέσα συγκοινωνίας, πλην τῶν γαλλικῶν καὶ αὐστριακῶν.

7. Ὁ Ἀναστάσιος Γούδας ἀποδίδει τὸ μῖσος τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου κατὰ τῶν Ρώσων εἰς τὸ ἐξῆς γεγονός: «Περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου τοῦ 1808 μετέβη εἰς Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας, ἐνθα διέτριψεν ἐπὶ τέσσαρα περὶπου ἔτη ἱεροουργῶν μὲν ἐνίοτε ἀλλὰ κυρίως διδάσκων ἐν οἴκοις Βογιαρῶν τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐκτραγέντος δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας πολέμου καὶ κατασχόντων τῶν Ρώσων τὰς ἡγεμονίας, ὁ Θεόκλητος, ἀνδρικὴν ἔχων τότε ἡλικίαν καὶ ὄριμον κρίσιν, ἠδυνήθη νὰ μάθῃ, ὡς συνήθως ἔλεγε, τί ἦτο τότε Ρωσσοικὴ Κυβέρνησις καὶ Ρωσσοικὸς στρατός, ἐν ἐκστρατεία μάλιστα καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους εὐρισκόμενος. Τοσοῦτον δὲ μῖσος ἐνέπνευσαν τότε εἰς τὴν φύσει φιλελεύθερον ψυχὴν τοῦ Θεοκλήτου αἱ γενόμεναι ὑπὸ τῶν διοικούντων τοὺς Ρωσσοικοὺς ἐκείνους στρατοῦς ἐν τῷ τόπῳ καταπιέσεις καὶ αἱ ἐξασκούμεναι ὑπὸ τῶν Ρώσων στρατιωτῶν κατὰ τῶν Μολδαυῶν καταχρήσεις, ὡστε τὸ μῖσος τοῦτο, τὸ κατὰ Ρώσων, διετήρησεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀναλλοίωτον καὶ μέχρι θανάτου». (Ἀναστασίου Γούδα, Βίοι παράλληλοι, ἐνθ' ἀνωτ., σ. 206-207).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Τεθεμελιωμένα ἐπὶ κοινῆς χριστολογικῆς βάσεως»

Ἡ Α. Μακαριότης, ὁ Πατριάρχης Αἰθιοπίας κ. Παῦλος, –συνοδευόμενος ὑπὸ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας του καί, τιμῆς ἔνεκεν, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀξώμης κ. Πέτρου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας–, ἐπραγματοποίησεν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν πρὸς τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Κατὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπίσημον προσφώνησιν Του ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὅταν ἀπηθυνθῆ εἰδικῶς πρὸς τὸν Μακ. Πατριάρχην τῆς Αἰθιοπίας, προέβη εἰς τὰς ἐξῆς ἐπικαίρους καὶ βαρυσημάντους ἐπισημάνσεις:

«Καὶ ἰδοῦ, Μακαριώτατε, αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν, τεθεμελιωμένα ἐπὶ κοινῆς χριστολογικῆς βάσεως καὶ μὲ ταυτόσημον σχεδὸν ἐκκλησιολογικὴν δομὴν, ὑπὸ τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα περιτοίχουμένην ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὴν Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ μὲ τὸν ἱερὸν αὐτῆς κλῆρον, ἀδελφὸν ἐν τῇ ἱερῶσύνῃ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἰδοῦ –λέγομεν– αἱ δύο Ἐκκλησίαι ἡμῶν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς τῶσον ἐπιθυμητῆς ἐκατέρωθεν ἐνότητος, ἦν αἱ δύο πλευραὶ, ἢ τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἢ τῶν Ὁρθοδόξων, φιλοτίμως προετοιμάζουσιν ἐν ἐπισήμῳ Θεολογικῷ Διαλόγῳ, ὁ ὁποῖος καὶ ἤδη ἄγεται, θεία συνάραξι, εἰς τὸ πέρας αὐτοῦ.

»Καὶ ἡ μὲν σύμπτωσις ἐπὶ τοῦ χριστολογικοῦ θεματος θεωρεῖται ὡς ὑπαρκτὴ καὶ δεδομένη. Τὰ δὲ ὀφείλοντα νὰ τύχωσιν ἀποδοχῆς καὶ ἀναγνωρίσεως λοιπὰ ἐπὶ μέρους σημεῖα διδασκαλίας καὶ ἐκκλησιαστικῆς καὶ κανονικο λειτουργικῆς τάξεως καὶ ταῦτα ὀδεύουσι, σὺν Θεῷ, πρὸς κοινὰς θετικὰς καταλήξεις.

»Δόξα τῷ Θεῷ, τῷ οὕτως οἰκονομοῦντι τὰ πράγματα. “Ἡ ἐλπίς ἡμῶν ἐπὶ Κύριον”. Καὶ πᾶσα ἡ προσπάθεια ἡμῶν ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ὑψίστης ἀρετῆς τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, “μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, οὐ ζηλοῖ, οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει τῇ ἀδικίᾳ, συγκαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει” (Α΄ Κορ. 13, 4-7)».

Ὁ ἀγὼν καὶ αἱ προσπάθειαι τῶν νέων

Ἡ Α.Θ.Π., ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐν Μηνύματι Αὐτοῦ πρὸς τὸ Συνέδριον τῶν Νέων Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον συνεκλήθη ἐν τοῖς χώροις τῆς ἐν Ταϊζέ Μοναστικῆς Κοινότητος, ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς:

«Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ νέοι, ἤλθετε ἐκ τῶν περῶν τῆς γηραιᾶς ἡλείρου ἡμῶν· πάλιν θὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὰς πατρίδας σας. Ἡ οἰκουμένη, ἡ πατρίς σας, καὶ ὁ ἑαυτὸς σας περιμένουν κατὰ ἀπὸ σᾶς. Μὴ θελή-

σετε νὰ δοξασθῆτε καὶ νὰ κυριαρχήσετε εἰς τοὺς ἄλλους κοσμικῶς, ἀλλὰ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, ἀγωνισθῆτε νὰ προσφερθῆτε, νὰ θυσιασθῆτε, διὰ νὰ ζήσουν οἱ ἄλλοι. Τότε ἀληθῶς θὰ εὔρητε τὸν ἑαυτὸν σας νέον καὶ ἀνανεούμενον εἰς τὴν καινὴν πολιτείαν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου ὁ καθεὶς ἀνακεφαλαίωνει τὸ ὅλον.

»Τότε πράγματι θὰ ὁμιλήτε τὴν γλῶσσαν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν γλῶσσαν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μητρικὴ γλῶσσα τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ αἰσθάνεσθε ὅλους ὡς ἀδελφούς, καὶ οἱ πάντες θὰ σᾶς αἰσθάνωνται ὡς οἰκείους. Τότε τὰ πάντα, εὐχάριστα καὶ δυσάρεστα, θὰ εἶναι διὰ σᾶς εὐλογία καὶ ἡ ἰδικὴ σας παρουσία θὰ εἶναι ἀφορμὴ εὐφροσύνης δι’ ὅλους.

»Αὐτὸν τὸν πλοῦτον τῆς χρησιμότητος τοῦ Κυρίου, τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία καθιστᾷ τὴν ζωὴν παράδεισον, ὁλοψύχως εὐχόμεθα εἰς ἓνα ἕκαστον καὶ εἰς πάντας ὑμᾶς».

«Δύναται νὰ διαδραματίσῃ ἡγετικὸν ρόλον»

Ὁ διαπρεπὴς –καὶ λίαν γνωστὸς ἐν Ἑλλάδι– ἄγγλος βυζαντινολόγος κ. Στήβεν Ράνσμαν, ὁμιλῶν ἐν τῷ BBC, ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς:

«Κατὰ τὸν ἐπόμενον αἰῶνα ἡ Ὁρθοδοξία θὰ ἐπικρατήσῃ μεταξὺ πασῶν τῶν ἱστορικῶν θρησκειῶν, ἐνῶ τὸ μέλλον τοῦ (Ρωμαιο)Καθολικισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ εἶναι ἀβέβαιοι. Ἡ Ὁρθοδοξία διατηρεῖ τὰ στοιχεῖα τῆς πίστεως, ἐνῶ αἱ ἄλλαι χριστιανικαὶ ὁμολογίαι ἐξέπεσαν εἰς ἓνα ξηρὸν Ὁρθολογισμόν».

Συνεχίζων ὁ κ. Ράνσμαν, προσέθεσε τὰ ἐξῆς:

«Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δύναται νὰ διαδραματίσῃ ἡγετικὸν ρόλον μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῇ ἡ ἕδρα του ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως».

Ὡς ἐσημείωσεν εὐστόχως ὁ Ἐ. Καθηγητὴς κ. Ἰωάννης Γραμματικάκης, «τὰ λόγια αὐτὰ ἔχουν ἰδιαίτερη βαρῦτητα γιατί προέρχονται ἀπὸ ἓνα μὴ βαπτιζόμενον Ὁρθόδοξο μὲ τέτοιον κύρος καὶ γνώσεις».

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσεν τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης

Εἶναι ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, –δι’ ἰδικῆς τῆς πρωτοβουλίας καὶ αὐτοβούλου ἀποφάσεως, ἀνευ ὑποβολῆς σχετικῆς αἰτήσεως ἢ προτάσεως ἐξῶθεν– κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1993 ἐβράβευσεν τὴν «Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης» διὰ τὴν ἐκλεκτὴν ποιότητα τοῦ ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συντελουμένου πνευματικοῦ ἔργου αὐτῆς. Ἡ «Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης», –ὡς ση-

μειοῦται ἐν τοῖς «Διπτύχοις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» —, «ιδρύθη καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1968 ὡς Ἰδρυμα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κισάμου καὶ Σελίνου, τελεῖ ὁμως ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ σκοπὸν ἔχει τὴν ἐπιμόρφωσιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Διαλόγου κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Σεπτῶ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου».

Ἐν τῷ σχετικῷ Διπλώματι, τὸ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἐπιδοθὲν εἰς τὸ λαμπρὸν καὶ ἀκτινοβόλον τοῦτο Ἰδρυμα, ὅπερ ἔχει ἐφελκύσει τὴν ἐκτίμησιν τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης, ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς: «Τύχη ἀγαθὴ ἔδοξε τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης βραβεύσαι ὅτι ζῶσαν καὶ ἀκεραίαν μαρτυρίαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ δίδωσι, θεωροῦσα καὶ ἐρευνῶσα τὰ τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Κοινωνίας ἡμῶν προβλήματα κατὰ τὰς τοῦ Γένους ἡμῶν παραδόσεις καὶ ἀνάγκας».

Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ἡ ἐπιδαφιλευθεῖσα εἰς τὴν «Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης» τιμὴ ἀντανακλᾷ τόσον εἰς τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἐμφυχωτὰς τοῦ Ἰδρυματος αὐτοῦ, ἤτοι εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναῖον καὶ εἰς τὸν ἐν τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ καὶ ἰδίως ἐν Εὐρώπῃ λίαν γνωστὸν διὰ τὴν λαμπρὰν θεολογικὴν παρουσίαν τοῦ Διευθυντῆ τῆς «Ὁρθ. Ἀκαδημίας Κρήτης» κ. Ἀλέξανδρον Παπαδερόν καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς συνεργάτας των.

Ἡ Ὁρθοδοξία ἐν τοῖς Βαλκανίοις καὶ ἐν Εὐρώπῃ

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου κ. Θεόδωρος Νικολάου, — ὅστις τὰ μέγιστα συμβάλλεται εἰς τὴν ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Δύσει προβολὴν τοῦ ἑλληνορθοδόξου πνεύματος καὶ δι' αὐτὸ ἔχει ἐκλεγῆ τακτικὸν μέλος τῆς «Academiae Scientiarum et Artium Europaeae» — ἐν προσφάτῳ ἄρθρῳ του εἰς γερμανικὴν γλώσσῃ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὰ Βαλκάνια μεταξὺ τοῦ Ἰσλαμ καὶ τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ» (περ. «Litterae», ἐκδ. τῆς Academiae ταύτης, ἀρ. 1, 1994) καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ὁρθοδοξία ὡς ἄμεσος συνέχεια τῆς κοινῆς οἰκῆς, τοῦ ἑλληνο-χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι ἀπαραίτητον συστατικὸν τμήμα τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ πολιτισμικοῦ τῆς πλουραλισμοῦ ἐπὶ πλέον αὕτη διαθέτει σειρὰν θεμελιωδῶν ἀρχῶν (τοιοσὸν τῆς ἐνότητος εἰς ζητήματα τῆς πίστεως ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, συνοδικότητα καὶ συλλογικὴν ἡγεσίαν, αὐτοτέλειαν τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κράτους, σεβασμὸν δι' ἐν ἑκάστον πρόσωπον καὶ διὰ τὴν πολιτισμικὴν καὶ ἱστορικὴν ταυτότητα ἐνὸς ἐκάστου λαοῦ, κοινωνικότητα καὶ ἀνθρωπισμὸν, ἀσκητικὸν πνεῦμα κ.λπ.), αἱ ὁποῖαι ἀρχαὶ ἐπίσης συγκεκριμένως καθιστοῦν μίαν θετικὴν διαμόρφωσιν τῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν... Ἐξ αὐτοῦ προκύπτει τὸ ἐπει-

γον αἶτημα διὰ μίαν ἐνισχυμένην συναίσθησιν πάντων τῶν Εὐρωπαίων διὰ τὴν κοινὴν ἡμῶν πνευματικὴν-πολιτισμικὴν βάσιν καὶ τὰς ἀξίας των καὶ διὰ τὸν (μετ' ἀλλήλων) διάλογον πάντων...».

Πρὸς χάριν τῆς Θράκης

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμος, κατὰ τὴν εἰδικὴν ὑπὲρ τῆς Θράκης, ἐκδήλωσιν, ἣτις ἐγένετο ἐν τῇ Αἰθούσῃ Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Θέλουμε νὰ ξυπνήσῃ ὅπου γῆς, τοῦ Γένους μας ἡ ὑπερηφάνεια γιὰ τὴν χάριν τῆς Θράκης. Νὰ γράφουν οἱ λόγοι τὰ κείμενά τους γιὰ τὴν Μεγάλῃ Γῇ τοῦ Ὁρφέα καὶ τῆς χιλιετηρίδας τῶν Βυζαντινῶν Ἑλλήνων. Νὰ προσευχηθοῦν δεσποτάδες καὶ παπάδες γιὰ νὰ χτυποῦν πάντα χαρμόσυνα οἱ καμπάνες μας στὴ Θράκη, μουσικὴ συνέχεια στῆς ἀγίας Σοφίας τὰ σημαντὰ καὶ τίς γλυκιές καμπάνες. Νὰ ἀνησυχῆσουν οἱ πνευματικοὶ ἡγέτες μας τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων γιὰ τὴν πατρίδα τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Πρωταγόρα. Νὰ ξυπνήσουν οἱ νέοι τῆς καινούργιας γενιᾶς τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν πατρίδα τῶν ἀκριτικῶν συνόρων. Νὰ κρατήσουν ἀνοικτὰ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους οἱ πρεσβευτὲς καὶ οἱ διπλωμάτες μας καὶ νὰ διακηρύξουν μὲ εὐλαλο στόμα τὴν ἀλήθεια γιὰ τὸν κίνδυνον τοῦ Ἰσλαμ στὰ ἀνατολικά σύνορα τῆς Εὐρώπης. Νὰ ἐπενδύσουν χρήματα οἱ ἐπιχειρηματίες γιὰ νὰ δουλέψουν στὸν τόπο τους οἱ Ἑρακιώτες καὶ νὰ σταματήσῃ ἡ αἰμορραγία τῆς μεταναστεύσεως. Καὶ πρὸ πάντων θέλομε ἀπὸ τὸ Κράτος μας μιὰ συγκεκριμένη, ἄμεση, δραστικὴ, μόνιμη καὶ δυναμικὴ πολιτικὴ, ἡ μόνη ποὺ μπορεῖ νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου ἀπειλὴς. Ἄν οἱ Ἕλληνες αἰσθανθοῦν τὴν ἀνδρεία τους ὡς Ἕλληνες, ἂν οἱ Χριστιανοὶ προσευχηθοῦν γιὰ τὴν εἰρήνη ὡς Χριστιανοί, καὶ ἂν οἱ Εὐρωπαῖοι ἐταῖροι μας συμπεριφεροῦν ὡς φίλοι Εὐρωπαῖοι, τότε οἱ ὄντως ἀντίπαλοί μας, ποὺ δὲν τοὺς ἀπειλοῦμε μὲ τίποτε, θὰ ἀρκεσθοῦν στὶς ὁμορφες παραλίες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ στὶς πεδιάδες τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, ποὺ μᾶς ἀπαξάν σὲ δυσχεμεῖρους καιροὺς, καὶ δὲν θὰ ἐπιχειρήσουν ποτὲ τὰ ἀνεπιθύμητα. Στὴ Δυτικὴ Θράκη τὸ τοπίο καὶ ἡ ἱστορία συμπυκνώνεται σὲ λίγες εἰκόνες καὶ σὲ ἐλάχιστες σελίδες. Γιατὶ εἶναι καὶ ἡ ἄλλη Θράκη, σὲ ξένα χέρια. Ἀπὸ τὸ πρὶν ὡς τὸ μετὰ, ἐκεῖ συναντᾷς πάντα Ἑλλάδα. Θράκη: Ἦταν κάποτε τὰ Ἄβδηρα, ἡ Μαρώνια, ἡ Μεσημβρία, ἡ Δίκαια, ἡ Ζώνη, ἡ Σάλη, ἡ Χαλκηδόνα, τὸ Βυζάντιο, ἡ Ποτίδαια, ἡ Μαξιμιανούπολη, ἡ Τραϊανούπολη, ἡ Αἴνος, ἡ Καλλιπὸλη, ἡ Ἡράκλεια, ἡ Σηλυβρία, ἡ Ἀπολλωνία, ἡ ὁμορφὴ Ἀλεξανδρούπολη, ἡ δυναμικὴ Ὁρρεσιὰδα, τὸ παραδοσιακὸ Διδυμότειχο, τὸ μεταξένιο Σουφλί, οἱ βυζαντινὲς Φέρρες, οἱ Καστανιές, οἱ Σάπτες, ἡ Σταυρούπολη, ἡ ἡρωϊκὴ Σαμοθράκη καὶ τόσες ἄλλες. Αὐτὲς οἱ πολιτείες μὲ τὰ χωριὰ τους πρέπει νὰ ζήσουν αἰώνια. Ἑλληνικὲς καὶ ὀρθόδοξες».

Εἶναι τόσον εὐγλωττοὶ οἱ λόγοι οὗτοι, ὥστε δὲν ἔχουν ἀνάγκην σχολιασμοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ιερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὴν 26ην Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπεσκέφθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κῶου κ. Αἰμιλιανός (Οἶκ. Πατριαρχεῖον) καὶ ὁ Πανιερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεραπόλεως κ. Εἰρηναῖος (Πατρ. Ἱεροσολύμων).

Ὁσαύτως τὴν ἐπομένην 27ην Ἰανουαρίου τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπεσκέφθη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τράλλεων κ. Ἰσίδωρος, Ἡγούμενος τῆς ἐν Πάτμῳ Πατριαρχικῆς Μονῆς τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Τὴν 31ην Ἰανουαρίου ἡμέραν Δευτέραν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντα Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Γέροντα Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον.

Τὴν Παρασκευῆν 4ην Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ ὁ ἐξοχώτατος πρέσβυς τῆς Σερβίας κ. Milan Milutinovic.

Τὴν Κυριακὴν 6ην Φεβρουαρίου, ἐπὶ τῇ ἐτησίᾳ μνήμῃ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου ἔλαβον χώραν αἱ καθιερωμένα ἑορταστικὰ ἐκδηλώσεις. Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ἐτελέσθη εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμησεως Θεοτόκου Πεντέλης Συνοδικὴ θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γουμένισσης κ. Δημητρίου, μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὁποίας ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου ἠκολούθησεν Κοινὴ Σύσκεψις τῆς Διαρκούς Ἱ. Συνόδου μετὰ τῶν Καθηγητῶν

καὶ τοῦ λοιποῦ Διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης παρουσία ἰκανοῦ ἀριθμοῦ θεολόγων φοιτητῶν καὶ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου. Ἐπὶ τοῦ θέματος «Τὸ ἔργον τοῦ Ἐπισκόπου κατὰ τὸν Ἱερὸν Φώτιον» — Ἀφιέρωμα εἰς τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἐπὶ τῆς συμπληρώσει 20ετοῦς διακονίας ὡς προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰσηγήθη ὁ ἔλλογιμ. Καθηγητῆς τῆς Θεολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Βλάσιος Φειδᾶς καὶ ἀφοῦ ἔλαβε χώραν εὐρεία συζητήσις ἐπὶ τοῦ θέματος μετὰ τὸ πέρασ τῆς Συσκέψεως παρετέθη εἰς τοὺς προσκεκλημένους γεῦμα ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου.

Τὴν Πέμπτην 10ην Φεβρουαρίου ἀφίχθη δι' ἐπίσημον ἐπίσκεψιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ Α.Χ. ὁ Πριμᾶτος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιεπίσκοπος Canterbury Dr. George Leonard Carey. Τὸν Πριμᾶτον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ὑπεδέχθησαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον μέλη τῆς Διαρκούς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Σ.Ε. Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, ὁ ἐπιχώριος Ἀρχιερεὺς, ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις πρέσβυς τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας.

Τὸ ἑσπέρας τῆς Πέμπτης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Canterbury Dr. George Leonard Carey μετὰ τῆς συνοδείας του ἐπεσκέφθησαν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ γενόμενοι ὑπ' αὐτοῦ δεκτοὶ μετ' αἰσθημάτων τιμῆς καὶ ἀγάπης. Κατὰ τὴν συνάντησιν ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις ἐκατέρωθεν καὶ ἀναμνη-

Τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου «Ὁ Ὀνήσιμος»

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας παροικουθεῖ μετὰ θαυμασμοῦ τὴν δραστηριότητα καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ Συλλόγου Συμπαροστάσεως Κρατουμένων «Ὁ Ὀνήσιμος», ὅστις ἐμφυχώνεται ὑπὸ τοῦ δραστηριωτάτου Προέδρου αὐτοῦ κ. Στυλιανοῦ Ε. Μπουρμπαχάκη.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Σύλλογος φροντίζει διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν κρατουμένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των εἰς εἶδη πρώτης ἀνάγκης (ἐνδύματα, ὑποδήματα, τρόφιμα κ.λπ.) διὰ τῆς συνεργασίας Κοινωνικῶν Λειτουργῶν φροντίζει διὰ τὴν πληρωμὴν ἐνοικίων καὶ λογαριασμῶν παρέχει νομικὴν κάλυψιν εἰς τοὺς κρατουμένους, ἀμείβει δικηγόρους καὶ καλύπτει δικαστικὰ ἔξοδα διευκολύνει ἀποφυλακίσεις ἐμπλουτίζει τὰς βιβλιοθήκας τῶν φυλακῶν φροντίζει διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν ἐν γένει ἐπανένταξιν τῶν ἀποφυλακισθέντων μερμιμᾶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν· διατηρεῖ ἐργαστήριον ἀγγειοπλαστικῆς καὶ ἐκθετήρια ἔργων τῶν κρατουμένων· ἐξευρίσκει στέγην εἰς τοὺς ἀποφυλακισθέντους καὶ ἔ-

χει δημιουργήσει δι' αὐτοὺς δύο ξενώνας, οἱ ὅποιοι παρέχουν τροφήν καὶ ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν· φροντίζει διὰ τὴν ἀποτοξίνωσιν ναρκομανῶν ἀποφυλακισθέντων καὶ διὰ τὴν συμπαράστασιν εἰς φορεῖς τοῦ AIDS· ἐκδίδει τὸ δωρεὰν διανεμόμενον περιοδικὸν «Φίλοι τῶν φυλακισθέντων» (εἰς 150.000 ἀντίτυπα), ἡμερολόγια τοίχου καὶ βιβλία (ὡς λ.χ. τὸ βιβλίον «Τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα» ὅπερ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν κ. Ἰωάννου Φραντζεσκάκη).

Τὰ δειγματοληπτικῶς μνημονευθέντα ἀνωτέρω ἐπιτεύγματα τοῦ Συλλόγου «Ὁ Ὀνήσιμος» ἀποδεικνύουν τὸ τί εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ὅταν αὕτη κινητοποιηταὶ ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ἐπίσης γίνεται φανερόν, ὅτι, εἰς ἄνθρωπος ἐμπνέη καὶ ἐμφυχώνη τόσο ἐκτεταμένον προνοιακὸν ἔργον, εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτελῶνται θαύματα εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κοινωνικῶν πληγῶν, ὅταν αὕτη πραγματοποιηταὶ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας συντονισμοῦ τῶν προσπαθειῶν πολλῶν σκαπανέων τοῦ διακονικοῦ ἔργου.

στικά δώρα. Την πρωΐαν τῆς ἐπομένης, Παρασκευῆς 11ης Φεβρουαρίου, ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἔλαβε χώραν κοινὴ σύσκεψις τῆς Α.Χ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Canterbury καὶ τῆς συνοδείας του μετὰ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας παρετέθη ἐπίσημος δεξίωσις πρὸς τιμὴν τοῦ Πριμᾶτος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ἢ Α.Χ. ὁ Πριμᾶτος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Canterbury Dr. George Leonard Carey ἐτέλεσε τὴν θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἱ. Ναὸν τῆς Ἀγγλικανικῆς παροικίας τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων. Τὴν μεσημβριαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἢ Ἱερὰ Σύνοδος παρέθεσεν ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Α.Χ. τοῦ Πριμᾶτος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς συνοδείας του, εἰς τὸ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μονῆ Πεντέλης Διορθόδοξον Κέντρον, καθ' ὃ ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις μεταξὺ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ἀγγλικανοῦ Πριμᾶτου. Εἰς τὴν τράπεζαν παρεκάθησαν μέλη τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου, παρεπιδημοῦντες Ἱεράρχαι, ὁ Ἐξοχῶτ. Ὑπουργὸς Ἐθν. Παιδείας καὶ Ἱεροσκευμάτων κ. Δημήτριος Φατούρος, ἐκπρόσωποι τῶν Πολιτικῶν, Δικαστικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Τὴν Δευτέραν, 14ην Φεβρουαρίου, ἢ Α.Χ. ὁ Ἀγγλικανὸς Πριμᾶτος ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κων/νου Καραμανλῆ καὶ εἶτα παρεκάθησεν εἰς γεῦμα παρατεθὲν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παρουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Ἱεροσκευμάτων κ. Δημ. Φατούρου.

Τὸν ὑψηλὸν ἐπισκέπτην, ἀναχωρήσαντα τὴν Τρίτην 15ην Φεβρουαρίου, προέπεμψε Συνοδικὴ ἀντιπροσωπεία, ὁ οἰκείος Ἀρχιερεὺς, ὁ ἐνταῦθα πρέσβυς τῆς Μ. Βρετανίας καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἡλείας

Σὲ 775.928.305 δραχμῆς ἀνήλθαν τὰ ἐξοδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας, ποῦ ἐδαπανήθησαν διὰ τὸ κοινωνικὸν τῆς ἔργον τὸ παρελθὸν ἔτος 1993, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Νεότητος διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν δύο Μαθητικῶν Ἑστιῶν Ἁγίας Φιλοθέης καὶ Ἀπ. Παύλου Φραγκαβίλλας Ἀμαλιάδος, ποῦ ὑπερβαίνουν τὰ 120.000.000 δραχ.

Τὰ ἀνωτέρω ἐξοδα ἐκαλύφθησαν ἀπὸ τὴν μεγάλη Δωρεὰ τῶν 100.000.000 τοῦ Εὐεργέτη μας καὶ ἐκλεκτοῦ συμπατριώτου μας Γιάννη Λάτση, ἀπὸ τῆς δωρεῆς τῶν πιστῶν, ἀπὸ τὰ ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων τῶν Ἱδρυμάτων καὶ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἐκ νοσηλείων τοῦ ΟΓΑ, τοῦ ΙΚΑ καὶ τοῦ Ὑπουργείου Κοιν. Ὑπηρεσιῶν, καθὼς καὶ ἀπὸ ἐπιχορηγήσεις τῶν Ἱ. Ναῶν καὶ τῶν Ἱ. Μονῶν τῆς Μητροπόλεως μας.

Εἰδικώτερα ἀνὰ Ἴδρυμα ἐδαπανήθησαν:

1. Ἄσυλον κατακοίτων γερόντων Η ΝΕΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ Λαστείων δραχ. 169.144.080.

2. Ἄσυλον Ἀνιάτων Βάρδας Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ δραχ. 129.594.249.

3. Γηροκομεῖον ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ Κάτω Παναγίας Κυλλήνης δραχ. 93.984.294.

4. Γηροκομεῖον ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΚΑΘΟΛΙΚΗ Γαστούνης δραχ. 85.569.618.

5. Φοιτητικὰ Οἰκοτροφεία (Δρέσειον Πατρῶν, Φούφειον ἀρρένων καὶ Θεοδωρίδειον θηλέων Ἀθηνῶν καὶ Βώσειον Θεσσαλονίκης) δραχ. 21.245.953.

6. Ὀρφανοτροφεῖον Ἀρρένων ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σπάτα δραχ. 22.832.415.

7. Σχολὴ βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Ἀγιογραφίας Εἰσοδιωτίσεως δραχ. 8.812.129.

8. Σχολὴ Κοπτικῆς - Ραπτικῆς Η ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Ἀμαλιάδος δραχ. 6.367.141.

9. Οἰκοτροφεῖον - Κατασκλήνωσι Λαμπείας δραχ. 8.636.981.

10. Ὀρφανοτροφεῖον Θηλέων Πύργου Η ΑΓΙΑ ΦΙΛΟΘΕΗ δραχ. 2.143.675.

11. Οἰκοτροφεῖον Ἀρρένων Φραγκαβίλλας Ἀμαλιάδος Ο ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ δραχ. 3.479.402.

12. Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον Ἱ. Μητροπόλεως (Φοιτητικὰ ἐπιδόματα, χρηματικὰ καὶ ἄλλα βοηθήματα, φάρμακα, τρόφιμα κ.λπ.) δραχ. 30.246.417.

13. Ὑπὲρ σεισμοπλήκτων δραχ. 193.871.951.

Γενικὸν σύνολον δραχ. 775.928.305.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσὰ δὲν ὑπολογίζονται αἱ εἰς εἶδος μεγάλες προσφορῆς τῶν χριστιανῶν μας (τρόφιμα, φρούτα, κρέας, λάδι κ.λπ.), καθὼς καὶ ἡ δωρεὰν χορήγησι κρέατος ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας (ΕΟΚ).

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας

Κυριακὴ, ἀνήμερα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὥρα 6.30' τὸ ἀπόγευμα, στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας, ἐνώπιον πυκνοτάτου ἀκροατηρίου (ἑπτακόσια περίπου άτομα), ποῦ τὸ ἀποτελοῦσαν ἐκπαιδευτικοὶ ὄλων τῶν βαθμίδων διαμένοντες ἢ ἐργαζόμενοι στὴν περιοχὴ τῆς Μητροπόλεως, μίλησε ὁ Καθηγητῆς Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννης Μαρκαντώνης με θέμα «ἡ κρίσις τῶν ἀξιών καὶ ὁ ρόλος τῆς παιδείας στὸ σύγχρονο κόσμο».

Ἡ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σεβασμιωτάτου Νικαίας ἐκδήλωση, τὴν ὁποία εἶχε διοργανώσει ὁ Τομέας Ἐπιστημόνων τῆς Μητροπόλεως Νικαίας καὶ ἡ ὁποία ἦταν ὄντως πανηγυρικὴ, κέρδισε τῆς θερμῆς ἐπιδοκμασίας ὄλων ὅσοι παρευρέθησαν — καὶ ἐκπροσωποῦνταν, πράγματι, ὅλες οἱ ἀρχὲς ἐκεῖ.

Ἡ βραδιά ἦταν ἐκτακτὴ ἀπὸ ὅλες τῆς ἀπόψεις. Ἡ χορωδία Νικαίας στῆς πολὺ καλῆς τῆς στιγμῆς, Ἡ νεανικὴ ὀρχήστρα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κερασινίου, ἡ ὁποία ἀνοίξε καὶ ἐκλείσει τὴν ἐκδήλωση, ἦταν ὅπως πάντα ὑπέροχη. Ὁ ὁμιλητῆς, μεστός καὶ περιεκτικὸς, εἶχε τὴν ἀνεση καὶ τὴν εὐστοχία ποῦ ἀπαιτοῦσε ἕνα ἀκροατήριον εὐρυτάτου φάσματος καὶ λίαν ὑψηλῶν ἀξιώσεων. Στὴν δὲ δεξίωση ποῦ ἀκολούθησε (καὶ ποῦ κράτησε ὡς ἀργά) ὅλοι οἱ προσκαλεσμένοι ἐζησαν (κατὰ τῆς ὁμολογίας τους) μιὰ ἀτμόσφαιρα «θερμῆς, ἐγκάρδιας ἐπικοινωνίας».

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

ΔΙΠΤΥΧΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Κανονάριον - Έπετηρίς 1994 - Έτος έβδομηκοστόν,
Άποστολική Διακονία τής Έκκλησίας τής Έλλάδος,
Άθήναι 1993, σελ. πη' + 1040).

Η ανά χειρας έκδοσις αποτελεί πνευματικόν γεγονός μεγάλης σημασίας τόσον έξ έπόψεως τελετουργικής όσον και πληροφορικής. Άσφαλώς όφείλονται χάριτες εις τήν Συνοδικήν Άποεπιτροπήν επί τής έκδόσεως τών «ΔΙΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ». Η συλλογική αυτή έπιτυχής προσπάθεια αποτελεί άριστον παράδειγμα του τί είναι δυνατόν νά έπιτελέση μία ομάδα φωτισμένων χαρισματικών ειδικών υπό τήν σοφήν βεβαίως καθοδήγησιν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λήμνου κ. Γεροθέου, άνδρòς πίστεως, άρετής και πολυετούς έκδοτικής πείρας, άφου επί σειράν έτών πολλών διετέλεσεν ό έπιμελητής τής λαμπράς αυτής έκδόσεως, τήν όποίαν μάλιστα παρέλαβε άπλήν και σύντομον και παρεδωκεν έμπλουτισμένην και περισπούδαστον. Ένταύθα άπονέμομεν τό δίκαιον έάν ειπωμεν διά τόν Γραμματέα τής έξονομασθείσης Συνοδικής Άποεπιτροπής Άρχιμανδρίτην π. Δωρόθεον Πολυκανδριώτην, ό όποίος τυγχάνει άπό πενταετίας ό έπιμελητής τής έκδόσεως αυτής, ότι είναι ή ψυχή τής όλης προσπάθειας, ή όποία άπαιτεί γνώσεις, άφοσίωσιν, πείραν και προδ παντός άγάπην διά τό έπιτελούμενον έργον. Ό π. Δωρόθεος άποδεικνύει έαυτόν κατά πάντα άξιον όχι μόνον εις τό ιερατικόν και κηρυκτικόν έργον, αλλά και εις τόν χώρο τών «ΔΙΠΤΥΧΩΝ». Συντελεί κατ' αυτόν τόν τρόπον εις τήν έπιμόρφωσιν τών ιερέων και ιεροψαλτών, αλλά και εις τήν ανά τά πέρατα τής οικουμένης προβολήν τής όρθοδοξίας διά του πλουσίου περιεχομένου αυτής, τελετουργικού, ιστορικού, διοικητικού.

Λόγοι δικαιοσύνης επιβάλλουν τήν έξαρσιν τής συμβολής τών δύο άλλων μελών τής έκδοτικής έπιτροπής, τόν θεολόγον-φιλόλογον κ. Ιωάννην Άθανασόπουλον, έπιστήμονα έγνωσμένης διδακτικής και συγγραφικής ικανότητος, και τόν μουσικολογιώτατον ταλαντούχον κ. Άπόστολον Βαλληνδράν, συντάκτην και έπιμελητήν του Τυπικολογικού μέρους, όπερ άπαιτεί πείραν, μόχθον και έξειδικευμένας γνώσεις.

Η νέα έκδοσις τών «ΔΙΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», μάς έπιφυλάσσει έκπλήξεις,

πέραν τών άλλων λόγων και τών νέων στοιχείων τά όποία προσετέθησαν, ήτοι:

α) Εις τό Κανονάριον αί γενικαί Τυπικαί Διατάξεις, β) Τò «Διαρκές Ημερολόγιον» και οι «Τρεις κυριώτεροι τρόποι γραφής τών αριθμών», γ) εις τό Κυριακοδρόμιον, όπως και εις τας Κυριακάς του Μηνολογίου, προσετέθη διά πρώτην φοράν μία σύντομος φράσις, ή όποία ύποδηλοϊ τό περιεχόμενον του εύαγγελικού άναγνώσματος' δ) Διά πρώτην φοράν τά περι τήν Έκκλησίαν τής Έλλάδος προηγήθησαν τών άλλων Έκκλησιών διά λόγους χρηστικής διευκόλυνσεως. Εις τά νέα στοιχεία θα μπορούσε νά προσεθί και ή άνανέωσις φωτογραφικού ύλικού προσωπογραφιών κ.λπ.

Τυγχάνει ιδιαίτερας σημασίας τό γεγονός ότι τόμος άρχίζει και είναι άφιερωμένος εις τόν Μακαριώτατον Άρχιεπίσκοπον Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ.κ. Σεραφείμ επί τή εύκαιρία τής είκοστής έπετειου άπό τής άναρρήσεώς του εις τόν Άρχιεπισκοπικόν Θρόνον τών Άθηνών και τής άναδειξεώς του ως Προκαθημένου τής Άποστολικής και Άγιωτάτης Έκκλησίας τής Έλλάδος (12 Ιανουαρίου 1974).

Ό δόκιμος συγγραφεύς κ. Ιωάννης Χατζηφώτης εις έκτασιν τριάκοντα έξ σελίδων αναλύει με σαφήνεια, διαύγειαν ύφους, λιτότητα έκφράσεως και βαθυστόχαστον θεολογικήν σκέψιν τό πλουσιώτατον έργον του Μακαριωτάτου εις τούς χώρους: α) τής έκλογής του και ένθρονίσεως, β) τής συνεργασίας του με τό Φανάριον, τό ιερόν κέντρον τής Όρθοδοξίας, γ) τής ιδρύσεως νέων Μητροπόλεων και τών έκλογών νέων Μητροπολιτών, δ) του Συνοδικού του έργου, ε) τής δράσεώς του εις τήν Άρχιεπισκοπήν Άθηνών με ιδιαίτεραν έμφασιν εις τό φιλανθρωπικόν του έργον, τό όποίον είναι όντως έκκλησιαστικόν, στ) τής προσφοράς του εις τήν προώθησιν τών Έθνικών Θεμάτων, ζ) τών πρωτοβουλιών του διά τήν έπίλυσιν πλήθους κοινωνικών προβλημάτων, η) του οικολογικού του ένδιαφέροντος και έν προεκτάσει εκείνου τής διεθνούς ειρήνης, θ) τής πανευρωπαϊκής συνεργασίας, ι) τής σθεναράς στάσεώς του επί του προβλήματος τής Ουνίας, τών αίρέσεων και τών παραθρησκειακών και τέλος ια) του διαλόγου με τό Ισλάμ εις τόν όποίον ουσιώδη και άποφασιστικόν ρόλον διεδραμάτισεν ό Διευθυντής του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων τής Άρχιεπισκοπής κ. Ιωάννης Χατζηφώτης.

Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Μακαριωτάτου εἶναι πολύπτυ-
χον, ἐπιωφελέες, κοινωνικὰ πρωτοποριακὸν καὶ θεάρε-
στον. Ἦτο σοφωτάτη ἢ ἀπόφασις λοιπὸν τῆς Συνοδι-
κῆς Ὑποεπιτροπῆς νὰ εισηγηθῆ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνο-
δον τὴν ἀφιέρωσιν τῆς ἀνὰ χεῖρας Ἐπετηρίδος εἰς
τὴν ἐν λόγῳ Εἰκοσαετηρίδα τοῦ Μακαριωτάτου.

Ἐπειδὴ, ὅπως συμβαίνει κάθε χρόνον τὰ «ΔΙΠΤΥ-
ΧΑ» ἐξαντλοῦνται συντομώτατα, οἱ ἀρμόδιοι θὰ πρέ-
πει νὰ φροντίζουσι διὰ τὴν ἀρχικὴν ἔκδοσιν εἰς ἀριθ-
μὸν ἀντιτύπων, ὁ ὁποῖος νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ
ἑσωτερικοῦ καὶ ἔξωτεροῦ. Ἐπίσης τὰ τηλέφωνα καὶ
αἱ διευθύνσεις τῶν ἐν Ἀθήναις Ἱεραρχῶν θὰ πρέπει
νὰ συμπληρωθοῦν μὲ τοὺς ταχυδρομικοὺς κώδικας.

Ἄς σημειωθῆ ὅτι τὸ ἔργον προβάλλει τὴν Ὁρθο-
δοξίαν διεθνῶς καὶ ἐνισχύει ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐ-
νότητος τοῦ τελετουργικοῦ τύπου τοῦ πρώτου μέρους
τοὺς λειτουργικοὺς δεσμοὺς τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλη-
σιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἑσωτερικὴν διοικητικὴν ὑπό-
στασιν καὶ δομὴν αὐτῶν κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν.

Φρονῶ καὶ τονίζω καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ὅτι
ἢ ἐκτὸς Ἑλλάδος Ὁρθοδοξία θὰ πρέπει νὰ μὴ συγ-
χῆ τὴν «ἐλληνικότητα» αὐτῆς μὲ τὴν «ἑλλαδικότητα».
Ἡ «ἐλληνικότης» ἀποτελεῖ τὸ ὑπόβαθρον τοῦ οἰκου-
μενικοῦ στοιχείου τῆς πίστεως ἡμῶν, γίνεται δὲ αὕτη
ἀποδεκτὴ ὡς στοιχεῖον οὐχὶ τοπικισμοῦ, ἀλλ' ἑσωτε-
ρικῆς μαρτυρίας καὶ ἔξωτερικῆς προβολῆς διὰ τῆς ἐ-
θνικῆς συνειδήσεως τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων
λαῶν, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἐν Ἑλλάδι μὲ τὴν
«ἑλλαδικότητά» μας. Ὁ μὴ διαχωρισμὸς τῶν δύο αὐ-
τῶν ἱστορικῶν ἐννοιῶν δημιουργεῖ προβλήματα τὰ ὁ-
ποῖα ἴσως ὀδηγήσουσι εἰς περαιτέρω ἐμπλοκάς. Ὁ οἰ-
κουμενικὸς χαρακτήρ τῆς Ὁρθοδοξίας στηρίζεται εἰς
τὴν «ἐλληνικότητα» καὶ οὐχὶ εἰς τὴν «ἑλλαδικότητα».
Ἡ «ἑλλαδικότης» μετέχουσα εἰς τὴν «ἐλληνικότητα»
συντελεῖ κατὰ τὸ πρέπον εἰς αὐτὴν μέρος εἰς τὴν
προβολὴν τοῦ ὅλου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀναμφισβητή-
τως ἐπιτυγχάνει ὁ τόμος τῶν «ΔΙΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚ-
ΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ».

Τὰ «ΔΙΠΤΥΧΑ» ἀποτελοῦν ἔκδοσιν τῆς Ἀποστο-
λικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Θὰ
πρέπει νὰ ἐκφραστοῦν συγχαρητήρια τόσο εἰς τοὺς
ἀφανεῖς συνεργάτας, τοὺς τεχνικοὺς, χειριστὰς τῶν
μηχανημάτων φωτοστοιχειοθεσίας καὶ λοιποὺς συντε-
λεστὰς τοῦ ἔργου, ὅσον καὶ εἰς τὸν πανοσιολογώτα-
τον Ἀρχιμανδρίτην π. Πέτρον Δακτυλίδην, Γενικὸν
Δ/ντὴν αὐτῆς, ὁ ὁποῖος διὰ τῶν ἰκανοτήτων του καὶ
τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὸ ἔργον καὶ τῆς ἀγάπης του
διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ πληρώ-
ματος τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀποδεικνύει ἑαυτὸν
«σκεῦος ἐκλογῆς», ἄριστον οἰακοστρόφον τοῦ μεγα-

λυτέρου ἐκδοτικοῦ, μορφωτικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ
Ὄργανισμοῦ τὸν ὁποῖον διαθέτει ἢ Ἐκκλησία τῆς
Ἑλλάδος. Ὁ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀνερχόμενος δεικτὴς
ἐπιτυχίας τῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἀποστολικῆς Δια-
κονίας συνιστᾷ συλλογικὴν μὲν προσπάθειαν, ὀφείλε-
ται ὅμως πρωτεύοντως εἰς τὴν ἡγετικὴν φυσιογνωμίαν
τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποῖου ἢ Μήτηρ Ἐκ-
κλησία ἐνεπιστεῦθη μία τόσο σοβαρὰν καὶ μεγάλην
ἀποστολήν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΔΕΛΗΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακο-
νίας ἔχει καὶ τὴν ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ τῶν
βιβλίων:

★ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ περὶ ΜΙΜΗΣΕΩΣ
ΧΡΙΣΤΟΥ, μὲ στόχασες πνευματικὰς καὶ κα-
τάνυξιν εἰς κάθε κεφάλαιον. Προνοία τοῦ Μη-
τροπολίτου Γρεβενῶν Σεργίου.

★ Η ΖΩΗ ΕΚ ΤΑΦΩΝ. Αὐθεντικὲς μαρτυρίες
τῆς θαυμαστῆς φανερώσεως τῶν ἁγίων Ρα-
φαήλ, Νικολάου καὶ Εὐφρόνης. Τοῦ Μητροπ.
Γουμένισσης Δημητρίου.

★ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΕΩΣ ΤΗΣ
ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ, ἢ πῶς οἱ ἐξελι-
κτικοὶ ἐλίссονται γιὰ νὰ πείσουν ὅτι τὰ εἶδη
ἐξελίссονται. Τοῦ Γιάννη Κωστόφ, φυσικοῦ.

★ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΙΧΗ: ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ Α'
Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ. Τοῦ
διατελ. Καθηγητοῦ Ἀθαν. Δεληκωστοπούλου.

★ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ, Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ.
Τοῦ ἰδίου.

★ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΙΕΡΩΣΥΝΗ (ἀπὸ ἱστορι-
κῆς ἀπόψεως τῶν δέκα πρώτων αἰώνων μ.Χ.).
Τοῦ ἐπισκόπου Κατάνης Ἰακώβου (Πηλῆλη).

★ Ο ΘΕΟΣ (κατὰ τὴν Φιλοσοφίαν, τὴν Ἀγ.
Γραφὴν καὶ τὴν Χριστιανικὴν Θεολογίαν). Τοῦ
ἰδίου.

★ Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ (Φύσις καὶ σημασία, Ἱστο-
ρία καὶ Φιλολογία, Θεολογία καὶ Ἑσχατολο-
γία, Φιλοσοφία καὶ Ἠθική, Κανονικότης καὶ
περιγραφή περιεχομένων). Τοῦ ἰδίου.

★ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, Ο Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ
Η ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ. Τοῦ ἰδίου.

★ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ. Τοῦ ἰδίου.

★ «ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΒΛΑΣΙΟΥ ΤΣΟΤΣΩΝΗ».
Ἁγιογραφίες - Ψηφιδωτὰ - Ζωγραφίες. (Λεύ-
κωμα, σὲ πολυτελὴ ἔκδοσιν).

★ Ο ΓΕΡΩΝ ΙΩΣΗΦ Ο ΗΣΥΧΑΣΤΗΣ (Γέρον-
τος Ἰωσήφ). Ἀγῶνες - ἐμπειρίες - διδασκαλίες
(† 1959).

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 67/1994

«Περὶ διαρθρώσεως, λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξηρητημένης Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἐπισήμου Δελτίου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τῶν περιοδικῶν «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν: 1 παράγρ. 4, 9 παράγρ. 1 ἐδάφ. ια' καὶ παράγρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὴν ἀπὸ 12.1.1994 γνωμάτευσιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

3. Τὴν ἀπὸ 13.1.1994 Ἀπόφασιν Αὐτῆς

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 67/1994 Κανονισμόν «Περὶ διαρθρώσεως, λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξηρητημένης Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἐπισήμου Δελτίου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», καὶ τῶν Περιοδικῶν «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 67/1994

Περὶ διαρθρώσεως, διοικήσεως, λειτουργίας καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκ τοῦ Ἱερᾶς Συνόδου ἐξηρητημένης Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἐπισήμου Δελτίου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τῶν περιοδικῶν «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ».

Ἄρθρον 1

Διάρθρωσις καὶ λειτουργία τῆς Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας

Διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκκλησία» λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ τὴν ἐποπτεῖαν αὐτῆς Εἰδικὴ Ὑπηρεσία, ἡ ὁποία μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐκδοσιν καὶ τοῦ παραρτήματος τοῦ Δελτίου τούτου «Ἐφημέριος», ὡς καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία».

Ἄρθρον 2

Διοίκησις

1. Ἡ Εἰδικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία» διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Ἐποπτευσῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία συγκροτεῖται ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ὡς Προέδρου, ἐνὸς ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτου ἐπὶ τριετεί θητεία, τῆς θητείας αὐτῆς δυναμένης νὰ ἀνανεωθῆ, δύο Μελῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν περιοδικῶν. Τὰ Συνοδικὰ Μέλη ὀρίζονται ὑπὸ τῆς ΔΙΣ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν ἐκάστης νέας Συνοδικῆς περιόδου καὶ ἡ θητεία τῶν διαρκεῖ ὅσον καὶ ἡ Συνοδικὴ περίοδος.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐποπτευσῆς Ἐπιτροπῆς κωλυόμενος ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης Μητροπολίτου.

3. Εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Ἐποπτευσῆς Ἐπιτροπῆς παρίσταται ὡς εἰσηγητῆς ὁ Προϊστάμενος τῶν Γραφείων,

ὅστις, ἐκτελῶν καὶ χρέη Γραμματέως, συντάσσει τὰ Πρακτικά καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων.

4. Ἡ Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει, ὡς ἀκριβὲς κρίνη τοῦτο ἀναγκαῖον ὁ Πρόεδρος, ἢ ὁ ἀναπληρωτῆς του, ἢ κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Διευθυντοῦ.

5. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐποπτευσῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται διὰ τριῶν τούλάχιστον ψήφων. Τὰ πρακτικά ἐπικυροῦνται καὶ ὑπογράφονται κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν. Εἰς ταῦτα καταχωρίζεται καὶ ἡ γνώμη τοῦ τυχόν διαφωνοῦντος μέλους, ἐὰν ἐπιθυμῇ οὗτος τοῦτο. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτελῶνται καὶ πρὸ τῆς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐπικυρώσεώς των, ἐὰν ὑπάρχῃ ρητὴ πρὸς τοῦτο ἐκφρασίς βουλήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 3

Ἀρμοδιότητες τῆς Ἐποπτευσῆς Ἐπιτροπῆς

1. Ἡ διοικοῦσα τὴν Εἰδικὴν Ὑπηρεσίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ ἐπιμελεῖται πασῶν τῶν ὑποθέσεων τῆς Ὑπηρεσίας, διαχειρίζεται τοὺς πόρους καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῆς καὶ γενικῶς ἀποφασίζει διὰ πᾶν θέμα, ὅπερ ἀφορᾷ εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς, τὴν διάθεσιν τῶν πόρων καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς.

2. Εἰδικώτερον ἡ Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ:

α) Ψηφίζει τὸν προϋπολογισμόν, τὸν ἀπολογισμόν καὶ τὸν ἰσολογισμόν τῆς Ὑπηρεσίας.

β) ἔχει ἀρμοδιότητα εἰς τὰ θέματα προσωπικοῦ, ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Κανονισμοῦ «Περὶ καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

γ) Μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας καὶ διαθέτει τοὺς πόρους αὐτῆς, συμφῶνως πρὸς τὸν ἐγκεκριμένον προϋπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

δ) Ἐποπτεῖ διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῶν Γραφείων τῆς Ὑπηρεσίας καὶ καταρτίζει τὸν «Ἐσωτερικὸν Ὄργανισμόν» λειτουργίας των.

Ἄρθρον 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Προέδρου

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἐποπτευσῆς Ἐπιτροπῆς:

α) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Εἰδικὴν Ὑπηρεσίαν δικαστικῶς, ἐξωδικῶς καὶ εἰς τὰς σχέσεις τῆς πρὸς τρίτους. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ὀρίζηται Δικηγόρος διὰ τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτήν.

β) Συγκαλεῖ εἰς συνεδρίαν τὴν Ἐπιτροπὴν, συμφῶνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ παρόντος καὶ προεδρεῖ αὐτῆς.

γ) Εἰσηγεῖται εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον θέματα, τὰ ὁποῖα χρῆζον τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς, ἐν οἷς ἡ πρόσληψις προσωπικοῦ, ἡ καταγγελία συμβάσεων καὶ ἡ ὑπηρεσιακὴ ἐξέλιξις αὐτοῦ.

Άρθρον 5

Διορισμός και άρμοδιότητες του Διευθυντού

1. Διευθυντής των έκκλησιαστικών περιοδικών όρίζεται υπό της Ίεράς Συνόδου κληρικός ή λαϊκός, διακρινόμενος διά τó όρθόδοξον έκκλησιαστικόν του φρόνημα και διά την θεολογικήν συγκρότησιν και συγγραφικήν του ικανότητα, επί τριετεί θητεία, δυναμένην να ανανεωθή ή να μετατραπή μετά την πρώτην τριετίαν, εις σύμβασιν άορίστου χρόνου.

2. Αί άρμοδιότητες του Διευθυντού είναι αι εξής:

α) Άρθογραφεί εις τά έκκλησιαστικά περιοδικά.

β) Έγκρίνει την προς δημοσίευσιν εις τά περιοδικά ύλην, την όποίαν διαβιβάζει διά τά περαιτέρω εις τόν Έπιμελητήν Έκδόσεως. Ειδικώς ή έγκρισις της ύλης προς δημοσίευσιν εις τó περιοδικόν «Θεολογία» γίνεται έν συνεργασία μετά των Μελών της όριζομένης υπό της Ίεράς Συνόδου Συντακτικής Έπιτροπής.

γ) Δύνανται να εκπροσωπή, κατόπιν έξουσιοδοτήσεως, τόν Πρόεδρον της Έπιτροπής, εις την διεξαγωγήν της αλληλογραφίας μετά των έκκλησιαστικών, δημοσίων και λοιπών Άρχών, ύπογράφων τά σχετικά έγγραφα.

δ) Άσκει έποπτείαν και έλεγχον εις τó συντακτικόν προσωπικόν και θέτει τó «τυπωθήτω» επί των προς έκτύπωσιν περιοδικών.

ε) Καθορίζει τόν αριθμόν των ανατύπων, τά όποία χορηγούνται, εκτός έμπορίου, εις τούς συγγραφείς των δημοσιευόμενων εις τά περιοδικά άρθρων και μελετών, καθώς και τó ύψος των συγγραφικών δικαιωμάτων και άμοιβών εις τούς τακτικούς συνεργάτας και τόν Έπιμελητήν έκδόσεως, έντός των όρίων της διδομένης εις αυτόν έξουσιοδοτήσεως υπό της Έποπτεούσης Έπιτροπής.

στ) Έγκρίνει την πραγματοποιήσιν δαπανών μέχρι ποσού 500.000 δρχ. μηνιαίως, διά την αντιμετώπισιν επειγουσών αναγκών. Τó ύψος του ποσού δύναται να αυξάνεται κατόπιν αποφάσεως της Έποπτεούσης Έπιτροπής, τή έγκρίσει της Δ.Ι.Σ.

ζ) Έχει πάσαν άλλην άρμοδιότητα, ή όποία ανατίθεται εις αυτόν υπό της Έπιτροπής.

Άρθρον 6

Προσωπικόν

1. Τó ύπηρετούν εις τó περιοδικόν «Έκκλησία» μόνιμον προσωπικόν διατηρείται μέχρι της καθ' οίονδήποτε τρόπον νομίμου άποχωρήσεώς του.

2. Διά την διατήρησιν ή μη του επί συμβάσει προσωπικού αποφασίζει ή Ίερά Σύνοδος, μετά ήτιολογημένην πρότασιν της Έποπτεούσης Έπιτροπής.

3. Αί όργανικαι θέσεις της Ειδικής Ύπηρεσίας των έκκλησιαστικών περιοδικών, εκτός της επί θητεία ή άορίστου χρόνου τοιαύτης του Διευθυντού, είναι αι εξής:

Μία (1) θέσις προϊσταμένου Γραφείων.

Μία (1) θέσις έπιμελητού έκδόσεως - διορθωτού.

Μία (1) θέσις θέσις λογιστού.

Μία (1) θέσις θέσις ταμίου.

Μία (1) θέσις θέσις γραφέως - χειριστού Η/Υ.

Μία (1) θέσις διεκπεραιωτού - άποθηκαρίου.

Μία (1) θέσις κλητήρος, και

Μία (1) θέσις εύτρεπιστριάς.

4. Δί αποφάσεως της Έποπτεούσης Έπιτροπής, εισ-

ηγήσει του προϊσταμένου Γραφείων, καθορίζονται αι άρμοδιότητες και τά καθήκοντα εκάστου των ύπαλλήλων.

5. Κατά την κρίσιν της Έποπτεούσης Έπιτροπής, εισηγήσει του Διευθυντού, καθήκοντα έπιμελητού έκδόσεως - διορθωτού δύναται να ανατίθενται και εις μη ύπάλληλον των περιοδικών, επί τή καταβολή αναλόγου άμοιβής κατά τυπογραφικόν 16σελιδον, ένω προς αντιμετώπισιν εκτάκτων αναγκών έπιτρέπεται ή πρόσληψις ύπαλλήλων, επί συμβάσει ώρισμένου χρόνου, ή ή ανάθεσις συγκεκριμένου έργου, και καθορίζεται ανάλογος άντιμισθία.

6. Διά τó πάσης φύσεως προσωπικόν των έκκλησιαστικών περιοδικών ισχύουσιν, κατά τά λοιπά, αι σχετικαι διατάξεις του Κώδικος Έκκλησιαστικών Ύπαλλήλων (Κανονισμός 5/1978), ή δε πρόσληψις αυτού τή εισηγήσει της Έποπτεούσης Έπιτροπής έγκρίνεται υπό της Δ.Ι.Σ.

Άρθρον 7

Όρισμός και άρμοδιότητες του προϊσταμένου Γραφείων

1. Προϊστάμενος Γραφείων της Ειδικής Ύπηρεσίας όρίζεται δι' άποφάσεως της Ίεράς Συνόδου κληρικός, έχων πτυχίον Θεολογίας, ή άλλης ανωτάτης Σχολής και τά σχετικά ούσιαστικά προσόντα, επί τριετεί θητεία, ήτις δύναται να ανανεούται κατά την κρίσιν αυτής.

2. Αί άρμοδιότητες του προϊσταμένου Γραφείων είναι:

α) Προϊσταται του προσωπικού, πλην του συντακτικού τοιούτου, της Ειδικής Ύπηρεσίας.

β) Παρίσταται ως εισηγητής - γραμματεύς εις τας συνεδριάς της Έποπτεούσης Έπιτροπής και μεριμνά διά την ύλοποίησιν των αποφάσεων αυτής.

γ) Μεριμνά διά την έν γενεί εύρυθμον λειτουργίαν της Ειδικής Ύπηρεσίας και συνεργάζεται επί θεμάτων προσωπικού (άδειών, άσθενειών, άπουσιών κ.λπ.) μετά του Αρχιγραμματέως της Ίεράς Συνόδου και του Διευθυντού των περιοδικών.

δ) Έχει την εύθύνην διά την όργάνωσιν και τόν συντονισμόν των Γραφείων, την έγκαιρον διεκπεραίωσιν των περιοδικών και λοιπών έντύπων, ως και την σύννομον διαχείρισιν των οικονομικών της Ειδικής Ύπηρεσίας.

Άρθρον 8

Πόροι της Ειδικής Ύπηρεσίας

Πόροι της Ειδικής Ύπηρεσίας είναι:

α) Η εκάστοτε ισχύουσα ειδική εισφορά επί των μηνιαίων άποδοχών του έφημεριακού κλήρου (άρθρα 3 και 2 των Ν.Δ. 83/1946 και 228/1973 αντίστοιχως).

β) Έπιχορηγήσεις του Δημοσίου και Ν.Π.Δ. ή Ι. Δικαίου.

γ) Δωρεά, κληρονομία και κληροδοσία.

δ) Τόκοι τραπεζικών ή άλλων καταθέσεων (όμολόγων, μετοχών κ.ά.).

ε) Έσοδα εκ συνδρομών περιοδικών, πωλήσεως έκδόσεων, διαφημίσεων κ.λπ.

Άρθρον 9

Διάθεσις των πόρων

Οί πόροι της Ειδικής Ύπηρεσίας διατίθενται:

α) Διά την έκδοσιν των περιοδικών «Έκκλησία», «Έφημέριος», «Θεολογία», της «Έλληνικής Θεολογικής Βιβλιο-

γραφίας», του «Αρχείου Θεολογίας», των Εύρετηρίων των περιοδικών, ειδικών βιβλίων, φυλλαδίων, έγκυκλίων, δελτίων, ανακοινώσεων κ.ά., τὰ όποία άποσκοπούν εις την ενημέρωσιν του έφημεριακού Κλήρου, του Χριστεπωνύμου πληρώματος, των έκκλησιαστικών ή πολιτειακών παραγόντων, των όμοδόξων ή έτεροδόξων Έκκλησιών κ.λπ.

δ) Διά την μισθοδοσίαν του προσωπικού τής Ειδικής Υπηρεσίας (διοικητικού και συντακτικού) και την κάλυψιν των νομοθετημένων άπαιτήσεων των Άσφαλιστικών Όργανισμών.

γ) Διά την εκτέλεσιν δαπανών, αι όποιαί ανατίθενται εις την Ειδικήν Υπηρεσίαν δι' αποφάσεων τής Έεράς Συνόδου.

Άρθρον 10

Προϋπολογισμός - Άπολογισμός - Ίσολογισμός

1. α) Τό οικονομικόν έτος άρχεται την 1ην Ίανουαρίου και λήγει την 31ην Δεκεμβρίου.

β) Ό προϋπολογισμός ψηφίζεται υπό τής Έποπτευούσης Έπιτροπής. Μεταγενέστεραι τροποποιήσεις του προϋπολογισμού είναι έπιτρεπταί, έφ' όσον παραστή ανάγκη, γίνονται δέ πάντοτε κατόπιν άποφάσεως τής Έποπτευούσης Έπιτροπής.

2. Έντός του πρώτου διμήνου εκάστου έτους συντάσσεται ό άπολογισμός των έσόδων και έξόδων του προηγούμενου οικονομικού έτους και έγκρίνεται υπό τής Έποπτευούσης Έπιτροπής.

3. Μετά του άπολογισμού συντάσσεται γενικός ίσολογισμός εις τόν όποίον αναγράφονται τά ενεργητικά και παθητικά περιουσιακά στοιχεία τής Ειδικής Υπηρεσίας, άτινα ύπάρχουν την 31ην Δεκεμβρίου.

4. Ό προϋπολογισμός και αι τυχόν τροποποιήσεις του ως και ό άπολογισμός εκάστου έτους υποβάλλονται προς έγκρισιν υπό τής Δ.Ι.Σ.

Άρθρον 11

Τηρούμενα βιβλία

Ή Ειδική Υπηρεσία τηρεί τά έπόμενα βιβλία:

1. α) Βιβλίον Πρακτικών συνεδριάσεων τής Έποπτευούσης Έπιτροπής, εις τό όποίον καταχωρίζονται αι άποφάσεις και αι πράξεις τής.

β) Πρωτόκολλον εισερχομένων και έξερχομένων έγγραφων.

γ) Ήμερολόγιον Ταμείου.

δ) Ήμερολόγιον διαφόρων Πράξεων.

ε) Ήμερολόγιον έγγραφών ίσολογισμού.

ς) Συγκεντρωτικόν Ήμερολόγιον.

ζ) Ίσοζύγια Α/βαθμίων, Β/βαθμίων και Γ/βαθμίων Λογαριασμών.

η) Ίσοζύγιον Γενικού Καθολικού.

θ) Βιβλίον Άποθήκης (χάρτου, τόμων περιοδικών κ.ά. εκδόσεων). Τά υπό στοιχεία γ' έως θ' βιβλία τηρούνται μηχανογραφικώς.

2. Διά του χειρογράφου συστήματος τηρούνται και τά έπόμενα:

α) Γραμμάτια εισπράξεων.

β) Έντάλματα πληρωμών.

γ) Άποδείξεις εισπράξεως συνδρομών.

δ) Καρτέλλες συνδρομητών.

ε) Καταστάσεις ασφάλισεως προσωπικού και βιβλιάρια ενσήμων.

ς) Βιβλίον παγίων στοιχείων (άπογραφών).

ζ) Προϋπολογισμός - Άπολογισμός - Ίσολογισμός μετά των αντίστοιχων εκθέσεων των.

η) Βιβλίον έπιταγών έσωτερικού και βιβλίον έπιταγών έξωτερικού.

3. Κατά την εξέλιξιν τής Μηχανογραφικής Υπηρεσίας είναι δυνατόν νά τηρώνται και άλλα στοιχεία εις τους Η/Υ, ενώ ή Έποπτεύουσα Έπιτροπή δύναται νά όρίση την τήρησιν και άλλων βιβλίων ή στοιχείων.

Άρθρον 15

Δικαιολογητικά διαχειρίσεως

1. Διά πάσαν εισπραξιν εκδίδεται θεωρημένη διά τής σφραγίδος του Προέδρου τής Έποπτευούσης Έπιτροπής, ή του προϊσταμένου των Γραφείων, άπόδειξις, ή όμοίως θεωρημένον γραμματίον εισπράξεως εκ τριπλοτύπου στελέχους γραμματίων, ήριθμημένου κατ' αύξοντα άριθμόν, εις τό όποίον ύπογράφουν ό λογιστής και ό ταμίας, έπισυναπτομένης τής ταχυδρομικής ή άλλης έπιταγής. Τό πρωτότυπον παραδίδεται ή άποστέλλεται εις τόν καταβαλόντα τό σχετικόν χρηματικόν ποσόν, τό πρώτον αντίγραφον έπισυνάπτεται εις τά δικαιολογητικά εισπράξεως διά τό Λογιστήριον και τό δεύτερον παραμένει εις τό στέλεχος.

2. Διά πάσαν δαπάνην, έντός των πλαισίων του έγκεκριμένου προϋπολογισμού, εκδίδεται χρηματικόν ένταλμα πληρωμής εκ τριπλοτύπου στελέχους ένταλμάτων, ήριθμημένον κατ' αύξοντα άριθμόν, τό όποίον ύπογράφεται υπό του λογιστού, του ταμίου και του Διευθυντού μέν εάν άφορά εις άμοιβάς του συντακτικού προσωπικού, υπό του προϊσταμένου δέ των Γραφείων, εάν άφορά εις τās λοιπās δαπάνας. Τό πρωτότυπον έπισυνάπτεται εις τά δικαιολογητικά τής δαπάνης, τό πρώτον αντίγραφον κρατείται από τό Λογιστήριον προς ενημέρωσιν και τό τρίτον παραμένει εις τό στέλεχος.

Άρθρον 13

Έποπτεία και έλεγχος

Ή Ειδική Υπηρεσία των περιοδικών ύπόκειται εις την έποπτεϊαν και τόν έλεγχον τής Έεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος.

Άρθρον 14

Σφραγίς τής Υπηρεσίας

Ή Ειδική Υπηρεσία έχει κυκλικήν σφραγίδα, εις την όποϊαν αναγράφεται κυκλικώς ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Τό κέντρον αύτης φέρει παράστασιν δικεφάλου άετου και άνωθεν αύτου την λέξιν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 15

Ίσχύς του Κανονισμού

Ή ισχύς του παρόντος Κανονισμού άρχεται από τής δημοσιεύσεως του διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως και του περιοδικού «Έκκλησία».

Άρθρον 16

Κάλυψις δαπάνης

Έκ τής δημοσιεύσεως του παρόντος Κανονισμού προκαλείται δαπάνη εις βάρος τής Ειδικής Υπηρεσίας των έκκλησιαστικών περιοδικών, τό ύψος τής όποϊας δέν είναι δυνατόν νά ύπολογισθή.

Έν Αθήναις τή 13η Ίανουαρίου 1994

† Ό Αθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ό Άρχιγραμματεΐς Άρχιμ. Δαμασκηνός Καρπαθάκης

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 59 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 50/1990 Κανονισμοῦ «Περὶ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματοῦ Ναοῦ Ἁγίων Θεοδώρων Σερρών (Παλαιῶ Μητροπολιτικοῦ) τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης» (ΦΕΚ 153/Α/21.11.1990).
3. Τὴν ἀπὸ 19.10.1993 ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς καὶ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς (Δ.Δ.Ε.) τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἁγ. Θεοδώρων Σερρών.
4. Τὴν ἀπὸ 15.11.1993 ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης.
5. Τὴν ἀπὸ 9.11.1993 ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Α. Τροποποιεῖ καὶ συμπληρώνει τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 50/1990 Κανονισμοῦ αὐτῆς (ΦΕΚ 153/Α/21.11.1990) ὡς ἀκολουθῶς:

« Ἀρθρο 2

1. Ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις τοῦ ἀνωτέρω Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ ἀσκεῖται ἀπὸ ἑπταμελῆ Διοικητικὴ καὶ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ (Δ.Δ.Ε.), ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Σερρών καὶ Νιγρίτης, ὡς Πρόεδρος, καὶ ἕξι μέλη, τὰ ὁποῖα διορίζονται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, μετὰ ἀπὸ σχετικὴ πρότασις τοῦ Μητροπολίτου, γιὰ μίαν τριετία, μὲ δυνατότητα ἀνανεώσεως τῆς θητείας τῆς. Ἀπὸ τὰ ἕξι μέλη, τὸ ἓνα ὑποχρεωτικὰ θὰ εἶναι κληρικὸς καὶ θὰ ἀναπληρῶν τὸν Σεβ. Μητροπολίτη, ὅταν ἐκεῖνος ἀπουσιάσῃ ἢ κωλύεται».

Β. Ἀπὸ τὰς διατάξεις τῆς Ἀποφάσεως αὐτῆς προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιορισθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 9.11.1993

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεραρχίαρχ. Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

ΠΡΑΞΙΣ

Περὶ συστάσεως Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς εἰς τὸν Ἱερόν Ναὸν Ἀναλήψεως Κυρίου Κορωπίου ὑπὸ τὴν ἑπωνυμίαν ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΟΥΡΛΑΤΖΗΣ» ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΟΡΩΠΙΟΥ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: «Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 1 καὶ 29 τοῦ Ν. 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» β) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὑπ' ἀρ. 1/69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὀργάνων» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 67 τοῦ Ν. 590/77 καὶ γ) τὰς ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τῆς Πολτείας ἀπορροῦσας ὑποχρεώσεις ἡμῶν δημιουργίας Πνευματικῶν καὶ Φιλανθρωπικῶν Ἔργων πρὸς καλλιέργειαν Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ φρονήματος εἰς τοὺς νέους καὶ τὴν ἐν γένει πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς σύμφωνα μὲ τὴν Ὁρ-

θόδοξο Χριστιανικὴ διδασκαλία,

ἀποφασίζομεν

τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πνευματικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἑπωνυμίαν ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΟΥΡΛΑΤΖΗΣ» ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΟΡΩΠΙΟΥ.

Ὁ τρόπος διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἐν λόγω Ἰδρύματος θὰ διέπεται ὑπὸ ἐιδικοῦ Κανονισμοῦ, ὡς κατωτέρω, ἐγκρινομένου παρὰ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ δημοσιευομένου εἰς τὸν ἐπίσημον Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Σπάτα, τῆ 22α Νοεμβρίου 1993

Ὁ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ**ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ****«ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤ. ΣΟΥΡΛΑΤΖΗΣ»****ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΟΡΩΠΙΟΥ
ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ**

Ἄρθρον 1

Ἑπωνυμία - Ἔδρα

Εἰς τὸ Κορωπὶ Ἀττικῆς καὶ εἰς τὴν ἐνορίαν Ἀναλήψεως Κυρίου συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸν ἴδρυμα, τὸ ὁποῖο φέρει τὴν ἑπωνυμίαν: ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤ. ΣΟΥΡΛΑΤΖΗΣ» ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΟΡΩΠΙΟΥ. Τὸ συνιστώμενον Πνευματικὸν Κέντρον στεγάζεται εἰς τὸν ἀ' ὄροφον τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δημ. Σουρλατζῆ ἀρ. 2 κτιρίου, τὸ ὁποῖον παρεχωρήθη εἰς τὴν Ἐνορίαν «Ἀναλήψεως Κυρίου» πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὸ τοῦ Σωτ. Σουρλατζῆ διὰ δωρεᾶς ἐν ζωῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 15943/15.12.93 Συμβολαιογραφικῆς Πράξεως τῆς Συμβολαιογράφου Κρωπίας κ. Ὀλγας Παπατσούνη.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς

Σκοπὸς τοῦ ἰδρύματος εἶναι ἡ καλλιέργεια Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ φρονήματος εἰς τοὺς νέους καὶ ἡ ἐν γένει πνευματικὴ ἀνάπτυξις τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, σύμφωνα μὲ τὴν Ὁρθόδοξο Χριστιανικὴ διδασκαλία.

Ἄρθρον 3

Μέσα

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἰδρύματος εἶναι:

- α) Ἡ λειτουργία τμημάτων Κατηχητικῶν Σχολείων.
- β) Ἡ διοργάνωσις ἐκδηλώσεων θρησκευτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ περιεχομένου, ἐντὸς αὐστηρῶν πλαισίων εὐπρεπείας, σοβαρότητος καὶ Χριστιανικῆς ἠθικῆς.

Ἄρθρον 4

Διοίκησις

1. Τὸ ἴδρυμα θὰ διοικεῖται ὑπὸ 5μελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου:

- α) Ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως Κυρίου Κορωπίου,
- β) ἐκ τοῦ δωρητοῦ Σωτηρίου Σουρλατζῆ, ἀναπληρουμένου ἐκ τῆς ἄλλης δωρητριάς καὶ συζύγου αὐτοῦ Μαρίας,

γ) εκ τριών ευύποληπτων πολιτών (άνδρων ή γυναικών) διακρινομένων διὰ τὴν χριστιανικὴν, τὴν πνευματικὴν καλλιέργειάν τους μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των. Δύο ἐκ τῶν μελῶν τούτων θὰ ἐπιλέγονται, κατὰ προτίμησιν, ἐκ συγγενῶν τῶν δωρητῶν (καὶ ἐκ τῶν δύο πλευρῶν) ἐὰν καὶ ἐφόσον θὰ ὑπάρχουν στὸ συγγενικὸ περιβάλλον ἄτομα, τὰ ὅποια θὰ πληροῦν τὰς προαναφερόμενας προϋποθέσεις.

2. Ἡ θητεία τῶν τριῶν τελευταίων μελῶν τοῦ Δ.Σ., τῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν καὶ τοῦ μέλους ποῦ ἠθελε, δι' οἰονδήποτε λόγον, ἀντικαταστήσει τὸ δεύτερο τακτικὸ μέλος θὰ εἶναι τριετής καὶ θὰ ἀνανεώνεται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ προϊσταμένου τοῦ Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως Κυρίου Κορωπίου, τὸ δὲ ἀξίωμα των εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

3. Ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος δύναται κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς νὰ ἀναθέσῃ καθήκοντα Προέδρου εἰς τὸν ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ Προϊστάμενον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀναλήψεως Κυρίου.

Οὗτος διατηρεῖ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς θητείας αὐτοῦ ὡς Προϊσταμένου τῆς Ἑνορίας. Θὰ ἀντικαθίσταται δὲ ὑπὸ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ.

4. Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. συνέρχονται καὶ ἐκλέγουν τὸν ἀντιπρόεδρον, τὸν ταμίαν καὶ τὸν γραμματέα.

Ἄρθρον 5

Ἀρμοδιότητες τοῦ Προέδρου

α) Ὁ Πρόεδρος, ἐκπροσωπεῖ τὸ ἴδρυμα ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς.

β) Συγκαλεῖ τὸ Δ.Σ.

γ) Ὑπογράφει τὴν σχετικὴν ἀλληλογραφίαν, τὰς ἀποδείξεις εἰσπράξεων καὶ τὰς ἐντολὰς πληρωμῶν καὶ ἐξουσιοδοτεῖ τὸν ταμίαν διὰ τὴν διενέργειαν διαχειριστικῶν πράξεων (εἰσπράξεις, πληρωμὲς κ.λπ.). Τὸν Πρόεδρον, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ ἀσκεῖ πάντα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ἄρθρον 6

Διοικητικὸν Συμβούλιον

1. Τὸ Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ διμήνου, κατόπιν προσκλήσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἐκτάκτως δὲ ἐὰν ζητήσουν τοῦτο 3 μέλη τοῦ Δ.Σ. Τὸ Δ.Σ. εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτία, ἐφόσον παρίστανται 2 μέλη καὶ ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ τελευταῖος ἔχει ἐξουσιοδοτηθῆ ἐγγράφως πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Προέδρου.

2. Τὸ Δ.Σ. ψηφίζει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ Ἀπολογισμὸν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ ὑποβάλλει πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 7

Περιουσία

Περιουσία τοῦ ἰδρύματος ἀποτελοῦν:

α) Ἡ ὑπὸ τῶν δωρητῶν διατεθεῖσα τοιαύτη, συνισταμένη ἐκ τῆς πλήρους κυριότητος τοῦ α' ὀρόφου τοῦ ἀκινήτου τὸ ὅποιο εὐρίσκεται στὴν οδὸ Δημ. Σουρλατζῆ ἀρ. 2 καὶ ἐκ τῆς ψιλῆς κυριότητος τοῦ β' ὀρόφου τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου.

β) Ἡ ἐπικαρπία τοῦ β' ὀρόφου τοῦ ὡς ἄνω ἀκινήτου ἢ ὅποια θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν δωρεοδόχον ἐνορίαν Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως Κυρίου μετὰ τὸν θάνατον καὶ τοῦ τελευταίου ἐπιζώντος ἐκ τῶν δωρητῶν.

γ) Ἡ ἐπίπλωσις καὶ ὁ ἐν γένει ἐξοπλισμὸς τοῦ α' ὀρόφου τοῦ δωρηθέντος ἀκινήτου ὁ ὁποῖος διετέθη ὑπὸ τῶν δωρητῶν.

δ) Τυχόν δωρεαὶ ἢ ἄλλαι παροχαὶ οἰωνδήποτε τρίτων πρὸς τὸ ἴδρυμα, διὰ πράξεων ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου.

Ἄρθρον 8

Πόροι

Πόροι τοῦ ἰδρύματος θὰ εἶναι:

α) Πᾶν ἔσοδον ἐκ τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκμεταλλεύσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἰδρύματος.

β) Κληρονομία, κληροδοσία καὶ δωρεαὶ εἰς χρῆμα ἢ εἶδος οἰουδήποτε φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου πρὸς τὸ ἴδρυμα.

γ) Ἔσοδα ἐκ λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ ἐτέρων ἐκδηλώσεων.

δ) Οἰαδήποτε προσφορά ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἰδρύματος.

ε) Ἐτησία ἐπιχορήγησις τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀναλήψεως Κυρίου.

Ἄρθρον 9

Τὸ Δ.Σ. θὰ τελεῖ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους ἐπίσημον Ἐκκλησιαστικὸν Μνημόσυνον εἰς μνήμην τοῦ υἱοῦ τῶν δωρητῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΩΤ. ΣΟΥΡΛΑΤΖΗ. Ἐπίσης, μετὰ τὸν θάνατον τῶν δωρητῶν θὰ τελεῖται Ἐκκλησιαστικὸν Μνημόσυνον εἰς μνήμην αὐτῶν κατὰ τὴν ἰδίαν ὡς ἄνω Κυριακὴν.

Ἄρθρον 10

Τὸ Πνευματικὸν Κέντρον διατηρεῖ διαχειριστικὰ βιβλία, ὡς βιβλίον πρακτικῶν, πρωτοκόλλου, ταμείου, φακέλλου ἀλληλογραφίας καὶ δικαιολογητικῶν δαπανῶν.

Ἡ διαχείρισις διεξάγεται διὰ διπλοτύπον ἀποδείξεων εἰσπράξεων καὶ ἐνταλμάτων πληρωμῶν θεωρημένων ὑπὸ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς.

Ἄρθρον 11

Τὸ Πνευματικὸν Κέντρον θὰ φέρῃ σφραγίδα στρογγύλην μὲ περίγραμμα τὸν τίτλον του, «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΟΥΡΛΑΤΖΗΣ» ἹΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΟΡΩΠΙΟΥ» καὶ στὸ κέντρο τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἄρθρον 12

Ὅσακις κατὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Κέντρου ἀνακύπτουν θέματα ἢ προβλήματα μὴ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος, θὰ ἐπιλύονται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, τὶς κείμενες διατάξεις καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ σκοποῦ τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Ἄρθρον 13

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς θὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τότε ποῦ θὰ δημοσιευθεῖ, σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο, στὸ ἐπίσημο περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Κάθε τροποποίησή του μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. καὶ ἐγκριση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 14

Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστεῖ.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Μητρόπολις Κίτρους και Κατερίνης

Έχοντες υπό όψει τας διατάξεις: α) τών άρθρων 38, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 και προκειμένου ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν υποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικού Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ

Ἁγίου Χαραλάμπους Κατερίνης καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κατερίνῃ, τῆ 11 Φεβρουαρίου 1994

† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Παροναξίας

Έχοντες υπό όψει: α) τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» β) τών άρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», γ) τὰς ὑπ' ἀριθμ. 867/1992 καὶ 1050/1992 ἐγκριτικὰς ἀποφάσεις τῆς Ἱεράς Συνόδου, δ) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973 καὶ Ν.Δ. 673/77 προκειμένου νὰ καλύψωμεν τὰς ὀργανικὰς θέσεις ἐφημερίων

1) Ἁγίου Νικοδήμου Γλυνάδου, 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀπειράνθου, 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ναούσης Πάρου β) καὶ τὰς κενὰς θέσεις τακτικῶν διακόνων τῶν Ἱ. Ναῶν Ζωοδόχου Πηγῆς Νάξου, Παντανάσης Νάξου, Ἁγίου Νικοδήμου Νάξου, Ζωοδόχου Πηγῆς Παροικίας Πάρου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω τακτικῶν ὀργανικῶν κενῶν θέσεων.

Ἐν Νάξῳ τῆ 18ῃ Φεβρουαρίου 1994

† Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Έχοντες υπό όψει τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τών άρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ταξιαρχῶν Ξυλοσύρτη Ἁγίου Κηρύκου Ἰκαρίας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σάμῳ τῆ 22α Φεβρουαρίου 1994

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Ἱεροδιάκονον π. Στέφανον (κατὰ κόσμον Δημή-

τριον) Ἀλεξάνδρου Κακαντώνη, Διάκονον Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Βαθέος (νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε νὰ ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον ἐμοῦ, τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Ἱερέως π. Γεωργίου Ἀρχοντοῦ-λη, ἐκτελοῦντος χρέη Ἀνακριτοῦ, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 344/21.10.1993 Ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμονος, τῆν 30ῃν Μαρτίου 1994, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10ῃν πρωινήν, εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας, διὰ νὰ ἀπολογηθῆς: 1) Ἐπὶ ἐγκαταλείψει τῆς ὀργανικῆς σου θέσεως (Ἱεροδιακόνου) στὸν Ἱερό Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Βαθέος, 2) Ἐπὶ ἰδρύσει καὶ συστάσει πολιτικοῦ κόμματος, καὶ 3) Ἐπὶ ἀποβολῇ τῆς ιδιότητος τοῦ κληρικοῦ καὶ μοναχοῦ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας.

Ἐν Σάμῳ τῆ 24ῃ Φεβρουαρίου 1994

Ὁ Ἀνακριτὴς
Γεώργιος Ἀρχοντοῦλης, ἱερεὺς

Ὁ Γραμματεὺς

Νίκ. Σπάγος, ἱερεὺς

Ίερά Μητρόπολις Καρπενησίου

Έχοντες υπό όψει τὰς διατάξεις: α) τών άρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, δ) τοῦ Π.Δ. 606/1980 (ΦΕΚ 161/15.7.80) καὶ προκειμένου ἵνα προβώμεν εἰς ανακήρυξιν υποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ

Ἁγίας Τριάδος Καρπενησίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καρπενησίῳ, τῆ 23ῃ Φεβρουαρίου 1994

† Ὁ Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἀργολίδος

Έχοντες υπό όψει τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τών άρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγίου Γεωργίου Ἑλληνικοῦ Ἄργους, 2) Ἁγίου Γεωργίου Νεοχωρίου Ἄργους, 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Λυρκαίας Ἄργους, 4) Ὑπαπαντῆς Χριστοῦ Λευκακίων Ναυπλίας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῆ 1ῃ Μαρτίου 1994

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Πατρῶν

Έχοντες υπό όψει τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 38 παρ. 2

του Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγίου Χαραλάμπους Νέου Ἐρινεοῦ καὶ 2) Ἁγίου Ἀθανασίου Λάκκας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτραις, τῆ 1η Μαρτίου 1994

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38, παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, ἐνοριῶν καὶ ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις: **α) Ἐφημερίων τῶν ἱερῶν ναῶν:** 1) Ἁγίου Τρύφωνος Βυτινέικων Πύργου, 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἡρακλείας, 3) Προφήτου Ἡλία Ἁγίου Ἡλίας Πηνείας, 4) Ἁγίου Διονυσίου Πετροῦλων - Καρδαμά, 5) Ἁγίου Νικολάου Λάττα καὶ 6) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ξενιῶν.

β) Διακόνων τῶν ἱερῶν ναῶν: 1) Ἁγίου Τρύφωνος Ἀμαλιάδος, 2) Ἁγίου Γεωργίου Ἀμαλιάδος καὶ 3) Εὐαγγελισμοῦ Ἀμαλιάδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Περιοδικῷ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων.

Ἐν Πύργῳ, τῆ 1η Μαρτίου 1994

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀκκρας καὶ πάσης Δυτικῆς Ἀφρικῆς

Ζητεῖται ἱερεὺς-δάσκαλος, διὰ τὴν κάλυψιν κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὁ ὁποῖος παράλληλα μὲ τὰ ἐφημεριακὰ καθήκοντά του, θὰ διδάσκη, ὡς ἀποσπασμένος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοτικὸν Σχολεῖον.

Ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀπολαβὴν τοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ ἐπιμίσθιον τοῦ ἀποσπασμένου ἐκπαιδευτικοῦ, θὰ ἔχει μηνιαῖον ἐπίδομα ἀπὸ τὴν κοινότητα, ἀρκετὸν διὰ νὰ ζῆ ἀξιοπρεπῶς. Ἐπίσης, θὰ ἔχει σπίτι, αὐτοκίνητο, ὁδηγὸ, ὑπηρέτη, τηλεφώνον καὶ ἀεροπορικὸν εἰσιτήριο διὰ τὴν ἀποκαταστάσιν διακοπῆς τοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἄν εἶναι ἐγγαμὸς τὸ εἰσιτήριο θὰ εἶναι καὶ διὰ τὴν σύζυγόν του.

Ὁ ὑποψήφιος διὰ τὴν ὡς ἄνω θέσιν ἂν γνωρίζῃ λίγα ἀγγλικά θὰ βοηθηθῇ πολὺ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων του.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἀποταθοῦν τὸ συντομότερον δυνατὸν εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀκκρας κ. Πέτρον

Διεύθυνσις: P.O.Box 949 - Yaounde - Cameroon,
Τηλέφωνον: 00237 - 201514. Fax: 00237 - 203936,

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀκκρας)

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Ζακύνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Αἱ Οἰκουμενικαὶ συζητήσεις ἐν Santiago de Compostela.

Ἐπισκ. Ἀχελώου **Εὐθυμίου**, Ἄνθρωπος: «ὁ βασιλεὺς τῆς Κτίσεως».

Κων. Β. **Σκουτέρη**, «Συζυγία καὶ ἀλλοτριώσεις». Μιὰ Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ὁράματος.

Ι.Μ. **Χατζηφώτη**, Ὁ ἐορτασμός τῆς Εἰκοσαετίας τοῦ Μακ. Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν (1974-1994).

Ἡ ποιμαντικὴ διακονία τῆς Ἐκκλησίας ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Μιχ. Γ. **Τρίτου**, Κοσμάς Αἰτωλός, ὁ ἐπαληθευόμενος προφήτης.

Ἰωάννου **Μπουγάτσου**, Συμβολὴ τοῦ Κων/νου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Κανονισμός ὑπ' ἀρ. 67/1994, Κανονιστικὴ Ἀπόφασις καὶ Πράξις συστάσεως Πνευματικοῦ Κέντρου.

Παράρτημα.